

LAAJENTUMISEN VUOSI

2016

VUOSIKERTOMUS
KESKISUOMALAINEN OYJ

20

**Mediatalo
Keskisuomalainen
nousi Suomen
suurimmaksi
maakunta- ja
paikallis-
uutismediaksi.**

VUOSIKERTOMUS
KESKISUOMALAINEN OYJ

6

LAAJENTUMISEN VUOSI

2016

Sisältö

- 6 Keski-Suomalainen-konsernin tunnusluvut
- 8 Yleistä konsernista
- 16 Toimitusjohtajan katsaus
- 20 Hallituksen puheenjohtajan tervehdys
- 22 Konsernin vuosi tarinoina
- 58 Konsernin vuosi lukuina
- 120 Johtoryhmä
- 126 Hallitus
- 130 Organisaatiokaavio
- 131 A-osakkeen kurssikehitys

TIETOJA OSAKKEEN- OMISTAJILLE

YHTIÖKOKOUS

Keski-Suomalainen Oyj:n yhtiökokous pidetään perjantaina 28.4.2017 Jyväskylän Paviljongissa osoitteessa Lutakonaukio 12, Jyväskylä.

OSINGONMAKSU

Osinkoon oikeuttavia K-sarjan osakkeita on 5 049 512 kpl ja A-sarjan osakkeita 5 687 191 kpl eli yhteensä 10 736 703 kappaletta. Emoyhtiön halussa on omia osakkeita 25 850 kpl, niille ei makseta osinkoa.

Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 0,50 euroa osakkeelle. Osingon täsmäytyspäivä on 3.5.2017 ja maksupäivä 10.5.2017, mikäli hallituksen ehdotus hyväksytään.

OSAKEREKISTERI

Yhtiön osaketietoja ylläpitää Euroclear Finland Oy, puhelin 020 770 6000, faksi 020 770 6658. Osaketietoja koskevia asioita hoitaa Keski-Suomalainen Oyj:ssä taloushallinto, Aholaidantie 3, 40100 Jyväskylä. Yhteystieto: Tiina Happonen, talouspäällikkö, Keski-Suomalainen Oyj, p. 050 3720 663

TALOUDELLINEN INFORMAATIO

Keski-Suomalainen Oyj julkaisee vuonna 2017 puolivuositiedon 24.8.2017.

SIJOITTAJA- INFORMAATIO

Sijoittajainformaatioon liittyvissä asioissa yhteyshenkilönä toimii Keski-Suomalainen Oyj:ssä Tiina Happonen, talouspäällikkö, Keski-Suomalainen Oyj, p. 050 3720 663.

Sähköinen vuosikertomus vuodelta 2016 on julkaistu yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.keski-suomalainen.com kohdassa "Sijoittajalle". Painetun vuosikertomuksen voi tilata yhtiöltä: tiina.happonen@keski-suomalainen.fi

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

11,3^{Me}
LIIKEVOITTO

152^{Me}
LIIKEVAIHTO

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

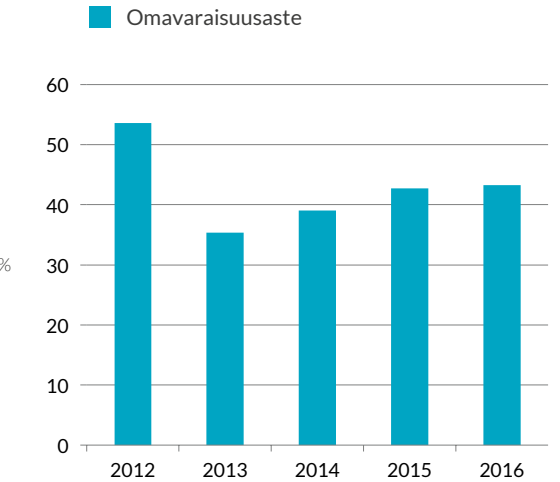
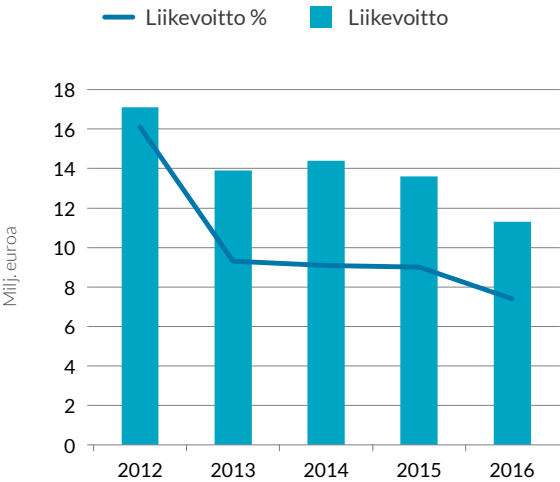
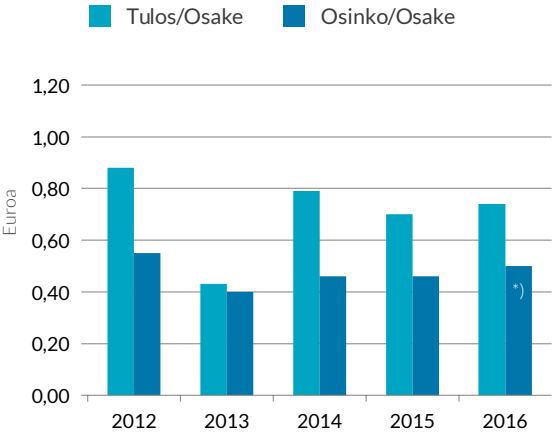
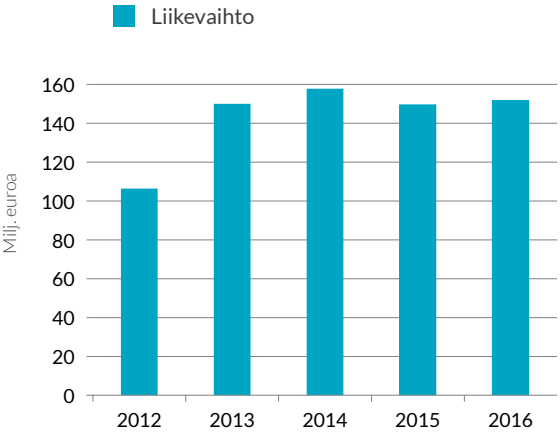
	2016	2015	2014	2013	2012
Liikevaihto, Me	152,0	149,8	157,7	150,0	106,2
Liikevoitto, Me	11,3	13,6	14,4	13,9	17,1
• % liikevaihdosta	7,4	9,0	9,1	9,3	16,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, Me	10,0	9,8	10,6	6,1	11,7
• % liikevaihdosta	6,6	6,5	6,8	4,1	11,0
Tilikauden voitto	7,9	7,7	8,6	4,6	9,4
• % liikevaihdosta	5,2	5,1	5,5	3,0	8,9
Tilikauden voitto ilman alaskirjauksia, Me	9,1	9,4	9,8	9,0	13,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	11,2	11,8	14,2	7,8	16,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	8,7	9,7	11,1	12,7	21,4
Omavaraisuusaste, %	43,3	42,7	39,0	35,4	53,6
Bruttoinvestoinnit, Me	14,7	3,5	6,5	24,1	11,6
• % liikevaihdosta	9,7	2,3	4,4	16,1	10,9
Taseen loppusumma, Me	178,6	164,4	168,3	174,8	115,3
Henkilöstö keskimäärin	1185	1146	1210	1293	829

Osakekohtaiset tunnusluvut

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos/osake, eur	0,74	0,70	0,79	0,43	0,88
Oma pääoma/osake, eur	6,74	6,18	5,82	5,45	5,49
Osakekohtainen osinko, eur	*) 0,50	0,46	0,46	0,40	0,55
Efektiivinen osinkotuotto, %	6,6	5,6	5,2	4,5	4,0
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	10,3	11,8	11,3	20,7	15,7
Osakkeen osakeantioikaistu kurssikehitys					
• alin, eur	7,06	8,10	8,42	8,60	13,80
• ylin, eur	8,35	10,65	10,70	15,18	17,90
• keskimurssi, eur	7,70	9,02	9,10	12,10	15,26
Koko osakekannan markkina-arvo, Me	81,5	88,7	95,60	95,4	147,9

Bruttoinvestointeihin sisältyy myös investointien ennakkomaksut.

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle osingon määrästä.

PAINOTALO
PLUS
DIGITAL

LEHTI
SEPÄT
est. 1888

Mediasepät

kamua

omnipress

ESA DIGITAL

Tietoykkönen

SAVON JAKELU

shaker JUVÄSKYLÄN UUTIS-JOUSI MIILU
Päijät-Häme AAMUPOSTI SEINÄJOEN SANOMAT
Heinäveden Lehti ^{Wiita} Sanomat ITÄ-HÄME ^{HELSINGIN} UUTISET
TAMPERELAINEN moottori PIEKSÄMÄEN LEHTI evento
KUOPION SE ROHKEAMPI Sisä-Suomen Lehti Soisalon ^{SEUTU} Sisä-Savo ^{PAIKALLISLEHTI}
LÄNSIVÄYLÄ ^{Viitasaaren} Seutu ^{HYVINKÄÄN} VIIKKOUUTISET MATTI JA LIISA
KESKISUOMALAINEN Pielavesi Keitele TALLINNA 24.ee
VIKKO SAVO UUSI LAHTI ^{SAVON SANOMAT} LÄNSI-UUSIMAA
LAPPEENRANNAN UUTISET ETELÄ-SUOMEN SANOMAT SAARIJÄRVELÄINEN
Koillis-Savo NURMIJÄRVEN UUTISET HOLLOLAN SANOMAT
VIIKKOUUTISET ^{KESKI-UUSIMAA} WARKAUDEN LEHTI NASTOLA ^{Lehti} VANTAAN SANOMAT
Turkulainen Iltamakasiini.fi SIPOON SANOMAT
LAUKAA-KONNEVESI ^{Hankasalmen Sanomat} VIHDIRIN UUTISET
LÄNSI-UUSIMAA SAMPO KESKI-UUSIMAA
^{Orimattilan} aluelehti JOROISTEN LEHTI VIISPIIKKINEN
IMATRALAINEN TÖLLÖTIN Pitäjäläinen UUSIMAA
^{RIIHIMÄEN SEUDUN} VIIKKOUUTISET IISALMEN SANOMAT aromi MÄNTSÄLÄN UUTISET

LEHDET JA
SÄHKÖISET
MEDIAT

DIGI-
PALVELUT

GRAAFISET
TUOTANTO-
PALVELUT

TUTKIMUS-
PALVELUT

MARKKINOINTI-
JA VIESTINTÄ-
PALVELUT

PAINO-
PALVELUT

JAKELU

KIINTEISTÖ-
LIIKETOIMINTA

KUSTANTAMINEN

Konsernin vaikutus- alueet

VAHVASTI VALTAKUNNALLINEN.
AIDOSTI PAIKALLINEN.

SANOMALEHDESTÄ KASVOI MEDIAPERHE

1917

Ensimmäinen Keski-Suomi ilmestyi 7. päivänä tammikuuta 1871.

1918

Nimellä Keski-Suomalainen lehti ilmestyi ensimmäisen kerran 3.1.1918.

1932

Keski-Suomalainen myytiin painoineen kilpailevan maalaisliittolaisen sanomalehden, Saarijärven Paavon tuki-yhtiölle Oy Keskimäelle.

1963

Oy Keskimäen nimi muutettiin Oy Keski-Suomalaiseksi.

1973

Keski-Suomalainen painettiin ensimmäisen kerran offsetrotatilla.

1986

Sanomalehti Keski-Suomalainen julistautui sitoutumattomaksi lehdeksi.

1991

Keski-Suomalaisesta tuli Suomen vanhin suomenkielinen sanomalehti Uuden Suomen lakkauttamisen johdosta.

1996

Lokakuussa Keski-Suomalainen alkoi ilmestyä verkkolehtenä.

2001

Vuoden lopulla Keski-Suomalainen osti osake-enemmistön Savon Mediat Oy:stä.

2003

Keväällä julkaistiin Keski-Suomalainen ensimmäisenä sanomalehtenä Suomessa näköislehtenä verkossa.

2007

1.10.2007 Savon Mediat Oy sulautui Keski-Suomalainen Oy:hin.

2013

Keski-Suomalainen Oy osti 26.3.2013 Suomen Lehtiyhtymä -konsernin.

2016

Keski-Suomalainen Oy osti Mediatalo ESan.

62

NEWSPAPERS AND
DIGITAL MEDIAS

OPERATES IN OVER
40 cities

Pro Forma

REVENUE OF
184 MILLION
EUROS

COUNTRY'S
BIGGEST
NEWSPAPER
PUBLISHER

ALMOST
2 000
EMPLOYEES

Over a century of experience.

Keskisuomalainen has a stable of top Finnish brands, such as Keskisuomalainen, Savon Sanomat, Iisalmen sanomat, Warkauden Lehti, Aamuposti, Keski-Uusimaa, Uusimaa, Helsingin Uutiset, Länsiväylä, Vantaan Sanomat, Tampereinen, Turkulainen and Suur-Jyväskylän Lehti. In addition to its publishing division, the company has four print centres and provides distribution, marketing communications design and research services.

FINNISH MEDIA GROUP

MEDIATALO KESKISUOMALAINEN

KESKISUOMALAINEN IS A PUBLICLY TRADED MEDIA GROUP.
IT PUBLISHES 62 NEWSPAPERS AND PERIODICALS
READ BY 2.6 MILLION CONSUMERS EVERY WEEK.

NEWSPAPERS AND
DIGITAL MEDIAS

DIGITAL
SERVICES

GRAPHIC
PRODUCTION
SERVICES

RESEARCH
SERVICES

MARKETING AND
COMMUNICATIONS
SERVICES

PRINT
SERVICES

Esa Digital
vahvistaa digitaalista
tuotetarjoamaa.

Mediatalo Keskisuomalainen nousi

PÄIJÄT-HÄMEEN MERKITTÄVIMMÄKSI MEDIATOIMIJAKSI

Mediatalo ESan ja Keskisuomalainen Oyj:n kaupat syyskuussa 2016 tekivät konsernistamme merkittävimmän mediatoimijan Päijät-Hämeeseen. Saimme konserniimme kokonaan uusia liiketoiminta-alueita, kun omistukseemme tuli kaupallista radiotoimintaa ja digitaalisia näyttöpintoja. Mediatalo ESan tytäryhtiö Esa Digitalin osakekanta siirtyi kokonaan Keskisuomalainen Oyj:n omistukseen erillisellä kaupalla, jossa ostimme toimivan johdon omistukset yhtiöstä.

Esa Digital on merkittävä suomalainen digitaalisten mainontaan tarkoitettujen näyttöpintojen toimittaja. Yhtiö solmi yritysoston jälkeen merkittävän sopimuksen Neste K-huoltamoiden polttoainemittareiden yhteydessä olevien digitaalisten näyttöjen uudistamisesta. Esa Digital vahvistaa merkittävästi konsernimme digitaalista tuotetarjoamaa.

Ostimme Mediatalo ESan Kivekkään suvulta. Tätä ennen yhtiö oli ollut osakkuusyhtiö, josta omistimme vajaan neljänneksen. Kauppaan liittyvät kertaluonteiset kulut ja integrointiin liittyvät toimet aiheuttivat loppuvuodesta kuluja, ja aiheuttavat niitä edelleen vuoden 2017 aikana. Mutta kaupalla oli tulosta parantava vaikutus operatiivisesti jo vuoden 2016 viimeisen kvartaalin osalta. Operatiivisesti ja tuloksellisesti ESan hankinta vahvistaa konsernia ja antaa meille lisää tuloksentekopotentiaalia.

Viimeisten vuosien aikana Mediatalo Keskisuomalainen on systemaattisesti uudistanut toimintaansa ja hakenut kasvua erityisesti yritysostojen kautta. Yhtiön liikevaihto on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2009 vuoden 2016 pro forma -liikevaihtoon verrattuna. Tämä on vaatinut paljon työtä ja sopeuttamista sekä lyhyellä tähtäimellä heikentänyt suhteellista kannattavuutta.

Yritystojen kautta olemme järjestelmällisesti rakentaneet itsestämme valtakunnallista ja merkittävää mediataloa, joka pystyy selviytymään mediamurroksen mukanaan tuomista haasteista. Kansainvälinen kilpailu ja markkinoiden disruptio sekä julkisen vallan toimenpiteet ovat johtaneet tilanteeseen, jossa marginaalit mediatalojen perinteisessä tekemisessä ovat kaventuneet ja kaventuvat.

Vuonna 2016 oli aistittavissa aavistuksenomaisesti Suomen ja maailman taloudessa käännettä parempaan suuntaan. Muutokset ja merkit olivat ja ovat vielä pieniä ja hauraita, mutta vapaa pudotus lieenee ainakin hetkellisesti takana. Mediatoimialaan ja erityisesti sanomalehtiliiketoimintaan nämä positiiviset merkit eivät juuri ehkineet vaikuttaa. Tulosta tehtiin vuoden 2016 aikana erittäin haastavissa olosuhteissa. Vuoden loppupuolella tuloksen tekemistä ehkä hieman avitti orastava käänne parempaan suuntaan.

Omistaja-arvon säilyttäminen vaati kasvua. Kasvua lyhyellä tähtäimellä mediatoimialalla on saatavissa lähinnä yritystojen kautta. Konsolidaation yhteydessä syntyviä uusia kokonaisuuksia on johdettava ja kehitettävä tehokkaammin ja synergisemmin. Tätä olemme tehneet ja aiomme tehdä tulevaisuudessakin.

Mediatalo Keskisuomalaisen liikevaihto kasvoi hieman yrityskaupan seurauksena, mutta liikevoitto jäi edellisen vuoden tasosta jonkin verran. Liikevoiton laskuun vaikuttivat kertaluonteiset erät sekä vaikea markkinatilanne.

Olemme sitoutuneet kehittämään omistaja-arvoa.

Oikaistuina tulosta kertaluonteisilla ja satunnaisilla erillä tuloksemme oli kuitenkin edellisvuoden tasolla. Omavaraisuutemme kehittyi myönteisesti ja yhdessä vakaan kasvun kanssa pystymme kestäväällä pohjalla nostamaan omistajille jaettavaa osinkoa. Tulos per osake vahvistui neljä senttiä ja tämän halusimme siirtää omistajille nousevan osingon muodossa.

Mediatalo Keskisuomalainen jatkaa toimintansa tehostamista ja pyrkii toimimaan edelleen toimialajärjestelyissä toimijana eikä toiminnan kohteena. Keskisuomalaisen strategian mukaisesti haemme hallittua kasvua sekä pyrimme laventamaan tekemistämme meille luonteille synergisille alueille niin toiminnallisesti kuin maantieteellisesti.

Olemme väkevästi sitoutuneet pitkällä tähtäimellä ja kestäväällä tavalla kehittämään omistaja-arvoa. Välineinä tässä työssä ovat yhtiön arvon ja käyttökatteen kasvattaminen, ja näiden mahdollistamana aktiivinen omistajamyönteinen osinkopolitiikka.

Haluan kiittää omistajia sitoutumisesta ja luottamuksesta tekemiseemme. Lisäksi yhtiön omistajien ja johdon puolesta kiitän hallituksesta poisjäävää maanviljelysneuvos **Antero Vesteristä** vuodesta 1991 alkaneesta työstään yhteisen yhtiömme eteen.

VESA-PEKKA KANGASKORPI
toimitusjohtaja

Mediatoimialalla kasvua saadaan yritystoilla.

Antero Vesterisen aikana

PAIKALLISYHTIÖ KASVOI VALTAKUNNALLISEKSI MEDIATALOKSI

Keskisuomalainen Oyj:n hallituksen puheenjohtaja **Antero Vesterinen** on pitkän linjan mies. Vesterisen avioliitto on kestänyt 44 vuotta ja Keskisuomalaisen hallituksessa Vesterinen on ollut 26 vuotta, joista yhdeksän vuotta hallituksen puheenjohtajana. Vesterisen suku on tuttu mediavälille, sillä puheenjohtajia on nähty Keskisuomalaisen hallituksessa jo kolmessa polvessa.

– Olin muuttohommissa alle 18-vuotiaana, kun Keskisuomalainen muutti Kauppadelta Aholaitaan, Vesterinen muistelee ensimmäistä rooliaan konsernissa.

Tänä keväänä Vesterinen jättää jäähyväiset Keskisuomalaisen hallitustyöskentelylle. Hän kuvailee pitkää hallitusrupeamaansa käsittämättömäksi ja upeaksi poluksi keskellä Keskisuomalaisen historiaa. Ensimmäinen iso hyppäys tällä polulla otettiin Vesterisen aikana Savon liittyessä Keskisuomalaiseen. Keskellä 1990-luvun lamaa taisteltiin liki vuosikymmenen ajan omistajuudesta, johtajuudesta ja Keskisuomalaisen itsenäisyydestä.

Lamasta Keskisuomalaisen talous pelastettiin rajan takaisilla painatustöillä. Vesterinen oli mukana Moskovassa Kataisen Ollin ja Risto Kihlströmin kanssa hankkimassa painosopimuksia. Silloisten kauppojen arvo oli 30 miljoonaa markkaa vuositasolla.

Vesterisen aikakaudella on tapahtunut myös konsernin jättilöikkaus suurten mediayhtiöiden sarjaan. Savon Sanomien mukaan tuloa seurasi vuonna 2013 Suomen Lehtiyhtymä -kaupat ja vuoden 2016 syyskuussa solmitut Mediatalo ESA -kaupat.

– Olemme saaneet jokaisessa integraatiossa uusia tuulahduksia. Emme ole ottaneet yhtiötä kylkeemme, vaan konser-

nin sisään. Prosessissa ei muutu vain tulija, vaan koko konserni. Tämä on se syy, miksi olemme onnistuneet.

Vesterinen mielestä Mediatalo Keskisuomalainen on ylivoimaisesti Suomen paras mediayhtiö. Taloudellinen tilanne on mediakonsernin omista käsissä, ketään ei tarvitse kumarrella. Konsernin toimitusjohtaja **Vesa-Pekka Kangaskorpi** luo ympärilleen luottamusta talon sisällä, ulkopuolella ja maailmalla. Konsernilla on osaava ja koviin päätöksiin kykenevä hallitus sekä osaava johtoryhmä. Lisäksi Vesterinen kiittää henkilökuntaa, josta konsernin menestys rakentuu.

– Kukaan ei saa tätä yksin aikaiseksi, tämä on hieno kudelma. Toivon, että lukijat uskovat vastuullisesti tuotettuihin arvosäältäöihin ja mainostajat arvostavat laadukasta ympäristöä jatkossakin. Kun katsomme myöhemmin taaksepäin, haluan uskoa, että totuus voittaa, valeutiset ja totuuden hämärtäjät häviävät.

Vesterinen kokee, että tärkein perintö on vaalia Keskisuomalaisen säilymistä. Uudet teknologiat aiheuttavat tällä hetkellä hämminkiä mediamurroksessa kamppaileville mediayhtiöille. Niillä tehdään vielä menestyvää liiketoimintaa, uskoo Vesterinen ja katsoo optimistisesti tulevaisuuteen.

– Minua ei huoleta yhtään, hän toteaa.

Minua ei huoleta yhtään.

100 VUOTTA ITSENÄISEN SUOMEN VIESTINTÄÄ

KESKISUOMALAINEN ONNITTELEE 100-VUOTIASTA SUOMEA

Keskisuomalainen Oyj osti Mediatalo ESan

ISOMMASTA KONEISTOSTA HALUTAAN LISÄÄ LAATUA

Keskisuomalainen Oyj osti syyskuussa koko Mediatalo ESA Oyj:n osakekannan. Kaupan jälkeen uusi konserni, Mediatalo Keskisuomalainen nousee Suomen suurimmaksi maakunta- ja paikallisuusmediaksi. Konserni on lehtimäärältään Suomen suurin uutismedia ja vahvistaa markkinaosuuttaan myös kaupunkilehtikentässä.

Keskisuomalainen-konsernin toimitusjohtajan **Vesa-Pekka Kangaskorven** mukaan Mediatalo ESan ostolla taistellaan nykyistä paremmin suuria megatrendejä vastaan. Hän ennakoii, että jatkossakin nähdään vastaavia kauppia, lehtien yhdistymisiä ja jopa lakkauttamisia.

– Tarvitsemme lypsykonetta suurempaa koneistoa, isompaa massaa, jotta toimintoja voidaan tehostaa ja hyödyntää

synergiaetuja

Mediatalo ESan hallituksen jäsenen **Jarkko Haukilahden** mukaan omistajainkin tärkeämpiä ovat osaavat tekijät, jotka tuottavat sisältöä journalistisin perustein.

Tämä oli oikea ratkaisu.

Keskisuomalaisen vahvojen hartioiden alla olo tuntuu valoisammalta kuin toimiminen yksin.

– Toki se on haieka ratkaisu, kun sukuyritys myydään pois, mutta samalla tuntuu siitä, että tämä oli oikea ratkaisu.

Kaupan myötä siirtyivät uudelle omis-

tajalle muun muassa lahtelaisen mediatalon seitsemän lehteä, radiokanava ja kiinteistöt.

– Ilman yhdistymistä pienehkön media-konsernin, kuten Mediatalo ESan, satsaukset tulevaisuuteen olisivat jääneet pienemmiksi, sanoi Mediatalo ESan silloinen toimitusjohtaja Jaakko Lintunen.

Hänen mielestään ESAlla on paljon annettavaa uudelle isännälleen. Keskisuomalaisella ei ole ollut esimerkiksi radiotoimintaa aikaisemmin.

– Meillä on myös digitaalista ulkomailontaa, videotuotantoa ja ESA365-palvelupaketti yritysasiakkaille.

– Monipuolisuus on etu nykyisessä tilanteessa, jossa median käyttö muuttuu nopeasti, Lintunen uskoo.

Mukaan ulkomainontaan ja radioliiketoimintaan

Kaupassa Mediatalo Keskisuomalaiselle siirtyy kaksi tilattavaa lehteä ja viisi kaupunkilehteä.

Etelä-Suomen Sanomat on Lahden markkina-alueen luetuin lehti 99 000 lukijallaan. Lehden kokonaistavoittavuus painettuna ja verkossa on 248 000 (KMT 2015). Itä-Häme on Heinolan markkina-alueen luetuin lehti 22 000 lukijallaan.

Uusi Lahti on nuorekas lahtelainen kaupunkilehti, jonka jakelu on 52 700. Seutuneluset-lehtiperheeseen kuuluvat Orimattilan aluelehti, Nastola-lehti, Hollolan Sanomat ja Päijät-Häme. Yhteensä näillä lehdillä on 44 000 lukijaa.

– Arvostetun ja perinteikkään Mediatalo ESan tuotteet ja palvelut täydentävät erinomaisesti liiketoimintaamme. Päijät-Häme täydentää konsernimme mediakarttaa, joka yltää nyt pääkaupunkiseudulta keskiseen Suomeen ja Savoan saakka. Päijät-Häme Lahti keskipisteenään on väkevä ja kasvava talousalue, sijainniltaan vain tunnin ajomatkan päässä pääkaupunkiseudulta, sanoo Kangaskorpi.

Mediatalo Keskisuomalainen siirtyy myös radioliiketoimintaan, kun Radio Voima siirtyy kaupan mukana konsernille. Radio Voimalla on 37 000 kuulijaa viikoittain.

– Laajennamme samalla uudelle liiketoiminta-alueelle digitaaliseen ulkomainoslii-

ketoimintaan, kun myös ESA Digital Oy:stä siirtyy osana järjestelyitä Keskisuomalainen-konsernille, sanoo konsernijohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi.

Digitaaliset ulkomainostaulut sijaitsevat kauppakeskuksissa, joissa yhdellä käyntikerralla viivytään keskimäärin 58 minuuttia. Esimerkiksi Isossa Omenassa Espoossa digitaaliset ulkonäytöt tavoittavat 174 000 kävijää viikoittain. (TNS Gallup)

Osana järjestelyä Keskisuomalainen Oyj:lle siirtyvät Lahdessa ja Heinolassa sijaitsevat Mediatalo ESA Oy:n omistamat kiinteistöt, kaksi vuotta sitten modernisoitu Lahdessa sijaitseva sanomalehtipaino, Painotalo Plus Digital Oy ja Suomen suurimpiin kuuluva sanomalehtien varhaisjakeluorganisaatio ESA Jakelut, jonka toiminta-

alueena on Päijät-Häme.

Mediatalo Keskisuomalainen lisää omistustaan samalla myös Väli-Suomen Mediassa, Kärkemediassa, Kaupunkiplussassa ja Jakeluyhtiö Suomessa.

Kokonaiskauppahinta on yhteensä noin 13,5 miljoonaa euroa. Solmittujen kauppojen jälkeen uuden konsernin, Mediatalo Keskisuomalaisen pro forma -liikevaihto vuodelta 2015 on 184 miljoonaa euroa ja pro forma -käyttökate on 22 miljoonaa euroa. Uudessa konsernissa on lähes 2 000 työntekijää.

Arvostetun ja perinteikkään Mediatalo ESan tuotteet ja palvelut täydentävät erinomaisesti liiketoimintaamme.

55+7

LEHTI-MÄÄRÄLTÄÄN SUOMEN SUURIN UUTISMEDIA

62

LEHTEÄ JA SÄHKÖISTÄ MEDIAA

Pro Forma

LIKEVAIHTO
184 Me

SUOMEN SUURIN KAUPUNKI-LEHTIMEDIA

2 000

TYÖN-TEKIJÄÄ

Pro Forma

KÄYTTÖKATE
22 Me

Mediatalo Keskisuomalainen

UUDISTI JOHTAMIS- MALLIAAN

Mediatalo Keskisuomalainen siirtyi tammi-kuussa 2017 toiminnalliseen johtamis-malliin ja organisaatioon. Aiempi alue-pohjainen organisaatio säilyi rinnalla aluematriisina.

– Uudella toimintamallilla haetaan sisäl-töihin ja myyntiin nopeampaa tuote- ja pal-velukehitystä, kun toimintojen resurssit ovat käytössä konsernin laajuudelta. Täl-lä pystytään parhaiten hakemaan syner-giahyödyt Mediatalo ESA Oy:n oston jäl-keen, sanoo konsernijohtaja **Vesa-Pekka Kangaskorpi**.

Keskisuomalainen Oyj:n johtoryhmäs-sä on tehty myös muutoksia. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii konsernijohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi. Operatiiviseksi liiketoimintajohtajaksi on nimitetty **Erkki Summanen**. Hänen vastuullaan on konser-nin taloudellinen kannattavuus ja aluemat-riisi.

– Seuraamme suuria kokonaisuuksia, ko-konaisia toimintoja. Tämän lisäksi seuraam-me tulosta myös alueittain. Monistam-me parhaita käytäntöjä. Tämä on yksi tapa

varmistaa, että tulosta syntyy, Summanen sanoo.

Konsernin kaupalliseksi johtajaksi on ni-mitetty **Jaakko Lintunen**. Hänen vastuul-laan ovat sekä media- että kuluttajamyyn-ti. Lintunen toimi aikaisemmin Mediatalo ESan toimitusjohtajana ja hänellä on vank-ka tausta valtakunnallisen myyntiorgani-saation rakentamisesta.

Talous- ja rahoitusjohtajaksi on nimitet-ty talousjohtaja **Heikki Linnavirta**. Digitaalisen liiketoiminnan johtajaksi on nimitetty **Kirsi Hakaniemi**.

Keskisuomalainen Oyj:n johtoryhmään on nimetty lisäksi sanomalehti Keskisuo-malaisen päätoimittaja **Pekka Mervola**, joka on myös konsernin journalistinen joh-taja ja Etelä-Suomen Media Oy:n toimitus-johtaja **Antti-Pekka Pietilä** jatkaa johto-ryhmässä.

Päijät-Häme tulee konsernin neljännek-si toimialueeksi Etelä-Suomen, Keski-Suo-men ja Savon rinnalle. Alueyhtiöt jatka-vat toistaiseksi ennallaan. Päijät-Hämeen alueyhtiö on Mediatalo ESA Oy.

Seuraamme suuria
kokonaisuuksia,
kokonaisia toimintoja.

Synergiaetuja Mediatalo ESan kaupoista

NÄMÄKIN TOIMINNOT YHDISTYIVÄT

Lehtisepät laajeni Lahteen

Painoyhtiö Lehtisepät Oy laajeni Lahteen, kun ESan lehtipainoliiketoiminta ja henkilöstö siirrettiin yhtiöön helmikuussa 2017. Kaikkiaan yhtiössä on nyt 187 työntekijää.

Lahten yksikkö on sanomalehtipaino. Lehtiseppien painotalot sijaitsevat Lahden lisäksi Jyväskylässä, Pieksämäellä, Hämeenlinnassa ja Tuusulassa.

– Painotoiminnan yhteenlaskettu ulkoinen liikevaihto Keski-suomalainen-konsernissa kokonaisuudessaan kasvoi vuonna 2016 reilut yhdeksän prosenttia, sanoo toimitusjohtaja **Jukka Ahokas**.

Mediasepille uusi toimipiste

Mediatalo ESan ilmoitusvalmistus ja Mediasepät yhdistyivät yhteen yhtiöön vuodenvaihteessa.

– Nyt meitä on kymmenen työntekijää lisää, kaikkiaan noin 70 työntekijää, kertoo Mediasepät Oy:n toimitusjohtaja **Sauli Vuorinen**.

Mediaseppien tuotantoyksiköt sijaitsevat Lahden lisäksi Jyväskylässä, Kuopiossa ja Tuusulassa.

Kamuan ja ESan tiimejä yhteen

Mediatalo ESan markkinointituotantojen suunnittelupalveluja ja digitaalisia tuotantoja tekevä tiimi sekä Kamua Oy yhdistyivät huhtikuun alussa 2017. Nyt Kamualla on yksiköt Jyväskylässä ja Lahdessa.

– Yhdistyminen tuo meitä lähemmäksi Etelä-Suomen asiakkaita. Tämä mahdollistaa, että voimme tarjota palveluitamme kiintoisalle talousalueelle tehokkaammin, sanoo Kamuan asiakkuusjohtaja **Jaakko Pernu**.

Kamua tarjoaa markkinointiviestinnän palveluita laajasti, kuten visuaalista suunnittelua, viestinnän palveluita sisältömarkkinoinnista viestinnän strategioihin, valokuvausta ja videotuotantoa sekä digitaalisia ja markkinoinnin automaation palveluita.

Konsernihallinnon toimintoja keskitettiin

ESAn taloushallinto, IT-hallinto, HR ja kiinteistöpalvelut keskitetään emoyhtiöön. Siirrot koskettivat yhdeksää työntekijää. Hallinnon toimintojen keskittämisellä halutaan selkeyttää ja tehostaa palveluiden tuottamista konsernin yrityksille.

Keskittäminen tehtiin vuoden 2017 vaihteessa.

PPD:lle Mediaseppien digipaino

Painotalo Plus Digital saa maaliskuussa täydennystä, kun Mediaseppien digipaino siirtyy osaksi PPD:n liiketoimintaa. Myös digipainon sijainti siirtyy Jyväskylältä Lahteen.

TAVOITAMME 1 653 000 SUOMALAISTA

KESKISUOMALAINEN ONNITTELEE 100-VUOTIASTA SUOMEA

Palstamillimetreistä ja

PIKSELEISTÄ KOHTI PALVELUITA

Mediatalo Keski-suomalaisen media-myyntin seuraava kehitysvaihe on koh-ti valtakunnallista toimintokohtaista joh-tamismallia. Tuore kaupallinen johtaja, entinen Mediatalo ESan toimitusjohtaja **Jaakko Lintunen** sanoo, että muutokselle on tarvetta.

– Vanhalla mallilla tulokset eivät ole nykyisin riittävän tehokkaita, sillä asiakas-pinnassa tapahtuu muutosta. Meillä on nyt sama edessä kuin monella muullakin toimialalla, on pakko uudistua palveluiden kautta.

Lintusen asiakaspalvelureseptissä on kolme kohtaa: Asiakkaita pitää palvella laa-jemmin, asiakkaita pitää ymmärtää parem-min ja nykyinen markkinatilanne on koh-dattava ja toimittava sen mukaisesti.

Tällä vuosikymmenellä on nähty, kuin-ka mainoseurot pirstaloituvat moneen ka-navaan. Tässä sekamelskassa asiakas tar-vitsee Lintusen mielestä asiantuntijoiden apua tehdäkseen hyviä päätöksiä.

– Puhelinluettelo vaihtui Googleen. Me-dayhtiöiden on rakennettava perinteisen ansainnan rinnalle muuta, muutoin myynti väistämättä pienenee. Tänä päivänä täytyy olla hyödyllinen asiakkaalle. Muutoksen pakko tulee jo siitä, että asiakaskohtaami-ssa asiat ovat muuttuneet, perustele Lintunen.

Mikä Mediatalo Keski-suomalaisessa muuttuu, kun Lintunen järjestää media-

myyntiä uuteen aikaan? Kaupallinen johta-ja linjaa, että mediapalveluiden myynti on edelleenkin Keski-suomalaisessa kivijalka, sieltä tulevat tällä hetkellä isoimmat tulo- virrat.

Mutta jos Lintusesta on kiinni, jatkos- sa mediapalveluita myydään reippaammin monikanavaisesti.

–Olisi rikollista tarjota pelkkää printti- ratkaisua, kun meillä kokonaistavoittavuus verkossa kasvaa koko ajan. Monikanavai- sen tuotteen ostaminen pitää vain tehdä asiakkaalle helpommaksi.

Hyviä yhdenmukaisia piirteitä voi vahvistaa.

Mediatalo Keski-suomalaisella on Lah- dessa ja Savossa omat jakeluyhtiöt. Lintus- ta kiinnostaa myös tämän toimialan piile- vät mahdollisuudet. Jo nyt mediamaailma kamppailee jakelukustannuksien ja jake- lun supistamisesta aiheutuvista ongelmis- ta. Mutta ei suinkaan yksin.

Lintunen muistuttaa, että kun tilaam- me verkosta yhä enemmän kulutustava- ra, jonkun täytyy kuljettaa tuotteet peril- le. Kuluttajalla on myöskin kasvava tarve logistiikalle.

– Esimerkiksi Päijät-Hämeessä me jo

kuljetamme kirjeitä lehtien rinnalla, käym- mehän jo nyt jokaisen oven takana. Meillä on ihmiset ja logistiikka, nyt tarvitsemme tuotteistusta ja asiakkaita.

Lintunen näkee Mediatalo Keski-suoma- laisen eri toimialueiden mediamyyntiryh- missä paljon homogeenisiä piirteitä. Hän toteaaakin, että perinteisesti organisaati- oista on etsitty eroavaisuuksia, Lintunen taas haluaa keskittyä yhdenmukaisten te- kijöiden hakemiseen.

– Meissä on hirveästi samaa. Tätä aja- tusta pitää vaan nyt viljellä enemmän. Tot- ta kai meillä on paikallisia vivahteita ja on tärkeää varmistaa, että paikallinen ote asi- akkaan kanssa säilyy.

Kehittämisen ja johtamisen näkökulmas- ta Lintunen kokee, että hyviä yhdenmukai- sia piirteitä voi vahvistaa.

Mediamyyntin johtamismalli myös muuttuu. Lintusen teesejä jumpataan jat- kossa koko konsernin mediamyyntin joh- toryhmässä yhdessä. Eniten kiinnitetään huomiota mediamyyntin määrään, suun- taan ja laatuun. Lintunen uskoo, että kun näitä perusasioita tehdään paremmin, jo se vie pitkälle.

– Tehtävämme on johtaa tätä muutos- ta ja auttaa myyjää kehittymään työssään. Varmasti tässä vaiheessa muutosta eri alu- eiden erilaiset kulttuurit kohtaavat. Sitä haastetta ei pidä vähätellä. On pidettävä vain huolta siitä, että hyvät asiat säilyvät.

Tunnen
markkinointiviestinnän
suunnittelun ja
ostamisen hyvin.

KUKA ON JAAKKO LINTUNEN?

Kaupallinen johtaja Jaakko Lintunen johtaa Mediatalo Keski-suomalaisen media- ja ku- luttajamyyntiä. Lintunen vastaa myös me- dialiiketoimintaa tukevista yhtiöistä, Ka- mua Oy:stä ja Mediasepät Oy:stä, sekä digitaalisessa näyttötaululiiketoiminnassa toimivasta Esa Digital Oy:stä.

Lintusen uudessa myyntifilosofiassa uu- distetaan, mitä palveluita Mediatalo Keski- suomalainen tarjoaa, ja miten näitä palve- luita tarjotaan. Yritysiasiakkaille tarjotaan monikanavaisia mediaratkaisuja ja markki- nointiviestinnän palveluita. Kuluttaja-asi- akkaalle tarjotaan monikanavaisia sisäl- töpalveluita sekä jakeluun ja logistiikkaan liittyviä palveluita.

Aikaisemmin Lintunen on toiminut kym- menisen vuotta erilaisissa asiantuntija- ja johtotehtävissä media- ja mainostoimis- toissa.

– Olen toiminut muun muassa Carat Finlandin toimitusjohtajana, joten tunnen markkinointiviestinnän suunnittelun ja ostamisen hyvin.

Alma Mediassa Lintunen vastasi kau- pallisista toiminnoista eri rooleissa seitse- män vuoden ajan. Aluemediassa Lintunen oli rakentamassa vastaavanlaista toiminto- kohtaista organisaatiota Almaan kuin nyt Mediatalo Keski-suomalaiseen. Ennen Me- diatalo ESan toimitusjohtajan pestiä, Lin- tunen oli kaksi vuotta Terveystalossa.

– Sieltä sain oppia palveluyrityksen joh- tamisesta, Lintunen kertoo.

TILANTEEN KARTOITTAMISESTA TARPEESEEN

Asiakkaan liiketoiminnan ymmärrys vaatii myyjältä perehtymistä ja bisnesosaamista. Ei riitä, että selvitetään asiakkaan liikevaihto ja palvelut, toimintaan täytyy pureutua syvemmälle.

– Tilannekartoitus on eri asia kuin tarvekartoitus. Tilannekartoitus tehdään jo ”kotiläksynä” ennen asiakastapaamista. Tarvekartoitus vaatii enemmän keskustelua ja kuuntelua, heittäytymistä. Täytyy ymmärtää, millainen tarve asiakkaalla on markkinoinnille ja mitä hän siitä hyötyy, painottaa Savon paikallisjohtaja **Mirja Vänttinen**.

Markkinoinnin suunnittelussa täytyy ymmärtää loppuasiakasta. Miksi hän ostaa tuotteen ja miten sitä pitäisi hänelle markkinoida? Vänttinen ottaa esimerkiksi tulisijan.

Myyjän tehtävä on ymmärtää asiakkaan loppuasiakasta.

– Joku haluaa takan, jotta voi paistaa siinä lasten kanssa makkaraa tai tehdä karjalanpaistia. Toiselle se on designsisustuselementti keskellä olohuonetta. Se ei saa roskata, vaan sen tulee näyttää kauniilta. Osa taas haluaa säästää lämmityskustannuksissa, jolloin markkinoinnin tulee lähteä liikkeelle takan hyödyistä ja eurojen säästämisestä, Vänttinen kuvailee ja jatkaa:

– Myyjän tehtävä on ymmärtää asiakkaan loppuasiakasta. Hänen täytyy tunnistaa ostopäätökseen vaikuttavat tekijät ja rakentaa markkinointi sen mukaan. Ostaako loppuasiakas tarpeeseen, mukavuudenhaluun vai esimerkiksi statukseen? Vasta sitten voimme myydä vaikuttavaa markkinointia.

1202

mediamyymien määrä
Mediatulo Keski-Suomalaisessa

asiakastapaamisten tavoitemäärä
päivässä mediamyymillä

Kasvupolku

MYYJÄSTÄ ASIAANTUNTIJAKSI

Mediatulo Keski-Suomalaisen myynti elää suurta murrosta. Tuote edellä myymisen aikakausi on ohi ja myyjien on kasvettava asiantuntijoiksi, jotka hallitsevat koko mediakentän.

– Myyjien pitää olla aidosti kiinnostuneita asiakkaan liiketoiminnasta ja markkinoinnista. Heidän tulee myös koko ajan oppia uutta. Asiakkaan myyntiprosessi pitää tuntea, minkä lisäksi täytyy ymmärtää asiakkaan asiakkaiden ostokäyttäytymistä, toteaa Savon paikallisjohtaja **Mirja Vänttinen**.

Enää ostoprosessit eivät ole yhtä suoraviivaisia kuin aiemmin. Tietoa ostopäätöksen tueksi haetaan paljon etukäteen muun muassa netistä, sosiaalisesta mediasta ja lähipiiristä, niin verkkokaupan kuin kivijalkakaupankin ostopäätöksiin. Kaiken kaikkiaan myyntiprosessi etenee nykyisin pidemmälle ilman myyjän mukanaoloa. Tämän pitäisi näkyä myös myynnin toimintamalleissa.

– Suosittelukulttuuri on lisääntynyt. Ny-

kyään uskotaan jopa enemmän naapuria kuin mainosta, ja verkon suosittelukulttuuri vaikuttaa vahvasti kuluttajien käyttäytymiseen, Vänttinen sanoo.

Tutkimusten mukaan jopa kolmannes kuluttajista noudattaa ystäviensä tai muiden verkossa seuraamiensa ihmisten vinkkejä tuotteita tai palveluja ostaessaan.

Jotta nykykuluttajaan voidaan vaikuttaa, tulee mainonnan olla entistä erottuvampaa, kohdennetumpaa ja oikea-aikaista. Nettimaailma on tunnettava, samoin hakukoneiden ja sosiaalisen median toiminta. Tässä asiakasta auttavat Mediatulo Keski-Suomalaisen 120 myyjää.

– Asiakkaan kanssa täytyy pohtia esimerkiksi, miksi yrityksellä on verkkosivut. Ketä varten ne ovat ja mitä niillä tavoitellaan? Verkkosivut eivät voi olla pelkästään luettelo yhteystietoja, vaan niiden tulee tukea yrityksen liiketoimintaa. Myös jokaisella markkinointitoimenpiteellä täytyy olla kohderyhmä ja tavoite. Ketä halutaan koskella ja millaisin viestein,

Vänttinen kysyy.

Esimerkiksi hän ottaa sisältömarkkinoinnin, joka on ollut kasvava markkinoinnin osa-alue jo useamman vuoden ajan. Siinä tärkeintä on tuntea kohderyhmä.

– Hyvin toteutettu sisältömarkkinointi tarjoaa lukijalleen ratkaisuja ongelmiin, inspiroi tai auttaa näkemään uusia mahdollisuuksia. Sen pitää olla ennen kaikkea hyödyllistä.

Pysyäkseen mukana kilpailussa Mediatulo Keski-Suomalaisen täytyy olla jatkossa entistä notkeampi ja ketterämpi. Toimintatapoja hiotaan koko ajan asiakaslähtöisemmiksi. Palveluiden saavutettavuus on tärkeä kilpailukeino ja myös markkinointipalvelujen ostamisen tulisi olla helppoa ja nopeaa kaikissa kanavissa.

– Kun toimimme kuluttajina, meillä ei ole liikaa aikaa odottaa myyntiä. Kun ostopäätös on tehty, pitää sen tapahtua heti, ei vasta viikkojen kuluttua. Myös meidän täytyy vastata asiakkaan tarpeisiin entistä nopeammin ja ketterämmin.

Hynynen astui

SUOMEN VIILEIMPÄÄN PANKKIIN

Mediatalo Keski-suomalaisen yhtiöt valmistelevat yhdessä suurta lanseerauskampanjaa.

– Kohtaus viisi, otto seitsemän, huutaa ESan markkinointituotannon vastaava tuottaja **Mikko Evävaara** tuotannolle ja lanseerauksen päätähdelle Artjärvellä Pyhäjärven jäällä.

Oma Säästöpankin lanseerauskampanjan tähtenä on Kotiteollisuus-yhtyeen laulaja **Jouni Hynynen**. Mies värjötteli sinnikkäästi kuvauksissa ja jaksoi poseerata kalsareissaan loppuun saakka

pikkupakkasessa.

Oma Säästöpankki lanseeraa tänä keväänä uuden palvelun, joka on uutta Suomessa. Oma Säästöpankin CIO **Kari-Mikael Markkanen** ei vielä paljasta, mistä on kyse, mutta uusi palvelu on osa pankkiasioinnin suurta murrosta. Digiasiointia käännetään henkilökohtaisemmaksi palveluksi Oma Säästöpankin omankin strategian mukaisesti.

– Uskomme edelleen, että palvelukokemus on yksi pankin valintakriteeri. Myös uusi palvelumme tukee tätä käsitystämme, Markkanen sanoo.

Oma Säästöpankin lanseerauskampanja on suurproduktio, jossa on mukana useita eri yhtiöitä Keski-suomalainen-konsernista. Sopimuksesta neuvottelivat Esa Digitalin toimitusjohtaja **Esa Rimpiläinen** ja Tieto-ykkösen toimitusjohtaja **Osmo Kurki**. Videotuotantoa, viestintää, mainontaa ja valokuvausta tehtiin yhteistyössä markkinointiyhtiö Kamuan ja Mediatalo ESan markkinointituotannon kanssa. Lisäksi paketissa on Mediatalo Keski-suomalaisen lehtien verkko- ja lehtimainontaa. Videokuvauksissa Pyhäjärven jäällä värjöttelivät Hynysen lisäksi ohjaaja, kuvaaja, meikkaaja, valo- ja äänisuunnittelijat, projektipääl-

liköt ja valokuvaaja sekä avustajat.

Lanseerauksessa on mukana suomalaisia tähtiä, ja Jouni Hynynen tähdittää kampanjan starttia.

Lanseerausilmeeseen toivottiin rouheutta ja erottautuvuutta.

– Hynysen kasvot ovat räväkät, eivätkä edusta tyypillistä pankkien mainoskasvoa. Oma Säästöpankista toivottiin lanseerausilmeeseen rouheutta ja erottautuvuutta. Hynynen sopi tällaiseen vastavirtaan uimiseen hyvin, sanoo Kamuan projektipäällikkö **Tomi Riipinen**.

Jouni Hynysellekin Oma Säästöpankin mainoskuvauspäivä oli harvinainen kokemus. Vaikka keikkoja pukkaa ja miestä on nähty viime aikoina ahkerasti televisiosakin, muusikko on tehnyt harvakseltaan mainoskuvauksia. Pitkän jäätävän päivän päätteeksi Hynynen aikoi suunnata lämmittelemään omaan lähibaaariinsa ja juomaan punaviiniä.

Tuotantotiimi jakautui videokuvauksen jälkeen omiin autoihinsa ja suuntausi matkansa Lahden ja Jyväskylän toimipisteisiin. Vuosikertomuksen ilmestyessä kahdesta tuotantotiimistä on rakentumassa yksi yksikkö, kun Mediatalo ESan markkinointituotantojen suunnittelupalveluja ja digitaalisia tuotantoja tekevä tiimi sekä Kamua Oy yhdistyivät. Uusi Kamua starttaa huhtikuun alussa 2017.

MAKSAMME VEROMME SUOMEEN

KESKISUOMALAINEN ONNITTELEE 100-VUOTIASTA SUOMEA

KUNTA-ALAA EI PIDETÄ TAITAVANA VIESTIJÄNÄ

Laukaassa haluttiin tähän muutos

Kunta-alaa ei pidetä perinteisesti taitavana markkinoijana tai viestijänä, vaikka juuri meidän pitäisi viestiä asukkaille. Meillä on lakisääteinen viestintätehtävä sanoo Laukaan kunnanjohtaja **Jaakko Kiiskilä**.

Hän on toiminut kolme vuotta Laukaan kunnan kapteenina ja operatiivisena johtajana.

Viestintä on Kiiskilän mielestä kunnalle ykköstehtävä: Sillä rakennetaan luottamusta niin asukkaisiin, virkamiehiin kuin kunnallisissa luottamustehtävissä toimiviin henkilöihin.

– Kunnankin pitää valita viestintänsä kärjet, joilla mennään eteenpäin. Kun olemme nämä yhdessä ensin päättäneet, sitten myös yhteinäisesti viestimme näistä, Kiiskilä sanoo.

Laukaassa kunta tutki asukkaiden ja yrittäjien mielipiteitä ja näkemyksiä, sitten kunnan johto ja valtuusto istuivat workshoppeissa miettimässä, mikä on Laukaassa tärkeää.

– Halusimme viestiä hyvistä asioista tehokkaammin eteenpäin. Laukaan edellinen viestintäohje oli asuntomessuvuodelta 2003. Sen jälkeen on tullut muutama uusi asia, kuten Facebook. Perustarpeet eivät ole kuitenkaan muuttuneet, Kiiskilä sanoo.

Kiiskilää ei epäilytä, etteivätkö kunnan

asiat kiinnostaisi ketään.

– Kyllä kuntalaisia kiinnostaa, tekevätkö ne siellä kunnantalolla mitään.

Kiiskilä muistuttaa, että myös kunnilla on tulostavoite, sillä verotulopottia pitää kasvattaa. Viestinnällä kuntaa tehdään kiintoisammaksi paikaksi yritystoiminnalle ja asumiselle.

– Tottakai haluamme viestiä myös Laukaan ulkopuolelle, että Laukaa on perinteinen hyvän kasvun kunta.

Laukaan kunta rakensi viime vuoden aikana sisäisen viestinnän ohjeiston ja päivitti myös graafiset ohjeet. Lisäksi Laukaa tehosti Facebook-viestintäänsä muun muassa kunnanjohtaja Kiiskilän videoblogeilla. Digitaalista paikallisdemokratiaa on käytetty sosiaalisessa me-

diassa osallistamiseen, erilaisilla äänestysillä haetaan kuntalaisten näkemystä.

Viestinnässä ja graafisessa ilmeessä on syvennetty Laukaalle tuttuja asioita, kaikkea ei pistetty täysin uusiksi. Esimerkiksi Laukaan slogan "Sydäntä ja elinvoimaa" pysyy. Se tarkoittaa Kiiskilän mukaan juuri niitä asioita, mitä Laukaa on.

– Olemme maaseutupitäjä, mutta samalla kasvukunta. Teemme rationaalisia päätöksiä, mutta mukana on aina laukaalainen sydän.

Kyllä kuntalaisia kiinnostaa.

Info

Laukaan yhteistyölehtiä ovat sanomalehti Keskiuomalainen ja Laukaa-Konnevesi -lehti ja tutkimusyhteistyötä Laukaa on tehnyt Tietoykkösen kanssa. Kamua on Laukaan kunnan viestinnän ja markkinoinnin kumppani.

Vuoden 2017 aikana Esa Digital aikoo asentaa diginäytöt yhteensä sadalle asemalle.

Diginäytöt Neste-asemille

KOHDENNETTUJA MAINOKSIA TANKKAAJILLE

Neste-sopimus laajentaa Mediatalo Keski-suomalaisen digitaalisten tuotteiden valikoimaa. Keski-suomalainen Oyj:n tytäryhtiö Esa Digitalin yhteistyösopimus Nesteen kanssa kattaa mittarikentän digitaalisen näyttöjärjestelmän uudistamisen, LED-suurkuvanäyttöjen toimituksen sekä valtakunnallisen mediamyynnin palvelut. Hyvä tavoitavuus, kohdennettavuus ja kustannustehokkuus ovat diginäyttöjen tutkittuja kilpailuetuja.

Esa Digitalin toimitusjohtaja **Esa Rimpiläisen** mukaan harva media on yhtä tehokas.

Mainokset kohdennetaan kävijätietojen perusteella.

– Mittarikentällä sijaitsevia diginäyttöjä on vaikea olla huomaamatta. Kun kuluttaja tankkaa autonsa Neste-asemilla, hän on samalla sidottu diginäytön mainokseen noin kahden minuutin ajaksi. Mainoksella on silloin jakamaton huomioarvo. Vain ehkä elokuvateattereiden mainonta pystyy samaan, Rimpiläinen uskoo.

Esa Digitalin TNS Gallup Oy:llä teetettävästä tutkimuksesta selviää, että Nesteen kahdellasadalla asemalla diginäytöillä voidaan parhaimmillaan tavoittaa noin 7,2 miljoonaa (bruttokontaktia) kuluttajaa kuukaudessa. Tavoitavuus on sama kuin Radio Novalla kuukaudessa.

Mainostajan näkökulmasta diginäytöillä mainostaminen on kustannustehokas

vaihtoehto. Kun perinteinen ulkomainonta tavoittaa noin 8–12 prosenttia päivässä, saavutetaan diginäytöillä jopa yli 30 prosentin huomioarvo päivässä. Diginäyttöjen tavoitavuutta pystytään myös jonkin verran mittaamaan.

– Esimerkiksi Keravan Neste kasvatti diginäytöillä mainostamansa tuotteen myyntiä yhdessä päivässä 33 prosenttia verrattuna verrokiasemaan, jossa mainosta ei näytetty. Yksittäinen yritys voisi samalla tavalla testata yhden päivän aikana pelkästään diginäyttömainoksia ja verrata tuloksia johonkin toiseen kanavaan, Rimpiläinen kertoo.

Ääntä diginäytöltä ei kuulla, sillä huoltoasemilla on melko korkea melutaso jo luonnostaan. Myös mittarikentän eri aikaan pyörivät mainokset tekisivät Rimpiläisen mukaan viestien kuulemisesta vaikeaa. Lyhyet, hyvin tuotetut videot toimivat kuitenkin tehokkaasti myös ilman ääntä.

– Tärkeintä on, ettei viestejä ole liikaa yhdessä videossa, Rimpiläinen painottaa.

Neste-asemien kävijäanalytiikan avulla mainoksien kohdentaminen on kohtuullisen helppoa.

– Tiedämme aika tarkkaan, millaisia asiakkaita Neste-asemilla käy eri vuorokauden aikoihin. Diginäytöillä ei siis rummuteta samaa mainosta aamusta iltaan kaikille kävijöille, vaan mainokset kohdennetaan kävijätietojen perusteella, Rimpiläinen sanoo.

Diginäyttöjen mainokset pystytään myös tehokkaasti kohdentamaan jopa haastaville asiakasryhmille. Tutkimuksen mukaan Neste-asemien diginäytöillä tavoitetaan esimerkiksi lähes puolet (46,47 %)

suomalaisista työssä käyvistä miehistä, vaikka Rimpiläisen mukaan miehet ovat usein vaikea kohderyhmä kanavasta riippumatta.

Mainoksien kohdennusta testataan pariaikaa rakentuvassa, Beacon-teknologiaa hyödyntävässä ympäristössä.

– Jos kaikki menee suunnitelmien mukaan, saamme kohdennuksen käyttöön jo ensi syksynä. Päämäärämme on, että näyttöratkaisut kommunikoivat jatkossa myös kännykän kanssa. Silloin kuluttaja saa diginäytöllä näkemänsä mainosviestin vielä kännykkäänsä, jos niin halutaan, Rimpiläinen kertoo.

Esa Rimpiläisen mielestä digitaaliset ulkomainokset olisi tärkeää nähdä osana konsernin markkinointiratkaisuiden kokonaisuutta. Siinä kokonaisuudessa Neste-asemien diginäytöt ovat vain yksi osa ulkomainonnan ratkaisuja.

– Meidän on koko ajan etsittävä uusia näyttötaulujen sijoituspaikkoja- ja ratkaisuja eri puolilta maata. Ehkä tienvarsimainoksetkin ovat kohta digitaalisia, Rimpiläinen heittää.

ESA RIMPILÄINEN

Muutos mediassa syntyy lopulta siitä,

MISTÄ ASIAKAS HALUAA MAKSAA

Emme tiedä vielä, miten radikaalisti teknologia muuttaa mediakäyttäytymistämme, sanoo tutkimusyhtiö Tietoykkösen kehitys- ja asiakkuuspäällikkö **Tanja Herranen**.

Perinteisesti mediaa ja sen kehityspolkuja on katsottu oman toimialan kehityksen kautta. Herranen sanoo, että nyt pitäisi katsoa, minkälaisia signaaleja muilla toimialoilla on havaittavissa ja mitä niistä on opittu – vaikka ratkaisuja ei suoraan voisi media-alalle kopioidakaan. Herrasen mielestä pelitoimiala on yksi esimerkki.

– Sieltä voisi oppia, miten asiakkaan kokemusta hyödynnetään.

Jo nyt media-alalla on näkyvissä erilaisia trendejä. Esimerkiksi keinoälyn avulla on jo rakennettu juttuja ilman toimittajaa. Siinä raakadatesta tuotetaan tarinoita ja videoita, tulos vastaa toimittajan tekemää jälkeä.

– Jo vuoden kahden sisällä keinoälyn käytön uskotaan kasvavan reippaasti.

Herranen muistuttaa, että keinoälyn käyttö tuo mukanaan myös eettisiä ongelmia.

– Miten kuluttaja voi arvioida lopputu-

lostaa tai kuka on tehnyt jutun? Yksi kysymys onkin, miten luotettavana mediaa pidetään jatkossa – tai onko luotettavuus kuluttajille edes tärkeä asia.

Median arkipäivää ovat myös kiusaajat ja trollit. Esimerkiksi sosiaalinen media on täynnä trollitilejä, jotka jakavat valeuutisia ja propagandaa varomattomille lukijoille.

Jo vuoden kahden sisällä keinoälyn käytön uskotaan kasvavan reippaasti.

Herranen pohtii myös, kuinka nopeasti media-yhtiöiden tapa palvella kuluttajaa tulee muuttumaan. Nyt uutiset tarjotaan pakettina, joko printtilehtenä, uutislähetysinä tai verkkolehdenä tai näiden muotojen yhteispakettina. Tämän tyyppisen media-yhtiölähtöisen toimintatavan uskotaan muuttuvan. Tulevaisuudessa kuluttaja ostaa haluamiaan sisältöjä eri alustojen kautta, jopa yksittäisiä artikkeleita.

Mutta mikään ei ole varmaa, lukija lopulta määrää, millainen on median tulevaisuus. Herrasen mukaan muutos syntyy lopulta siitä, mistä asiakas haluaa maksaa. Isoilla mediataloilla on jo valmiuksia muutoksiin.

– Meilläkin konserni on niin suuri, että voimme tarjota uutisvirtaa tai feature-juttuja palasteltuina sellaisiin kokonaisuuksiin, joita asiakas haluaa ostaa.

Varsinkin paikallistettu lifestyle-sisältö ja erilaiset videot kiinnostavat kuluttajia.

– Videoiden katselu kasvaa koko ajan. Esimerkiksi Yhdysvalloissa käytetään jo tunti päivässä online-videoiden katseluun. Yhä suurempi osa katselusta tapahtuu mobiilisti.

Mutta uutisvirtaan uskotaan todellisten faktojen lisäksi sekoittuvan myös lisättyä todellisuutta (mixed reality). Siinä tietokonegrafiikalla todelliseen dokumentointiin on lisätty elementtejä kuten hologrammeja tai 360-videoita. Esimerkiksi Yle Kioski käytti menetelmää esitellessään Aleppo-Helsinki -tuotantoon, jossa Helsinki oli pommitettu raunioiksi.

”Pelkästään digitaalisesti julkaistut uutisaineistot ovat haavoittuvaisia.”

Median neljä skenaariota
povaavat varsin erilaisia
tulevaisuudenkuvia
medialle ja journalistille.

Miten käy jos printti katoaa kokonaan?

Tanja Herranen huomauttaa, että pelkästään digitaalisesti julkaistut uutisaineistot ovat haavoittuvaisia. Ne ovat vaarassa hävitä, jos esimerkiksi Facebook lopettaa tilin tai nettisivun osoite ei ole enää voimassa.

Journalismin tulevien skenaarioiden teorioihin kannattaa Herrasen mielestä tutustua – ennen kuin niistä mikään on mediatalojen arkea. Median neljä skenaariota povaavat varsin erilaisia tulevaisuudenkuvia medialle ja journalistille.

Joukkoistaminen korostaa media-alan start-up -yrityksiä ja mediayhtiöt jäävät tässä visiossa pienempään rooliin. Yksi näkemys on, että jäljelle jää vain pari globaalia megaluokan mediatoimijaa. Vaihtoehtona on hyperlokaalin sisällön ja kansalaisjournalismin valtakausi. Neljännessä skenaariossa perinteiset mediat kehittyvät ja lukijakato pysähtyy.

– Huomionarvoista on, että vain yhdessä skenaariossa perinteiset mediayritykset säilyvät. Itse uskon, että tulevaisuus on jonkinlainen hybridimuoto näistä malleista, Herranen sanoo.

TANJA HERRANEN

TULEVAISUUDEN NELJÄ MEDIASKENAARIOTA

1 Wisdom of the crowd

Eli joukkoistaminen on yksi mahdollisista tulevaisuuden skenaarioista. Tässä mallissa globaalit mediatoimijat joutuvat vetäytymään taustalle ja mediassa on vahva tee-se-itse -meininki. Start up -mediayrityksiä syntyy nopeassa tahdissa, mutta niitä myös kuolee.

Luotettavan tiedon merkitys vähenee ja kuluttaja uskoo omaan viiter ryhmäänsä, jossa ajetaan ryhmän omaa agenda.

2 A handful of apples

Mediatoimijoiden kentässä on jäänyt jäljelle muutama globaali megaluokan toimija. Nämä tuottavat ja jakavat kaikkea kulutustavaroista uutisiin – personoituna kuluttajille ja eri kohderyhmille.

Journalisteille jää niche-markkina, ja perinteiset mediatilat eivät selviä hengissä.

3 The Shire

Teknologiavarovaisuus ja hyperlokaali sisältö kohtaavat. Yhteisön ja journalistien yhteinen sisällöntuotanto tuottaa paikallista tai alueellista kansalaisjournalismia. Journalistille jää moderaattorin rooli.

4 Darwin's Game

Mediabusiness kehittyy läpinäkyvämpään suuntaan ja lisää vuoropuhelua yleisön kanssa. Perinteiset mediat ovat evolvoitumisen jälkeen jälleen relevantteja ja lukijakato pysähtyy.

Lähde

Scenarios for the future
of journalism, 2015
drs. A. Kasem, ir. M.J.F. van Waes,
drs. K.C.M.E. Wannet

SUOMEN JOURNALISMI SAI UUDEN UUTISKONEEN

Kahdeksan lehden yhteistoimitus
aloitti tammikuussa

Suomalainen journalismi sai uuden vahvan uutisbrändin, kun uutistoimitus Uutissuomalainen aloitti toimintansa. Väli-Suomen median kahdeksan toimittajan yhteistoimitus Uutissuomalainen tekee helmikuun 2017 alusta alkaen juttuja kahdeksaan eri sanomalehteen.

Mukana yhteistyössä ovat Väli-Suomen mediaan kuuluvat maakuntalehdet Keski-suomalainen, Savon Sanomat, Etelä-Suomen Sanomat ja Karjalainen sekä aluelehdet Aamuposti, Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa ja Uusimaa. Yhteistoimituksen jutut tavoittavat siis yli miljoona lukijaa, joten kyse on merkittävästä toimijasta.

Toimitusta johtaa uutispäällikkö **Matti Pietiläinen**.

–Pyrimme olemaan alusta alkaen ärhäkä valtakunnallinen uutiskone, Savon Sanomista Uutissuomalaisen johtoon tullut Pietiläinen kommentoi.

Pietiläisen mukaan Uutissuomalaisen perusarvoja ovat luotettavuus, laatu ja nopeus. Jo valittu toimituksen nimi kertoo Pietiläisen mukaan siitä, että uutiset ovat kaiken ytimessä.

–Tuotamme lukijoillemme erityisiä ja ainutlaatuisia juttuja. Tarjoamme laadukasta uutisointia yhteiskunnallisista aiheista, kuten valtakunnan politiikasta ja taloudesta,

Pietiläinen kertoo.

–Tulemme avaamaan päätöksentekoon liittyviä asioita ja selittämään yhteiskunnallisia ilmiöitä, hän jatkaa.

Uutissuomalaisen toimittajiksi on valittu **Minna Harmaala** Etelä-Suomen Mediasta, **Ari Helminen** ja **Tarja Koljonen** Etelä-Suomen Sanomista, **Outi Laatikainen** Keski-suomalaisesta, **Antti Launonen** ja **Iida Tiuhonen** Savon Sanomista sekä **Sari Vanninen** Karjalaisesta.

**Uutissuomalainen
kaivaa uutta tietoa ja
tuo uusia näkökulmia
yhteiskunnalliseen
keskusteluun.**

Toimittajia on Joensuussa, Kuopiossa, Lahdessa, Jyväskylässä ja pääkaupunkiseudulla. Toimittajat ovat pestinsä ajan Väli-Suomen Median työntekijöitä ja työvailla kotitoimituksistaan.

–Toimittajiksi on valittu kovan tason tekijöitä, joilla on näkemystä ja kokemusta yhteiskunnallisten asioiden seuraami-

sesta. Kullakin on oma vastuualueensa, kommentoi Pietiläinen.

Uutissuomalainen tuottaa sisältöjä sekä lehtiin että verkkoon.

–Meidän toimintamallimme mahdollistaa reagoitiherkkyuden. Meillä tulee olemaan vahvasti eteenpäin katsova ote, Pietiläinen sanoo.

Uutissuomalainen tuottaa arkipäivisin kaksi sivua valmiiksi taitettuja juttuja yhteistyölehtiin.

Maakuntalehtien yhteisen yrityksen Väli-Suomen Media Oy:n hallituksen puheenjohtaja **Pasi Koivumaa** mukaan Uutissuomalainen laajentaa ja syventää ajankohtaisia valtakunnallisia uutisaiheita.

–Uutissuomalainen kaivaa uutta tietoa ja tuo uusia näkökulmia yhteiskunnalliseen keskusteluun. Se parantaa merkittävästi osakas- ja asiakaslehtiensä kotimaan uutisisältöä, näkee Koivumaa.

Koivumaa mukaan Uutissuomalaisen ja Suomen Tietotoimiston eli STT:n kautta Väli-Suomen Median lehdet tekevät jo likimain kaiken valtakunnallisen aineiston lehtiin yhteistyön kautta.

Uutissuomalainen tekee Koivumaa mukaan uutisia myös verkkoon.

–Teemme välineriippumattomasti ainutlaatuista sisältöä, jota jaetaan kaikilla alustoilla, hän muotoilee.

Uutistyötä AMERIIKAN MALLIIN

Yhdysvalloissa pohditaan ja ratkotaan media-alalle yhteistä kysymystä: Demokratian kannalta journalismi on itseisarvo, mutta tulevaisuudessa on vaikeampaa tehdä sillä liiketoimintaa.

– Media tarvitsee liiketoiminnan kivi-jalkoja muualtakin kuin journalismista, Mediatalo Keski-suomalaisen digitaalisen

liiketoiminnan johtaja **Kirsi Hakaniemi** sanoo.

Hakaniemi osallistui sanomalehtien Liiton järjestämälle US Study Tour -matkalle Yhdysvaltoihin tammikuussa 2017. Matkan opeista Hakaniemi kokosi muutamia teesejä, joilla suomalaisia mediataloja voidaan viedä eteenpäin.

KIRSI HAKANIEMI

1

Mediatalot tarvitsevat uudenlaista teknologiaosaamista.

Lukijoilla on nykyisin erilaisia mediavaihtoehtoja, mutta perinteiset uutishuoneet tekevät edelleen samalla tavalla töitä kuin ennenkin. Mediatalot voisivat Suomessaakin Hakaniemen mielestä rakentaa enemmän reaaliaikaiseen dataan pohjautuvaa uutisprosessia. Teknologiaosaajien ja toimitusten pitäisi päästä aitoon yhteistyöhön.

Yhdysvalloissa uskotaan, että media tarvitsee uudenlaisia tekijöitä. Muun muassa Washington Post palkkaa tänä vuonna 30 uutta videontekijää. Sanomalehti The New York Timesin kehittäjä ja yhteistyöstä vastaava päällikö **Chrys Wun** mielestä pelkästään uusien tekijöiden palkkaaminen ei riitä, nykyisten tekijöiden pitää päästä pois siiloistaan. Hän neuvoo palkkaamaan huipputeknologiaosaamista ja määrittelemään, mitä kannattaa myydä ja mistä saa katetta.

Sisältöjä pitäisi kehittää enemmän prosessimaisesti reaaliaikaisen analytiikan avulla.

2

Huonosti suorittavia sisältöjä ei enää hyväksytä.

Sisällön kehittämistä pitäisi Hakaniemen mielestä lähestyä prosessimaisesti reaaliaikaisen analytiikan avulla.

– Meilläkin on tärkeää seurata juttujen onnistumista ja pohtia, mikä arvo näillä on käyttäjälle. Pystymme seuraamaan, mitä tietoja Googlesta haetaan ja millaisesta sisällöstä ollaan valmiita maksamaan ja mikä tuo lukijoita takaisin sekä sitouttaa käyttäjiä palveluun. Meilläkin pitäisi pystyä luopumaan niistä jutuista, joita on aina tehty, jos niille ei löydy lukijoita.

3

Kohderyhmät tarvitsevat oman äänensä.

Nuorille kuluttajille ja vastaiskuksi perinteisille mediataloille perustettu amerikkalainen verkkolehti Mic haluaa olla ääni niille nuorille, jotka määrittelevät tulevaisuuden. Lehti perustettiin vuonna 2011 ja sen perusideana on terve skeptinen suhtautuminen perinteisiin viisauksiin ja tahto saada kipinöivää keskustelua aikaiseksi.

Micin "rockstar-tiimi" koostuu tuottajista, toimittajista, visuaalisista suunnittelijoista ja lisäksi insinööreistä. Teknologiatii- mi rakentaa tarinoita yhdessä toimittajien kanssa. Uskottava uutisbrändi uskoo omiin uutisjuttuaiheisiinsa, julkaisee älykkäitä analyysejä ja tuottaa laadukkaita videoita 30 miljoonalle kuluttajalle. Teemana on "By young people for young people".

– Nuoret eivät usko brändeihin, tarjolla pitää olla jotain muuta. Kohderyhmille on tuotettava uskottavia ja arvostettuja sisältöjä.

Sisältöjen jakaminen eri kanaviin.

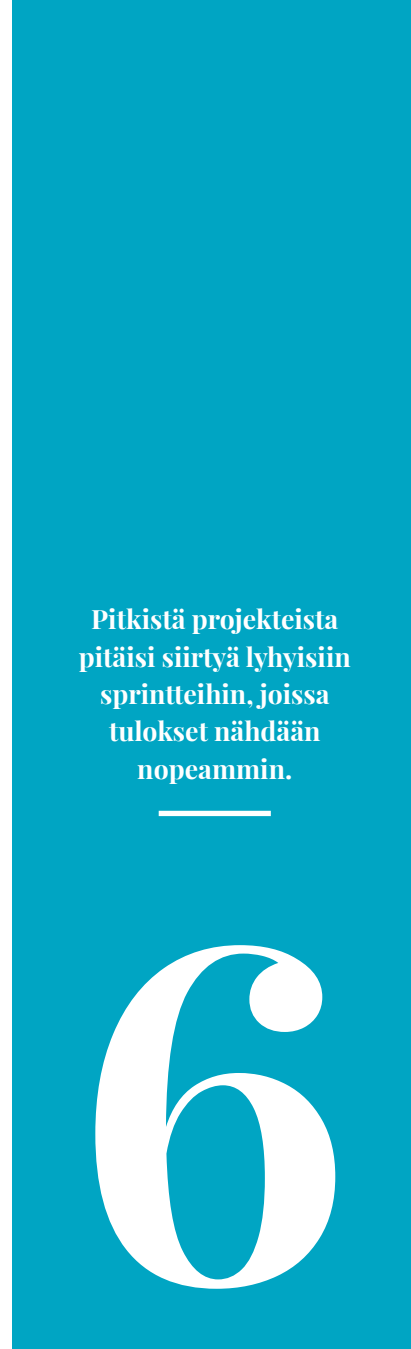
Jakelutavat uudistuvat ja lehti voi toimia vaikka uutiskirjeen kautta: The Atlantic – lehden sisäisen start-upin, Quartzin, keskeinen uutisten jakelukanava on uutiskirje, ja kohderyhmänä ovat erityisesti kiireiset lukijat. Lehti on rakentanut brändiään puhtaalta pöydältä ja se haluaa erilaisilla näkökulmillaan olla uuden ajan ”The Economist”.

Synergiaedut saadaan yhteisistä alustoista.

Quartzissakin toimittajille juttujen tekeminen on tehty helpon teknologian kautta joustavaksi, juttuja voi julkaista tai päivittää missä vain. Hakaniemen mielestä on selvää, että synergiaedut ovat erilaisia, jos meillä olisi yksi sisältötietokanta, ja printti on vain yksi alusta muiden joukossa.

– Nykyiset toimitusjärjestelmät eivät tue vielä kovin hyvin jakamista eri alustoille.

Pitkistä projekteista pitäisi siirtyä lyhyisiin sprintteihin, joissa tulokset nähdään nopeammin.

Nyt kaivataan enemmän ja avoimempaa sisäistä viestintää.

Monissa amerikkalaisissa medioissa toimitus ja mainostiimi työskentelevät erillään, mutta he jakavat oppeja ja hyviä käytäntöjä. Tyypillisin viestintäkanava on Slack, jossa ryhmän sisällä voi keskustella sekä yksityisesti että ryhmäviestiä käyttäen. Slackissa voi perustaa erilaisia keskusteluja aihealueittain. Hakaniemi kertoo, että Mediatalo Keski-suomalaisen digitiimissä yhteisestä keskustelusta osa käydään juuri Slackissä. Myös toimitukset ovat ottaneet Slackin käyttöönsä.

Kokeilukulttuurin rakentaminen ja organisaation oppiminen.

Hakaniemi kaipaa ketterämpiä tapoja hakea uudistuksia organisaatioihin. Hakaniemi myös siirtyisi pitkistä projekteista lyhyisiin sprintteihin, joissa tuloksia nähdään nopeammin. Hän myös muistuttaa, että projekteissa pitäisi olla aina mukana digitaalista osaamista.

– Ketteryyden periaatteella saadaan enemmän valmiiksi. Kun strategiaa ja prosesseja luodaan, niissäkin pitäisi reagoida nykyistä nopeammin.

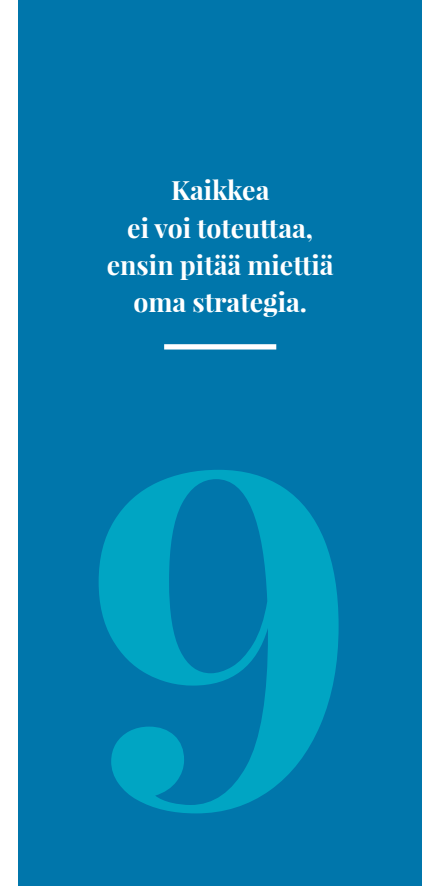
Amerikkalainen media- ja uutisyhtiö Vox on jalkauttanut organisaatioonsa uutta kiinnostavaa kokeilukulttuuria. Siinä tekijöille annetaan aluksi pienet resurssit. Tehtävänä on oppia uutta ja opettaa muita. Epäonnistuminen tarkoittaa Voxilla sitä, että kukaan ei oppinut kokeilusta mitään.

Mainonnalle vaihtoehtoisia liiketoimintamalleja.

Tällä hetkellä Google ja Facebook vievät noin 85 prosenttia uusista digieuroista. Mediatalat kaipaavat kipeästi uusia vaihtoehtoisia liiketoimintamalleja. Näitä voisivat olla Hakaniemen mielestä esimerkiksi suosittelet tai affiliate-mainonta eli kumpanuusmarkkinointi, joka on tulospohjainen markkinointimuoto, jossa maksetaan vain toteutuneista tavoitteista.

– Jatkossa voi olla niin, että mainontaa on verkossa vähemmän, mutta se on näytävämpää, ja siitä saadaan enemmän rahaa. Liiketoimintaa voi synnyttää myös sisältöjen kautta. Esimerkiksi Politico Pro tarjoaa tilausmaksullisia lainsäädäntövertikaaleja yrityksille, yhdistyksille ja valtioille. Sisältöä välitetään uutiskirjeellä. Uutta on, että visuaalisen journalismin tiimin tuotokset, erilaisten graafien ja kuvien käyttöoikeus on myös tilaajalla.

Kaikkea ei voi toteuttaa, ensin pitää miettiä oma strategia.

Mieti ensin strategia ja liiketoimintamalli, sen jälkeen organisaatio.

Lopulta Mediatalo Keski-suomalaisen digitaalisen liiketoiminnan johtaja Hakaniemi palaa kuitenkin uusien ideoiden parista Mediatalo Keski-suomalaisen suunnitelmiin.

– Kaikkea ei voi toteuttaa, ensin pitää miettiä oma strategia ja liiketoimintamalli, sen jälkeen rakentaa sille toimiva organisaatio. Kiintopiste toiminnassa on aina strategia, siinä kiteytyy, mitä Mediatalo Keski-suomalaisen tulevaisuudessa tavoitellaan.

Etsimme yhteistä

JAKELU- STRATEGIAA

Keskisuomalainen-konsernin uusin ostos, lahtelainen Mediatalo ESA, toi konserniin ESA Jakelut.

– On hienoa, että konserniin saatiin toinen jakeluyksikkö. Jakelun painoarvo nousee jatkossa, Savon Jakelu Oy:n toimitusjohtaja **Heikki Ahponen** sanoo.

– Mietimme yhdessä kehitysajatuksia ja toimintamalleja ESA Jakeluiden jakeluliiketoiminnan johtajan **Kari Väisäsen** kanssa. Uskon, että meillä molemmilla on toisillemme annettavaa.

ESA Jakelut tekee sanomalehtien varhaisjakelua ja kaupunkilehtien ja suoramainosten jakelua.

– Jakelu on paikallista toimintaa ja synergiaa voi olla vaikea löytää, mutta toimintamalleja voidaan kloonata.

Savon Jakelu Oy on ESA Jakeluiden tavoin hakenut postitoimiluvan ja aloittanut osoitteellisen jakelun. Sitä varten on investoitu lukollisiin jättökaappeihin, jotka tulevat jakajien työn avuksi kaikkiin taajamiin.

Kaapeissa on tilaa sekä lehdille että yrittäjäasiakkaiden postille. Asiakkaat tulevat mediatalojen omistaman Jakeluyhtiö Suomen kautta.

– Jaettavien tuotteiden määrä on samaa luokkaa kuin omien lehtien vähenemä. Tällä toimintamallilla yksikkökustannukset saa-

daan pidettyä hallinnassa, sanoo Mediatalo Keskisuomalaisen operatiivinen johtaja **Erkki Summanen**.

Vireillä oleva postilain muutos heittää varjon jakelun tulevaisuuteen koko Suomessa. Posti haluaisi pienentää perusjakeluvuorojaan viidestä kolmeen päivään.

Se koskettaisi kaikkia suomalaisia mediataloja, joilla on paljon tilaajia haja-asutusalueella. He eivät saisi lehteä kahtena päivänä viikossa.

Esimerkiksi Savon Sanomilla joka viides lehti on postin perusjakelussa ja lisälmen Sanomilla joka neljäs.

– Jos Posti ei vie lehtiä näille asiakkaille, olisi lehtitalojen järjestettävä oma jakelu, joka on erittäin kallista, Erkki Summanen sanoo.

Mediatalo Keskisuomalainen on viestittänyt lain valmistelijoille, että sanomalehdet pitäisi postilain uudistuksessa määrittää yleispalveluvuorojen piiriin kuuluviksi.

Mediatalo Keskisuomalainen ehdottaa, että Postin viisipäiväinen yleispalveluvuoro tulisi säilyttää ainakin taajamamerkkien ulkopuolisella maaseudulla. Kaupungeissa yleispalveluvuoro voisi sen sijaan olla kolmipäiväinen ja sen ajallinen takaraja olisi kello 16:ssa.

”Uskon,
että meillä
molemmilla
on toisillemme
annettavaa.”

24

Kaupunkilehteä

Kuluttajaliitto asettui kaupunkilehtien tueksi

Kuluttajaliiton mukaan asukkaalla on oikeus kieltää suoramainontaa, mutta saada kaupunkilehti. Yli 700 000 kotitaloutta toivoo samaa.

Myös Kuluttajaliitto patistaa jakeluyhtiöitä jakamaan kaupunkilehdet talouksiin, jotka eivät halua suoramainontaa, mutta haluaisivat kaupunkilehden. Liitto otti asiaan kantaa lokakuun lopussa. Jo aiemmin tätä on edellyttänyt Kilpailu- ja kuluttajavirasto.

Vaatimusten taustalla on lukijoiden toive: Sanomalehtien liiton teettämän selvityksen mukaan 2/3 nykyisin suoramainonnan kieltävästä kuluttajasta haluaisi kotiinsa kaupunkilehden. Tämä selvisi, kun IRO Research Oy tutki asiaa Sanomalehtien Liiton toimeksiannosta. Tutkimuksen mukaan "Lehdet kyllä, ei mainoksia" -vaihtoehtoon valitsisi yli 700 000 taloutta ja yli miljoona 18–69-vuotiasta kuluttajaa.

Osa jakeluyhtiöistä ei ole tähän suostunut. Esimerkiksi Posti ja Suomen Suoramainonta ovat Kuluttajaliiton mukaan kieltäytyneet jakamasta lehtiä niihin talouksiin, jotka kieltävät suoramainonnan, mutta ilmoittavat selkeästi haluavansa lehden. Näin siitäkin huolimatta, että malli on jo käytössä muun muassa Etelä-Karjalassa ja Tampereella.

– Kuluttajan näkökulmasta on kyse pos-

tilaatikon omistajan oikeuksista. Päätääkö jakeluyhtiö vai postilaatikon haltija siitä, mitä laatikkoon laitetaan, Etelä-Suomen Median toimitusjohtaja **A-P. Pietilä** toteaa.

Jakelusta on väännetty kättä vuodesta 2010 saakka. Nyt käytännössä kaikki kuluttajaviranomaiset ovat asettuneet asiassa kuluttajien – ja kaupunkilehtien – taakse, sillä viranomaisten mukaan toive jakelutavasta on helppo ilmoittaa jakajalle selkeästi:

1) Jos ovela ei ole minkäänlaista tarraa, kotitalouteen voidaan jakaa sekä suoramainokset että kaupunkilehdet

2) Jos ovela on tarra, jossa lukee **"Lehdet kyllä, ei mainoksia"**, kotiin jaetaan pelkkä kaupunkilehti.

3) Jos ovela on tarra, jossa lukee **"Ei ilmaisjakelua"**, kotiin ei jaeta mitään.

Lehdeksi lasketaan Sanomalehtien liiton linjauksen mukaan kaupunkilehti, joka noudattaa Julkisen sanan neuvoston (JSN) kriteereitä.

– Kuluttajaliiton kannanotto on tärkeä, sillä esimerkiksi Helsingissä on kaupunginosia, joissa yli 50 prosenttia talouksista kieltää suoramainonnan. Moni näistä talouksista haluaisi kuitenkin kaupunkilehden saadakseen paikalliset uutiset luettavakseen, A-P. Pietilä toteaa.

2/3

suoramainonnan kieltävästä kuluttajasta
haluaisi kotiinsa kaupunkilehden

LEHTIMÄÄRÄLTÄÄN SUOMEN SUURIN UUTISMEDIA

KESKISUOMALAINEN ONNITTELEE 100-VUOTIASTA SUOMEA

"Sanomalehtien yhteistyö sananvapauden puolustamisessa globaalilla tasolla on entistä tärkeämpää."

Medialiiton puheenjohtajana jatkaa Kangaskorpi

Mediatulo Keski-suomalaisen konsernijohtaja **Vesa-Pekka Kangaskorpi** jatkaa vuonna 2017 Medialiiton (entinen Viestinnän Keskusliitto) hallituksen puheenjohtajana.

Medialiiton hallitus valitsi puheenjohtajan torstaina 2. helmikuuta Helsingissä. Kangaskorpi on toiminut Medialiiton toimitusjohtajana vuoden 2016 alusta. Varapuheenjohtajina jatkavat Sanoma Media Finlandin toimitusjohtaja **Pia Kalsta** ja A-lehtien toimitusjohtaja

Juha Blomster.

Medialiittoon kuuluu media-alan ja graafisen teollisuuden yrityksiä. Etujärjestö toimi aiemmin nimellä Viestinnän Keskusliitto, mutta se otti vuodenvaihteessa käyttöönsä uuden nimen, jonka katsotaan vastaavan muuttuvaa toimialaa paremmin. Medialiitolla on lähes 700 jäsenyritystä, jotka työllistävät yhteensä noin 20 000 henkeä. Niiden yhteenlaskettu liikevaihto on 4,3 miljardia euroa.

WAN-IFRA:ssa puolustetaan sananvapautta globaalisti

Mediakonserni Keski-suomalaisen toimitusjohtaja **Vesa-Pekka Kangaskorpi** on valittu sanomalehtien maailmanjärjestön WAN-IFRA:n hallituksen johtokunnan jäseneksi.

Johtokunnassa on kymmenkunta jäsentä, ja se kokoontuu muutaman kerran vuodessa.

Kangaskorpi luonnehtii valinnan merkitsevän arvostusta suomalaiselle mediatekemiselle ja -osaamiselle sekä suomalaisten roolin tunnustamista kansainvälisessä mediakokonaisuudessa.

– Haasteet, jotka kotimaassa kohdistuvat sanomalehdistöön ja perinteiseen mediaan, ovat globaaleja. Johtokunnassa pohditaan kansainvälisellä tasolla ratkaisuja esimerkiksi digitalisaatiota ja jakeluasioi-

ta koskeviin kysymyksiin, jotka koskettavat myös Suomessa.

Maailmanjärjestön tärkeys korostuu Kangaskorven mukaan erityisesti lehdistönvapauden ollessa uhattuna.

– Sanomalehtien yhteistyö sananvapauden puolustamisessa globaalilla tasolla on entistä tärkeämpää, kun vapaa lehdistö on uhan alla monella suunnalla, myös Euroopassa. Kansainvälinen järjestö pystyy yhteisvoimin tukemaan sensuurin tai muiden rajoitusten kohteeksi joutuneita medioita. WAN-IFRA:lla on merkittävä rooli myös uutismedian digitaalisen kehityksen tukemisessa, hän toteaa.

Kangaskorpi valittiin samalla toiselle kaksivuotiskaudelle WAN-IFRA:n hallitukseen.

Haasteet, jotka kotimaassa kohdistuvat sanomalehdistöön ja perinteiseen mediaan, ovat globaaleja.

Konsernin vuosi lukuina

VUOSIKERTOMUS
KESKISUOMALAINEN OYJ

2016

Hallituksen toimintakertomus.....	60
KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS	
Konsernin tuloslaskelma, IFRS	64
Konsernin tase, IFRS	65
Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS.....	66
Laskelma oman pääoman muutoksista, IFRS.....	67
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	68
2. Segmentti-informaatio.....	72
3. Hankitut liiketoiminnot	74
4. Liiketoiminnan muut tuotot.....	76
5. Liiketoiminnan muut kulut	76
6. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	76
7. Tutkimus- ja kehitysmenot.....	76
8. Rahoitustuotot	76
9. Rahoituskulut.....	77
10. Tuloverot	77
11. Osakekohtainen tulos.....	78
12. Aineettomat hyödykkeet ja liikearvo	78
13. Arvon alentumiset	79
14. Sijoituskiinteistöt	80
15. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet.....	81
16. Osuudet osakkuusyrityksissä.....	82
17. Myytävissä olevat sijoitukset.....	83
18. Pitkäaikaiset saamiset.....	83
19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	84
20. Vaihto-omaisuus	85
21. Myyntisaamiset ja muut saamiset.....	85
22. Muut rahoitusvarat	85
23. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot	85
24. Eläkevelvoitteet	86
25. Varaukset.....	89
26. Korolliset velat	89
27. Ostovelat ja muut velat.....	90
28. Rahoitusriskien hallinta	91
29. Muut vuokrasopimukset	93
30. Vakuudet ja vastuusitoumukset	93
31. Lähipiiritapahtumat	94
32. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat.....	95
Osakkeenomistuksen jakauma ja tiedot osakkeenomistajista.....	96
Konsernin tunnusluvut.....	98
Tunnuslukujen laskentakaavat	99
EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS	
Emoyhtiön tuloslaskelma	100
Emoyhtiön tase	101
Emoyhtiön rahoituslaskelma	102
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	103
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus.....	111
Tilintarkastuskertomus	111
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	114

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Keskisuomalainen-konsernin taloudellinen kehitys

Konsernin liikevaihto kasvoi 1,5 % ja oli 152,0 Me (149,8 Me). Kasvu perustui 30.9.2016 toteutuneeseen Mediatalo ESA Oy:n osakkeiden kauppaan, jonka yhteydessä Mediatalo ESA Oy:stä tuli Keskisuomalainen Oyj:n tytäryhtiö. Ilman Mediatalo ESan vaikutusta konsernin vuoden 2016 liikevaihto olisi ollut 143,9 Me.

Ilmoitusmyynti pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 76,9 Me (76,9 Me). Konsernin tilattavien lehtien tilaustuotot kasvoivat 5,3 % 51,3 Me:oon (48,7 Me). Ulkoinen painomyynti nousi 9,6 % ja oli 16,8 Me (15,3 Me). Ilman Mediatalo ESan kauppaa konsernin ilmoitusmyynti olisi ollut 73,1 Me, tilausmyynti olisi ollut 48,0 Me ja ulkoinen painomyynti olisi ollut 16,4 Me.

Liikevaihtoa vertailtaessa edellisvuoteen tulee huomioida, ettei vuonna 2016 ollut vaaleja eikä vaali-ilmoitusmyyntiä. Lisäksi taloussuhdanne ja mediailmoittelun rakenteelliset muutokset vaikuttivat mainonnan kehitykseen. Tilattavien lehtien levikki-kehitys jatkoi lievää laskua, mutta vertailukelpoiset tilaustuotot säilyivät kuitenkin edellisen vuoden tasolla.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,1 Me (1,1 Me), jotka koostuivat pääosin vuokratuotoista.

Vuonna 2016 liikevoittoa kertyi 11,3 Me eli 7,4 % liikevaihdosta. Edellisenä vuonna liikevoitto oli 13,6 Me ja liikevoittoprosentti oli 9,0 %. Ilman Mediatalo ESan kauppaa liikevoitto olisi ollut 11,9 Me ja liikevoittoprosentti 8,3 %. Mediatalo ESan kaupasta syntyneet kertakustannukset olivat 0,7 Me.

Nettorahoituskulut olivat 0 Me. Edellisenä vuonna nettorahoituskulua kertyi 2,2 Me. Rahoituskuluihin sisältyy osakkeiden myyntivoittoa 0,9 Me. Vertailuvuoden rahoituskuluissa on osakkeiden arvonalentuminen 0,6 Me.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli -0,1 Me (-1,5 Me). Lisäksi Mediatalo ESA Oy:n osakkeista on 30.9.2016 solmitun kaupan yhteydessä tehty aiemmin omistettuihin osakkeisiin kohdistuvaa alaskirjausta 1,2 Me (1,3 Me).

Konsernin tilikauden voitoksi muodostui 7,9 Me (7,7 Me).

Emoyhtiö Keskisuomalainen Oyj:n vuoden 2016 luvut sisältävät pääosan konsernin holding-toiminnoista sekä konsernin keskitetyistä hallintopalveluista. Yhtiön liikevaihto oli 8,5 Me (7,9 Me).

Kustannustoiminta

Keskisuomalainen-konserni kustantaa seitsemää seitsemäpäiväistä lehteä, kahta kuusipäiväistä lehteä ja yhtä viisipäiväistä lehteä, 18 paikallislehteä sekä 24 kaupunkilehteä. Seitsemäpäiväiset lehdet ovat: Keskisuomalainen, Savon Sanomat, Iisalmen Sanomat, Etelä-Suomen Sanomat, Uusimaa, Keski-Uusimaa ja Aamuposti. Länsi-Uusimaa ja Itä-Häme ilmestyvät kuutena päivänä viikossa ja Warkauden Lehti viitenä päivänä viikossa. Paikallislehdet ilmestyvät 1–3 kertaa viikossa pääasiassa Savossa ja Keski-Suomessa sekä yksi lehti Uudellamaalla. Kaupunkilehdistä kaksitoista ilmestyy kaksi kertaa viikossa ja 16 pääsääntöisesti kerran viikossa. Lisäksi konserni julkaisee verkkolehteä Tallinnassa.

Kustannustoiminnan liikevaihto oli 131,0 Me (131,3 Me). Lu-
vuissa on huomioitu Mediatalo ESan vaikutus omistusajalta.

Konsernin aikakauslehtiryhmään kuuluu ruoan ja juoman ammattilehdet Aromi ja Shaker sekä tapahtumien, viestinnän ja HR:n erikoislehti Evento. Näiden lisäksi aikakauslehtiä kustantavalla Omnipress Oy:llä on sopimusperusteisesti tuotettavanaan noin 20 asiakas- ja sidosryhmälehteä. Konsernin aikakauslehtiryhmään kuuluu myös Autoliiton julkaisema Moottori-lehti. Suurimpaan osaan Aikakauslehtiryhmän lehdistä liittyy myös digitaalista julkaisemista omilla verkkosivustoillaan. Keskisuomalainen konsernin liikevaihto liiketoiminta-alueella 2016 oli 4,5 Me (4,7 Me).

Painotoiminta

Keskisuomalainen Oyj:n konsernin painopalveluihin kuuluu vuoden 2016 lopussa viisi sanomalehtipainoa, jotka sijaitsevat Jyväskylässä, Pieksämäellä, Tuusulassa, Hämeenlinnassa ja Lahdessa. Lahden paino tuli konserniin Mediatalo ESan oston myötä. Lisäksi Lahdessa on Painotalo Plus Digital Oy:n arkkipaino.

Painotoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2016 oli 42,0 Me (42,0 Me). Ulkoisten painotöiden liikevaihto kasvoi tiukasta markkinatilanteesta huolimatta 9,8 % ja oli 16,8 Me (15,3 Me).

Jakelu

Konserni harjoittaa jakeluliiketoimintaa Savon ja Päijät-Hämeen alueella. Savon Jakelu Oy hoitaa sanomalehtien jakelua koko Pohjois-Savon ja Etelä-Savon pohjoisosien alueella sekä Pohjanmaalla Pyhäjärven kunnan alueella. Jakeluliiketoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2016 oli 8,3 Me (7,9 Me). Savon Jakelun liikevaihto oli 7,7 Me (7,9 Me), josta konsernin ulkoista oli reilut 20 %. Mediatalo ESA Oy:n Päijät-Hämeessä harjoittaman jakeluliiketoiminnan osuus konsernin jakeluliiketoiminnan liikevaihdosta oli 0,3 Me.

Tutkimuspalvelut

Konserniin kuuluu tutkimuspalveluita tarjoava Tietoykkönen Oy. Tietoykkösen liikevaihto oli 0,7 Me (0,7 Me).

Konsernirakenne

Merkitävin muutos konsernin rakenteessa oli Mediatalo ESan osakekauppa, jolla se muuttui Keskisuomalainen Oyj:n 100 % omistamaksi tytäryhtiöksi. Ennen kauppaa Keskisuomalaisen omistusosuus siitä oli 25,1 %. Kaupassa tuli mukana myös Mediatalo ESan 67,5 % omistama Esa Digital Oy. Joulukuussa 2016 Mediatalo ESA nosti omistusosuutensa Esa Digitalissa 100 %:iin. Mediatalo ESan kaupan myötä konsernin 50 % omistama osakkuusyhtiö Väli-Suomen Media Oy muuttui 75 % omistetuksi tytäryhtiöksi. Mediatalo ESan osakkuusyhtiö on 44,8 %:lla omistettu suoraajakeluliiketoimintaa harjoittava Lahden Jakelu Oy.

Tiedot konserniyhtiöistä sekä niiden omistusosuuksista löytyvät tilinpäätöksen liitetiedoista.

Osakkuusyhtiöt

Keskisuomalainen Oyj:n osakkuusyhtiöt ovat Arena Partners Oy (37,9 %), Jyväskylän Messut Oy (26,3 %), Jyväskylän Jakelut Oy (50,0 %). Suomen Lehtiyhtymä Oy:n osakkuusyhtiöt ovat Porvoon Mediajakelu Oy (40,0 %), Jakelujuniorit Oy (20,0 %), Myyntimestarit Oy (31,6 %) sekä Hämeen Ääni Oy (40,0 %). Mediatalo ESA Oy:n osakkuusyhtiö on Lahden Jakelut Oy (44,8 %). Sekä Keskisuomalainen Oyj, Suomen Lehtiyhtymä Oy että Mediatalo ESA Oy omistavat Kärkimedia Oy:tä ja konsernin yhteenlaskettu omistusosuus on 26,5 %.

Arena Partners Oy on viiden maakuntalehden yhteinen sähköisen liiketoiminnan kehitysyhtiö. Arena Partners -konsernin liikevaihto oli 4,5 Me (4,0 Me). Arena Partnersilla on mobiiliratkaisujen kehittämiseen erikoistunut tytäryhtiö Arena Interactive Oy, josta Alma Media Oyj omistaa 35 %:n osuuden. Arena Partners omistaa 35 %:n osuuden Alma Media Oyj:n tytäryhtiöstä Alma Mediapartners Oy:stä, joka harjoittaa asunto-, auto- ja kuluttajailmoittelun markkinapaikkaliiketoimintaa.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Sähköiset media- ja liiketoimintaratkaisut ovat merkittävä osa konsernin tuotekehitystoimintaa. Lisäksi konsernin osakkuusyhtiö Arena Partners Oy kehittää uusia sähköisiä ja mobiileja palveluja osakkailleen. Kehitysmenoja ei ole aktivoitu, koska niistä tulevat tuotot varmistuvat vasta, kun tuotteet tulevat markkinoille.

Emoyhtiön hallitus ja tilintarkastus

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

- maanviljelysneuvos Antero Vesterinen, puheenjohtaja
- toimitusjohtaja Leena Hautsalo, varapuheenjohtaja
- liiketoimintajohtaja Mikko Paananen
- toimitusjohtaja Kalle Kautto
- toimitusjohtaja Jaakko Kurikka
- metsätalousyrittäjä Pekka Haltia
- toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi
- talousneuvos Simo Kutinlahti 29.4.2016 saakka

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Vesa-Pekka Kangaskorpi.

Tilintarkastajana on toiminut Ernst & Young Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tuija Korpelainen.

Yhtiössä noudatetaan Arvopaperimarkkinayhdistyksen suosituksen (Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi) mukaista hallinnointijärjestelmää. Yhtiö on antanut suosituksessa tarkoitettua erillisen selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Selvitys on nähtävissä yhtiön verkkosivuilla www.keskisuomalainen.com.

Yhtiön osakkeet

Osakkeet jakautuvat kahteen sarjaan. K-osakkeet ja A-osakkeet eroavat toisistaan siten, että jokainen K-osake tuottaa oikeuden äänestää yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja A-osake yhdellä (1) äänellä. 31.12.2016 K-osakkeita oli yhteensä 5 052 124 kappaletta ja A-osakkeita 5 684 580 kappaletta yhteensä osakkeita on 10 736 703 kappaletta.

Yhtiöllä on omistuksessaan 25 850 kappaletta omia A-osakkeitaan sekä 1 kappale omia K-osakkeita. Mediatalo ESA:n hankinnan yhteydessä konsernille tuli 4 350 kappaletta omia A-osakkeita. K-osake on hankittu tilikauden 2016 aikana. Keski-suomalainen Oyj:n hallitus on päättänyt mitätöidä yhtiön omistaman K-osakkeen. Mitätöinti toteutettiin tammikuussa 2017.

Yhtiökokous päätti 29.4.2016 valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankinnasta. Hallitus voi päättää hankkia A-sarjan osakkeita enintään 1 000 000 kappaletta ja K-sarjan osakkeita enintään 1 000 000 kappaletta, kuitenkin yhteensä enintään 1 000 000 osaketta. Enimmäismäärä vastaa 9,3 % yhtiön osakkeista ja enintään 18,6 % äänimäärästä. Omia osakkeita voidaan hankkia myös suunnattuna hankintana. Osakkeista maksettavan vastikkeen on oltava vähintään 6,00 euroa ja enintään 15,00 euroa osakkeelta. Hallitus voi valtuutuksen perusteella päättää omien osakkeiden hankkimisesta vain yhtiön vapaalla omalla pääomalla.

Hallitus voi päättää myös enintään 1 000 000 uuden A-sarjan osakkeen tai yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden antamisesta. Valtuutusta voidaan käyttää yhtiön kasvustrategian tukemiseksi yrityshankinnoissa tai muissa järjestelyissä. Lisäksi osakkeita saadaan antaa yhtiön nykyisille osakkeenomistajille tai ne voidaan mitätöidä tai K-sarjan osakkeet voidaan muuntaa A-sarjan osakkeiksi ja myydä ne julkisessa kaupankäynnissä tai käyttää henkilöstön kannustusjärjestelmässä. Valtuutus sisältää myös oikeuden antaa osakkeita suunnatusti, osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poiketen laissa säädetyn ehdoin.

Valtuutukset ovat voimassa seuraavaan yhtiökokoukseen, kuitenkin enintään 29.4.2017 saakka.

Muut tiedot osakkeista ja osakkeiden omistuksesta löytyvät tilinpäätöksen liitetiedoista.

Rahoitus

Keskisuomalainen-konsernilla oli vieraan pääoman ehtoista lainaa vuoden 2016 lopussa 67,6 Me (65,9 Me).

Keskisuomalainen-konserni on maksanut 3.6.2016 pois vieraaseen korolliseen pääomaan sisältyneen Keskisuomalainen Oyj:n 3.6.2011 liikkeelle laskeman 16,8 Me pääomalainan. Poismaksu rahoitettiin osin likvideillä varoilla ja ottamalla rahalaitoslainaa 12,0 Me. Lisäksi Mediatalo ESA Oy:n osakekaupan rahoittamiseksi otettiin 30.9.2016 10,0 Me rahalaitoslainaa. Yritys on suojautunut korkoriskiltä tekemällä pitkäaikaisen korkosuojausjärjestelyn.

Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2016 lopussa oli 43,3 % (42,7 %). Tilikauden rahavarojen muutos oli -7,8 Me (1,9 Me) ja rahavarojen määrä oli 9,1 Me (17,0 Me).

Keskisuomalainen-konsernin maksuvalmius on säilynyt hyvällä tasolla koko tilikauden.

Investoinnit

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 1,9 Me ja 1,2 % liikevaihdosta (3,5 Me ja 2,3 %). Tilikauden investoinnit olivat pääsääntöisesti korvaus- ja ylläpitoinvestointeja.

Lisäksi vuonna 2016 tytäryritysten hankintaan käytettiin 12,9 Me.

Arvio yhtiön taloudellisesta asemasta ja tuloksesta sekä toiminnan kehittymistä koskevat tärkeät seikat

Konsernin liikevaihto vuonna 2016 nousi 1,5 % vuoteen 2015 verrattuna ja oli 152,0 Me. Kustannustoiminnan liikevaihto oli 131,0 Me (131,3 Me), tuotanto- ja logistiikkapalveluiden liikevaihto oli 54,0 Me (54,1 Me).

Kustannustoiminnan liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla. Kustannustoiminnan kannattavuus pysyi hyvällä tasolla vaikka laskikin hieman edellisestä vuodesta. Kustannustoiminnan liikevoitto oli 13,1 Me (13,5 Me) ja liikevoitto-% 10,0 % (10,3 %).

Myös tuotanto- ja logistiikkapalveluiden liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 54,0 Me (54,1 Me). Tuotanto- ja logistiikkapalveluiden markkinatilanne säilyi tiukkana erityisesti arkkipainoliiketoiminnassa. Liikevoitto laski edellisestä vuodesta ja oli 2,7 Me (4,1 Me). Myös suhteellinen kannattavuus heikkeni. Liikevoitto-% oli 5,0 % (7,5 %).

Konsernin tulos oli 7,9 Me (7,7 Me). Operatiivisen kehityksen lisäksi tilikauden tulokseen vaikutti rahoitustuottoihin kirjatut myyntivoitot sekä korkokulujen lasku pääomalainan takaisinmaksun jälkeen. Mediatalo ESan aiemmasta osakkuusyhtiön hankintamenosta on kirjattu, ei kassavirtavaikutteinen 1,2 Me tappio. Myös vertailuvuotta rasittaa vastaava Mediatalo ESA Oy:n osakkeiden arvonalentumistappio 1,3 Me.

	2016	2015	2014
Liikevaihto	152,0 Me	149,8 Me	157,7 Me
Liikevoitto	11,3 Me	13,6 Me	14,4 Me
Liikevoitto-%	7,4 %	9,0 %	9,1 %
Tilikauden tulos	7,9 Me	7,7 Me	8,6 Me
Tulos/osake, Eur	0,74	0,70	0,79
Oman pääoman tuotto-%	11,2 %	11,8 %	14,2 %
Omavaraisuusaste-%	43,3 %	42,7 %	39,0 %

Lisää tunnuslukuja ja tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole tapahtumia, joilla olisi olenaista merkitystä konsernin liiketoimintaan tai tuloksen kehittymiseen.

Rahoitusvälineiden käypään arvoon arvostamista koskevat tiedot

Likvidien varojen sijoittamisessa pitäydytään maltillisen riskitason instrumenteissa kuten korkorahastoissa ja pitkäaikaistalletuksissa. Pörssiosakkeisiin sijoittamisesta hallitus on hyväksynyt erillisen periaatteen, jonka mukaan konserni tekee suoria sijoituksia pääsääntöisesti vain oman toimialan yhtiöihin. Konsernilla on pankkilainoihin liittyen tehty koronvaihtosopimus rahalaitoksen kanssa.

Kaikki noteeratut sijoitukset sekä koronvaihtosopimus arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon. Myös noteeraamattomat sijoitukset arvostetaan pääsääntöisesti käypään arvoon. Mikäli noteeraamattoman sijoituksen käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, se on kirjattu hankintamenoa vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Henkilöstöä koskevat tiedot

Konsernin keskimääräinen henkilömäärä kasvoi vuonna 2016 Mediatalo ESan ostamisen myötä. Työsuhteita oli vuoden lopussa 1 866 (1 291). Toimittajia oli konsernin lehdissä yhteensä 401 (346). Tuotannollista henkilöstöä oli 288 (274). Pääosin osa-aikaisia lehdenjakajia oli 601 (216). Graafisten toimihenkilöiden ja teknisten toimihenkilöiden yhteinen määrä oli 411 (331), johtoa ja ylempiä toimihenkilöitä oli 165 (124). Kokopäiväiseksi muutettuna konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 1 185 henkilöä (1 146).

	2016	2015	2014
Henkilöstöä keskimäärin kokopäiväiseksi muutettuna tilikauden aikana	1 185	1 146	1 210
Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella	53,1 Me	51,2 Me	53,3 Me
Työsuhteita vuoden lopussa	1 866	1 291	1 370

Ympäristöasiat

Keskisuomalainen-konserni toimii vastuullisesti ja ympäristöietoisesti. Ympäristöasiat ovat selkeä kehityksen painopistealue konsernissa. Konsernilla on ISO 14001 -ympäristösertifikaatti.

Arvio toiminnan riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lukijoiden, tilaajien ja mainostajien jo pidempään jatkunut mediankäytön muutos on konsernin merkittävimpiä riskejä. Lukijoille ja tilaajille on mediamarkkinan monimuotoistumisen ja digitalisoitumisen myötä tullut lisää mediavaihtoehtoja. Suurin muutos liittyy mobiilikäytön kasvuun. Tämä voi vaikuttaa negatiivisesti lehtiemme lukija- ja tilausmääriin.

Pitkään jatkunut heikko taloudellinen suhdanne ja kaupan alan rakennemuutos ovat vaikuttaneet heikentävästi mediatoi-

mialan mainosmyynnin kehitykseen. Kaupan alalla verkkokaupan ja digitaalisten mediavaihtoehtojen kasvu voi muuttaa kaupan mainonnan rakennetta ja käytettäviä markkinointikanavia siten, että kaupan mainontaa siirtyy printistä digitaalisiin vaihtoehtoihin.

Globaalit toimijat, kuten Facebook ja Google kilpailevat yhä voimakkaammin kotimaisista digimainonnan euroista. Kilpailun haasteena on digimainonnan hinnan lasku.

Postin ja muiden jakeluyhtiöiden jakelustrategioiden muutokset sanomalehtien varhais- ja päiväjakelussa sekä kaupunkilehtien jakelussa kasvattavat riskiä kustannustason nousulle sekä jakelun palvelutason heikentymiselle ja sen myötä tilaajamenetyksille.

Ylen panostukset kirjoitettuun verkkouutistoimintaan voi vähentää perinteisten painettujen sanomalehtien lukemista ja vaikeuttaa sanomalehtien digitaalisten sisältöjen maksullistamista.

Kehitystoiminnan painopistettä pitää entistä voimakkaammin suunnata kuluttaja- ja mainosmarkkinoiden kehitystrendin mukaisesti digitaalisen ansainnan kehittämiseen. Onnistumisemme tässä kehitystyössä on ratkaisevan tärkeää yhtiön pitkän aikavälin kannattavuuden näkökulmasta.

Painotoiminnassa oleva ylikapasiteetti kiristää edelleen kilpailutilannetta. Kustannustehokkuuden ja asiakaslähtöisyyden parantaminen korostuu ja riskeinä ovat ulkoisen painovolyymin laskeminen sekä painotoiminnan kannattavuuden heikentyminen. Omien lehtien volyymin lasku voimistaa tätä kehitystä.

Operatiivisista riskeistä merkittävimmät liittyvät tietotekniikkaan ja painoliiketoimintojen keskeytymiseen.

Yleisestä talouden ja toimialan kehityksestä huolimatta konsernin rahoitusasema on katsauskauden taloudellisen kehityksen myötä pysynyt vakaana.

Näkymät vuodelle 2017

Vuoden 2017 liikevaihto kasvaa ja uskomme kasvavan liikevaihdon myötä yhtiön liikevoiton hieman paranevan vuonna 2017 edellyttäen, että markkinassa ei tapahdu käännettä huonompaan.

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle osingonjaoksi vuodelta 2016

Emoyhtiön jakokelpoinen oma pääoma on 49 225 054,15 euroa.

A- ja K-osakkeilla on yhtäläinen oikeus osinkoihin ja yhtiön varoihin. Osinkoon oikeuttavia K-sarjan osakkeita on 5 052 123 kappaletta ja A-sarjan osakkeita 5 658 730 kappaletta eli yhteensä 10 710 853 kappaletta. Emoyhtiön hallussa on omia osakkeita 25 850 kappaletta, niille ei makseta osinkoa.

Yhtiö pyrkii jakamaan osinkoina vähintään puolet tilikauden tuloksesta. Hallitus on OYL 13:2 §:n mukaisesti huomioinut osinkoesitystä tehdessään, ettei esitetty osingonjako vaaranna konsernin maksukykyä.

Hallitus esittää, että osinkoa maksetaan 0,50 euroa osakkeelle. Esityksen mukainen osinkojen määrä on yhteensä 5 355 426,50 euroa.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että yleishyödyllisiin lahjoituksiin varataan 50 000,00 euroa.

KONSERNIN TULOSLASKELMA, IFRS

(1 000 eur)

		2016	2015
	liitetieto	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
LIIKEVAIHTO		152 033	149 802
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastonmuutos		15	-15
Liiketoiminnan muut tuotot	4	1 136	1 053
Materiaalit ja palvelut		-45 605	-46 971
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	6	-65 299	-61 945
Poistot ja arvonalentumiset		-8 102	-7 391
Liiketoiminnan muut kulut	5	-22 891	-20 976
LIIKEVOITTO		11 286	13 556
Rahoitustuotot	8	1 822	903
Rahoituskulut	9	-1 863	-3 144
Osuus osakkuusyrhtiöiden tuloksista		-61	-1 511
Tappio aiemman osakkuusyrhtiöosuuden arvostamisesta käypään arvoon		-1 203	
VOITTO/TAPPIO ENNEN VEROJA		9 981	9 804
Tuloverot	10	-2 130	-2 119
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		7 851	7 685
TILIKAUDEN VOITON/TAPPION JAKAUTUMINEN:			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		7 903	7 544
Määräysvallattomille omistajille		-52	141
		7 851	7 685
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos	11		
Tulos/osake, laimentamaton		0,74	0,70
Tulos/osake, laimennusvaikutuksella oikaistu		0,74	0,70
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä:			
• laimentamaton		10 714 128	10 715 375
• laimennettu		10 714 128	10 715 375
KONSERNIN LAAJAN TULOSLASKELMAN ERÄT			
Tilikauden voitto		7 851	7 685
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi:			
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät		-386	484
Verot eristä, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		77	-97
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:			
Myytävissä olevat rahoitusvarat		3 541	1 205
Rahavirran suojaukset			
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		-697	-241
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		2 535	1 351
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		10 386	9 036
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKO			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		10 437	8 896
Määräysvallattomille omistajille		-52	141

KONSERNIN TASE, IFRS

(1 000 eur)

		2016	2015
	liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineettomat hyödykkeet	12	12 162	11 932
Liikearvo	12	68 831	64 251
Sijoituskiinteistöt	14	690	580
Aineelliset hyödykkeet	15	44 685	33 483
Osuudet osakkuusyrhtiöissä	16	2 883	8 984
Myytävissä olevat sijoitukset	17	15 320	10 056
Muut pitkäaikaiset saamiset	18	883	758
Laskennalliset verosaamiset	19	3 905	3 821
PITKÄAIKAISET VARAT		149 357	133 865
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	20	1 382	1 075
Myyntisaamiset ja muut saamiset	21	14 819	12 037
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		236	344
Muut rahoitusvarat	22	3 736	66
Rahavarat		9 085	16 964
LYHYTAIKAISET VARAT		29 258	30 485
VARAT		178 615	164 350
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	23	2 257	2 257
Omat osakkeet	23	-357	-324
Käyvän arvon rahasto ja muut rahastot	23	4 975	2 132
Kertyneet voittovarot		65 389	62 152
Emoyhtiön osakkeenomistajien oma pääoma		72 264	66 217
Määräysvallattomien omistajien osuus		680	787
Oma pääoma yhteensä		72 945	67 004
PITKÄAIKAISET VELAT			
Laskennalliset verovelat	19	3 572	3 186
Pitkäaikaiset korolliset velat	26	57 540	40 845
Eläkevelvoitteet	24	3 011	957
Pitkäaikaiset varaukset	25	53	107
PITKÄAIKAISET VELAT		64 176	45 094
LYHYTAIKAISET VELAT			
Lyhytaikaiset korolliset velat	26	10 041	25 082
Ostovelat ja muut velat	27	30 499	25 739
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		954	1 430
LYHYTAIKAISET VELAT		41 494	52 252
OMA PÄÄOMA JA VELAT		178 615	164 350

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA, IFRS

(1 000 eur)

	2016	2015
liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirrat		
Asiakkailta saadut maksut	153 317	150 209
Tavaroiden ja palvelujen toimittajille ja henkilöstölle suoritettut maksut	-135 925	-130 794
Maksetut korot	-2 514	-2 547
Saadut korot	79	103
Maksetut verot	-3 202	-1 571
Liiketoiminnan rahavirta	11 755	15 400
Investointien rahavirrat		
Tytäryrityksen hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	3-12 854	144
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-1 183	-2 357
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-454	-1 056
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	-246	-101
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	863	389
Myytävissä olevien rahoitusvarojen myynti	1 205	108
Lainasaamisten lisäys/vähennys	-18	0
Saadut osingot	888	964
Investointien rahavirrat	-11 799	-1 908
Rahoituksen rahavirrat		
Lainojen nostot	22 000	
Lainojen takaisinmaksut	-24 742	-6 618
Omien osakkeiden hankinta		-1
Maksetut osingot	-4 973	-4 949
Rahoituksen rahavirta	-7 715	-11 569
Rahavarojen muutos	-7 759	1 922
Rahavarat tilikauden alussa	16 910	14 988
Rahavarat tilikauden lopussa	9 151	16 910
Rahavarat taseessa sisältyvät seuraaviin eriin:		
Rahavarat	*) 9 151	16 910
Rahavarat tilikauden lopussa	9 151	16 910
*) sisältää sekä rahavarat että sulkutilillä olevat muut rahoitusvarat		

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA, IFRS

(1 000 eur)

Oman pääoman muutos 2015	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma						Määräysvallattomien omistajien osuus	Yhteensä
	Osake-pääoma	Muut sidotut rahastot	Muut rahastot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto-varat	Yhteensä		
OMA PÄÄOMA 1.1.	2 257	270	898	-323	59 224	62 326	388	62 714
Osinkojen palautuminen konsernille					52	52		52
Osuus osakkuusyhtiöiden suorista oman pääoman kirjauksista					-126	-126		-126
Laaja tulos					7 544		141	7 685
Tilikauden tulos								
Muut laajan tuloksen erät								
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					387			387
Myytävissä olevat rahoitusvarat			964					
Tilikauden laaja tulos yhteensä			964		7 931	8 896	141	9 036
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako					-4 929		-20	
Omien osakkeiden hankinta				-1				
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-1	-4 929	-4 931	-20	-4 951
Hankitun tytäryhtiön määräysvallattomien omistajien osuus							279	279
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	2 257	270	1 862	-324	62 152	66 217	787	67 004

Oman pääoman muutos 2016	Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma						Määräysvallattomien omistajien osuus	Yhteensä
	Osake-pääoma	Muut sidotut rahastot	Muut rahastot	Omat osakkeet	Kertyneet voitto-varat	Yhteensä		
OMA PÄÄOMA 1.1.	2 257	270	1 862	-324	62 152	66 217	787	67 004
Osinkojen palautuminen konsernille					691	691		691
Osuus osakkuusyhtiöiden suorista oman pääoman kirjauksista					-128	-128		-128
Virheen korjaus					142	142		142
Omien osakkeiden mitätöinti				1		1		1
Tytäryhtiön hankinta					-4	-4	-140	-144
Laaja tulos					7 903	7 903	-52	7 851
Tilikauden tulos								
Muut laajan tuloksen erät								
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					-309	-309		-309
Myytävissä olevat rahoitusvarat			2 843			2 843		2 843
Tilikauden laaja tulos yhteensä			2 843		7 594	10 437	-52	10 385
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osingonjako					-4 929		-44	
Omien osakkeiden hankinta				-34				
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				-34	-4 929	-4 963	-44	-5 007
Tytäryhtiöomistusosuuksien muutokset								
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat, jotka eivät johtaneet muutokseen määräysvallassa					-129	-129	129	0
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.	2 257	270	4 705	-357	65 389	72 264	680	72 945

1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Keskisuomalainen-konserni kustantaa ja julkaisee sanomalehtiä sekä harjoittaa paino- ja jakelutoimintaa sekä sähköistä viestintää usealla paikkakunnalla Keski-Suomessa, Savossa, Etelä-Suomessa ja Päijät-Hämeessä.

Konsernin emoyritys on Keskisuomalainen Oyj, joka on noteerattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:n päälistalla vuodesta 1999 alkaen. Emoyrityksen kotipaikka on Jyväskylä ja sen rekisteröity osoite on PL 159, 40101 Jyväskylä.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa verkkosivuilla www.keskisuomalainen.com tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteesta Aholaidantie 3, 40320 Jyväskylä.

Keskisuomalainen Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 22.2.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisia ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön mukaiset.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudatta-

mia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksestä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

Tilinpäätöksen tiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintameneihin ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottua.

Konserni on soveltanut 1.1.2016 alkaen seuraavia IFRS-muutoksia:

- IAS 27 Erillistilinpäätös muutos
- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt muutos
- IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen
- IFRS 10 Konsernitilinpäätös muutos
- IAS 28 Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyryksiin muutokset
- IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset

Standardimuutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Tytäryritykset

Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Hankitut tytäryhtiöt sisällytetään tilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen, jonka mukaan hankitun yhtiön varat ja velat arvostetaan käypiin arvoihin hankintahetkellä ja jäljelle jäänyt osuus hankintahinnan ja hankitun nettovarallisuuden erotuksesta on liikearvoa. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja kirjattu velaksi. Lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syystä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti IFRS-siirtymispäivää aikaisempia yrityshankintoja ei ole oikaistu IFRS-periaatteiden mukaisiksi, vaan ne on jätetty suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisiin arvioihin. Hanki-

tut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Osakkuusy yritykset

Osakkuusy yritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa.

Osakkuusy yritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusy yrityksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusy yritysten veloitteiden täyttämiseen.

Yhteisjärjestelyt

Keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä, joista konserni omistaa alle 100 %, käsitellään yhteisinä toimintoina IFRS 11 Yhteisjärjestelyt -standardin mukaisesti. Konsernitilinpäätökseen konserni kirjaa yhteisiin toimintoihin liittyvät varansa ja velkansa, mukaan lukien osuutensa yhteisistä varoista ja veloista. Lisäksi konserni kirjaa yhteisiin toimintoihin liittyvät tuottoonsa ja kulunsa, mukaan lukien osuutensa yhteisten toimintojen tuotoista ja kuluista.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Konsernin kaikissa yksiköissä toimintavaluutta on euro. Myös konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Konsernin lähes kaikki liiketapahtumat ovat euroissa ja konserni toimii Suomessa ja Virossa. Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat kirjataan maksupäivän kurssiin, joka vastaa tapahtumapäivän kurssia, koska valuutta-

tapahtumien määrä on konsernissa vähäinen.

Tuloutusperiaate ja liikevaihto

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät edut ja riskit ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu.

Liikevaihtoon kirjataan myyntituotot vähennettynä välillisillä veroilla ja alennuksilla. Myyntituotot muodostuvat enimmäkseen ilmoitusmyynnistä, lehtimyynnistä, painotoiminnan myynnistä sekä jakelu- ja kuljetustuotoista.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Tuotteiden kehitystoimintaan liittyviä kuluja ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot varmistuvat vasta, kun tuotteet tulevat markkinoille.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjaan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät kaikki muut liiketoiminnan kulut kuin materiaalista, alihankinnoista, poistoista ja työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut. Merkittävimmät kulu-erät muodostuvat mainonnan ja markkinoinnin sekä toimitilojen kuluista.

Liikevoitto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut vaihto-omaisuuden varaston muutoksella, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot

ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella.

Tuloverot

Tuloveroihin kirjataan tilikauden tulokseen perustuvat verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaistus ja laskennallisten verojen muutos. Suoraan omaan pääomaan kirjattavien erien verovaikutus kirjataan vastaavasti suoraan omaan pääomaan.

Laskennalliset verot lasketaan tilinpäätöspäivään mennessä säädetyllä verokannalla kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Suurimmat väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoeroista, etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä, myytävissä olevien sijoitusten arvostamisesta käypään arvoon ja johdannaissopimusten käyvän arvon muutoksista. Verotuksessa vähennyskeltottomista liikearvon arvonalentumisista ei kirjata laskennallista veroa. Taseessa laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään toisistaan silloin, kun ne voidaan kuitata toisistaan silloin, kun ne voidaan kuitata toisiaan vastaan.

Laskennallinen verosaaminen kirjaan siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden 1.1.2004 jälkeen hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Tätä aiempien liiketoimintojen yhdistämisten liikearvo vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenona. Näiden hankintojen luokittelua tai tilinpäätöskäsittelyä ei ole oikaistu konsernin avaavaa IFRS-tasetta laadittaessa.

Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille tai niiden muodostamalle ryhmälle. Liikearvo arvostetaan alkupe-

räiseen hankintameneeseen vähennettynä arvonalentumisilla.

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomia hyödykkeitä ovat atk-ohjelmat, tuotemerkit ja asiakkuuksiin liittyvät aineettomat hyödykkeet. Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä alkuperäiseen hankintameneeseen. Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintameneeseen ja poistetaan tasapoistoin arviotuna taloudellisena vaikutusaiakanaan. Hankittujen liiketoimintojen yhteydessä syntyneet aineettomat hyödykkeet merkitään käypään arvoon ja tämän jälkeen arvostetaan alkuperäiseen käypään arvoon vähennettynä kertyneillä poistoilla.

Poistoajat ovat seuraavat:

- Atk-ohjelmat 5 vuotta
- Tuotemerkit 10–15 vuotta
- Asiakkuudet 10 vuotta

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat osakehuoneistoja, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoja. Sijoituskiinteistöt arvostetaan alkuperäiseen hankintameneeseen ja poistetaan tasapoistoin 20 vuoden aikana.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä alkuperäiseen hankintameneeseen.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen osaa käsitellään erillisenä hyödykkeenä, osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

- Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat:
- Rakennukset 30–40 vuotta
 - Rakennusten koneet ja laitteet 10 vuotta
 - Rakennusten perusparannukset 10–20 vuotta
 - Rakennelmat ja muut rakennukset 10–20 vuotta
 - Painon ja postituksen koneet 10–15 vuotta
 - Muut tuotantokoneet 5–8 vuotta
 - Muut koneet ja kalusto 3–5 vuotta

Hyödykkeen taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa ta-
pahtuneita muutoksia.

Käyttöomaisuushyödykkeen myyn-
nistä tai luovutuksesta syntyvät voitot tai tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineellisen käyttöomaisuushyödyk-
keen poistot lopetetaan silloin, kun ai-
neellinen käyttöomaisuushyödyke luo-
kitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5
Myytävänä olevat omaisuuserät ja lope-
tetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluk-
si sillä kaudella kun ne ovat syntyneet.

Arvonalentumiset

Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioi-
daan, onko viitteitä siitä, että jonkin
omaisuuserän arvo on alentunut. Jos
viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseises-
tä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva
rahamäärä. Kerrytettävissä oleva raha-
määrä arvioidaan lisäksi vuosittain lii-
kearvosta riippumatta siitä, onko arvon-
alentumisesta viitteitä.

Arvonalentumisen arviointi tapahtuu
rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla
tai niiden muodostaman ryhmän tasolla.
Rahavirtaa tuottavalla yksiköllä tarkoi-
tetaan pienintä omaisuuserien ryhmää,

jonka jatkuvasta käytöstä kertyy raha-
virtaa, ja joka on pitkälti riippumaton
muiden omaisuuserien tuottamasta ra-
havirrasta. Konsernin rahavirtaa tuotta-
via yksiköitä ovat sanomalehti tai niiden
muodostama ryhmä sekä paikallisleh-
tien ryhmä ja painon yksiköt yhteensä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on
omaisuuserän käypä arvo vähennetty-
nä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla
tai sitä korkeampi käyttöarvo. Rahavir-
taennusteissa otetaan huomioon kaikki
korvasuainvestoinnit ja uusinvestoinnit
silloin, kun niihin on sitouduttu. Kustan-
nustoiminnan osalta on oletettu, että lii-
ketoiminta jatkuu myös ennustettujen
rahavirtojen jälkeen, jolloin kustannus-
toiminnalle on laskettu jäännösarvo.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun
omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurem-
pi kuin siitä kerrytettävissä oleva raha-
määrä. Arvonalentumistappio kirjataan
tuloslaskelmaan. Arvonalentumistappio
perutaan, kun on olemassa viitteitä, että
arvonalentumistappiota ei ole tai se on
pienentynyt ja olosuhteissa on tapahtu-
nut muutos sekä hyödykkeen kerrytet-
tävässä oleva rahamäärä on muuttunut
arvonalentumistappion kirjaamisajan-
kohdasta. Arvonalentumistappiota ei
kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä
hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman
arvonalentumistappion kirjaamista. Lii-
kearvosta kirjattua arvonalentumistap-
piota ei peruta missään tilanteessa.

Rahoitusvarojen kerrytettävissä oleva
rahamäärä on joko käypä arvo tai odo-
tettavissa olevien vastaisten, alkuperäi-
sellä efektiivisellä korolla diskontattu-
jen rahavirtojen nykyarvo. Myytävissä
oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen
oman pääoman ehtoisten sijoitusten
arvonalentumistappiota ei peruuteta
tuloksen kautta. Arvonalentumistappio
kirjataan tuloslaskelmaan, kun arvon-
alentuminen on kestänyt vuoden tai on
vähintään 30 %. Jakotettuun hankin-
tahintaan IAS 39:n mukaisesti käsitel-
tävistä saamisista kerrytetään arvonalen-
nuskirjauksen jälkeen korkotuottoa sillä
korolla, jota on käytetty diskonttokorko-
na arvonalennuskirjausta laskettaessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankinta-
menoon tai sitä alhaisempaan nettorea-

lisointiarvoon. Hankintameno määrite-
tään FIFO-menetelmää käyttäen.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Lainat ja muut saamiset ovat johdan-
naisvaroihin kuulumattomia varoja, joi-
hin liittyvät maksut ovat kiinteät tai
määritettävissä ja joita ei noteerata toi-
mivilla markkinoilla eikä yhtiö pidä nii-
tä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän
ryhmään sisältyvät konsernin rahoitus-
varat, jotka on aikaansaatu luovutta-
malla rahaa, tavaroita tai palveluja ve-
lalliselle. Ne arvostetaan jaksotettuun
hankintamenuon ja ne sisältyvät lyhyt-
ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; vii-
meksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät
yli 12 kuukauden kuluttua.

Myyntisaamiset arvostetaan niiden
odotettuun realisointiarvoon, joka on
alkuperäinen laskutusarvo vähennetty-
nä näiden saatavien arvioidulla arvon-
alennuksella. Myyntisaamisista tehdään
arvonalennus, kun on olemassa perus-
teltu näyttö, että konserni ei tule saa-
maan kaikkia saamisiaan alkuperäisin
ehdoin. Arvonalentumiset kirjataan ku-
luksi tuloslaskelmaan.

Kaupankäyntitarkoituksessa olevat
johdannaisopimukset arvostetaan käy-
pään arvoon ja arvostusvoitot ja -tap-
piot kirjataan tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat
johdannaisvaroihin kuulumattomia va-
roja, jotka on nimenomaisesti määrätty
tähän ryhmään tai joita ei ole luokitel-
tu muuhun ryhmään. Myytävissä olevat
sijoitukset arvostetaan käypään arvoon.
Käyvän arvon muutokset kirjataan käy-
vän arvon rahastoon omaan pääomaan.
Käyvän arvon muutokset siirretään
omasta pääomasta tuloslaskelmaan sil-
loin, kun sijoitus myydään tai kun sen ar-
vo on alentunut siten, että sijoituksesta
tulee kirjata arvonalentumistappio. Mi-
käli noteeraamattoman osakkeen käypää
arvoa ei voida luotettavasti määrittää, se
on kirjattu hankintamenuon vähennetty-
nä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Rahavarat koostuvat käteisestä ra-
hasta, vaadittaessa nostettavissa olevis-
ta pankkitalletuksista ja muista lyhytai-
kaisista, erittäin likvideistä sijoituksista.
Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enin-
tään kolmen kuukauden maturiteetti
hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvelat merkitään alun perin
kirjanpitoon saadun vastikkeen perus-
teella käypään arvoon.

Johdannaisopimukset ja
suojauslaskenta

Yhtiöllä on koronvaihtosopimus, jo-
ka on arvostettu käypään arvoon sinä
päivänä jona konsernista tuli sopimus-
osapuoli ja se arvotetaan myöhemmin
edelleen käypään arvoon. Voitot ja tap-
piot, jotka syntyvät käypään arvoon
arvostamisesta, kirjataan tulosvaikut-
teisesti rahoituseriin, koska koronvai-
tosopimusta ei voida käsitellä IAS 39:n
mukaisesti suojaavana.

Johdannaisopimusten käyvät arvot
on esitetty liitetiedossa 26.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on ai-
kaisemman tapahtuman seurauksena
oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoi-
te ja on todennäköistä, että velvoit-
teen täyttäminen edellyttää taloudellista
suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen
menetyksen ja velvoitteen määrä on
luotettavasti arvioitavissa.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on maksu- ja etuus pohjaisia
eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläke-
järjestelyihin tehdyt suoritukset kirja-
taan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota
veloitus koskee. Etuus pohjaisten elä-
kejärjestelyjen velvoitteet on laskettu
kustakin järjestelystä erikseen käyttäen
ennakoituun etuus oikeusyksikköön pe-
rustuvaa menetelmää. Eläkemenot kir-
jataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle
auktorisoitujen vakuutusmatemaattikko-
jen suorittamien laskelmien perusteel-
la. Eläkevelvoitteen nykyarvoa lasket-
taessa käytetään diskonttauskorkona
valtion velkasitoumusten korkoa, joka
vastaa olennaisilta osin laskettavan elä-
kevelvoitteen maturiteettia.

IFRS-standardeihin siirtymispäivänä
1.1.2004 kaikki vakuutusmatemaatti-
set voitot ja tappiot on kirjattu avaa-
vaan omaan pääomaan IFRS 1 -stan-
dardin salliman helpotuksen mukaisesti.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdotta-
ma osinko kirjataan velaksi, kun yhtiö-
kokous on päättänyt osingon määrän.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Aineellisia hyödykkeitä koskevat vuokra-
sopimukset, joissa konsernilla on olen-
nainen osa omistamiselle ominaisista
riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitus-
leasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingso-
pimus merkitään taseeseen vuokra-ajan
alkamisajankohtana vuokratun hyödyk-
keen käypään arvoon tai sitä alempaan
vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoi-
tusleasingsopimuksella hankitusta hyö-
dykkeestä tehdään poistot hyödykkeen
taloudellisen vaikutusajan tai sitä ly-
hyemmän vuokra-ajan kuluessa. Vuokra-
velvoitteet sisältyvät korollisiin velkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omista-
miselle ominaiset riskit ja edut jäävät
vuokralle antajalle, käsitellään muina
vuokrasopimuksina. Muiden vuokra-
sopimusten perusteella suoritettavat
vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskel-
maan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödyk-
keet, joiden omistamiselle ominaiset
riskit ja hyödyt ovat siirtyneet olennai-
silta osilta vuokralle ottajalle, käsitellään
rahoitusleasingsopimuksina ja kirjataan
taseeseen saamisena. Saaminen kirja-
taan nykyarvoon. Rahoitusleasingso-
pimuksen rahoitustuotto määritetään
siten, että jäljellä oleva nettosijoitus
tuottaa saman tuottoprosentin vuok-
ra-ajan kuluessa. Muilla kuin rahoitus-
leasingsopimuksella vuokralle annetut
hyödykkeet sisältyvät aineellisiin käyt-
töomaisuushyödykkeisiin tai sijoitus-
kiinteistöihin taseessa.

Konsernilla ei ole vuokralle antajana
vuokrasopimuksia, jotka luokitellaan ra-
hoitusleasingsopimuksiksi.

Segmenttiraportoinnin perusteet

Toimintasegmentit koostuvat liiketoi-
minnoista, joiden tuotteisiin tai pal-
veluihin liittyvät riskit ja kannattavuus

ovat erilaiset kuin muissa liiketoimin-
noissa. Keskisuomalaisen raportoitavat
segmentit ovat kustannustoiminta sekä
tuotanto- ja logistiikkapalvelut.

Keskisuomalainen-konsernilla on toi-
mintaa Suomessa sekä 2015 aloitettu
vähäinen liiketoiminta Virossa. Tämän
vuoksi ei esitetä maantieteellisiä aluei-
ta koskevia konsernitason tietoja.

Johdon harkintaa edellyttävät
laatimisperiaatteet ja arvioihin
liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan te-
kemään tulevaisuutta koskevia arvioita
ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat
poiketa tehdyistä arvioista ja oletusis-
ta. Lisäksi joudutaan käyttämään har-
kintaa tilinpäätöksen laatimisperiaattei-
den soveltamisessa. Arviot pohjautuvat
johdon parhaaseen näkemykseen tilin-
päätöshetkellä. Mahdolliset arvioiden ja
olettamusten muutokset merkitään kir-
janpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana
arvioita tai olettamusta korjataan, ja kai-
killa tämän jälkeisillä tilikausilla.

Konsernissa ne keskeiset tulevai-
suutta koskevat oletukset ja sellai-
set tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät
keskeiset epävarmuustekijät, jotka ai-
heuttavat merkittävän riskin varojen ja
velkojen kirjanpitoarvojen muuttumi-
sesta olennaisesti seuraavan tilikauden
aikana, ovat seuraavat:

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia etuus pohjaisia
eläkejärjestelyjä. Työsuhde-etuuksiin
kuuluvien kulujen ja velkojen laskennas-
sa käytetään useita tilastollisia ja muita
vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten
diskonttokorko, eläkejärjestelyjen va-
rojen odotettu tuotto, arvioidut tulevat
palkkatason muutokset ja lähtövaihtu-
vuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat
poiketa huomattavasti toteutuneesta
kehityksestä johtuen mm. muuttunees-
ta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja
henkilökunnan palvelusajan pituudesta.

Arvonalentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain lii-
kearvot mahdollisen arvonalentumisen
varalta sekä arvioidaan viitteitä arvon-
alentumisesta. Rahavirtaa tuottavien
yksiköiden kerrytettävissä olevat raha-

määrät on määritetty käyttöarvoon perustuvina laskelmina. Nämä laskelmat edellyttävät arvioiden käyttämistä. Rahavirtaa tuottavan yksikön kassavirtoja ennustettaessa käytetään arvioita EBITDA:sta, tulevien vuosien korvausinvestoinneista, pitkän ajan kasvukertoimesta ja diskonttokorosta. Herkkyysanalyysin kannalta merkittävimmät arvonalentumistestaukseen vaikuttavat tekijät ovat diskonttokorko sekä rahavirtaa tuottavan yksikön EBITDA. Näiden tekijöiden olennainen muutos voi aiheuttaa liikearvojen alaskirjausta. Herkkyysanalyysia on kuvattu tarkemmin liitetietojen kohdassa 13.

Rahoitusvarojen arvonalentumiset
Johto joutuu käyttämään harkintaa arvioidessaan myytävissä olevien oman pääomanehtoisten instrumenttien arvostustappion merkittävyyttä ja pitkäaikaisuutta. Arvonalentumistappio kirjataan, kun arvonalentuminen on kestänyt vuoden tai on vähintään 30 %. Arvio tehdään tapauskohtaisesti otamalla osakekurssikehitys huomioon.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista
Myyntituotot muodostuvat enimmäkseen ilmoitusmyynnistä, lehtimyynnistä, painotoiminnan myynnistä sekä jakelu- ja kuljetustuotoista. Ilmoitusmyynti tuloutetaan, kun ilmoitus on julkaistu. Lehtimyynti muodostuu tilausmyynnistä, joka jakotetaan tilausjaksolle lehden jakelun mukaisesti. Painotoiminnan tuotot tuloutetaan, kun painotuote luovutetaan asiakkaalle. Jakelutuotot tuloutetaan silloin, kun jakelupalvelu on suoritettu. Alustavan arvion mukaan IFRS 15:lla ei ole suurta vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset
Standardin vaikutukset riippuvat valittavasta laskentamenettelystä.

Muut tulevat muutokset
IFRS 16 Vuokrasopimukset
IAS 12 Tuloverot muutos
IAS 7 Rahavirtalaskelmat muutos
IFRS 4 Vakuutussopimukset
IFRS 2 Osakeperusteiset maksut

Alustavan arvion mukaan muilla voimaan tulevilla muutoksilla ei ole suurta vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

2. Segmentti-informaatio

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen segmenttijaon mukaisesti. Toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatiokenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Keskisuomalainen-konserni toimii vain Suomessa. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Varoja ja velkoja ei kohdisteta segmenteille, koska konsernin hallitus ja johtoryhmä ei seuraa tasetta tällä tasolla. Segmenttien voiton tai tappion määrittämisperusteissa ei ole tehty muutoksia. Yhdenkään ulkoisen asiakkaan tuotot eivät ole yli 10 % konsernin kokonaistuotoista.

Konsernin toimintasegmentit ovat:

Kustannustoiminta

Keskisuomalainen-konserni kustantaa seitsemää seitsepäivästä lehteä, kahta kuusipäivästä lehteä, yhtä viisipäiväistä lehteä, 17 paikallislehteä sekä 24 kaupunkilehteä. Seitsepäiväiset lehdet ovat: Keskisuomalainen, Savon Sanomat, Iisalmen Sanomat, Uusimaa, Keski-Uusimaa, Aamuposti ja Etelä-Suomen Sanomat. Länsi-Uusimaa ja Itä-Häme ilmestyvät kuutena päivänä viikossa ja Warkauden Lehti viitenä päivänä vii-

kossa. Paikallislehtiä ovat Keski-Suomen alueella ilmestyvät Hankasalmen Sanomat, Laukaa-Konnevesi, Viitasaaren Seutu, Viispiikkinen, Sampo ja Sisä-Suomen Lehti. Savon alueella paikallislehdistä ilmestyvät Ylä-Savoon sijoittuvat Pielavesi-Keitele, Matti ja Liisa, Miilu sekä Itä-Savossa ilmestyvä Heinäveden Lehti. Kuopion lähistöllä ilmestyvät Uutis-Joussi, Pitäjäläinen, Koillis-Savo, Paikallislehti Sisä-Savo, Soisalonen Seutu ja Pieksämäen Lehti. Etelä-Suomen alueella ilmestyy Siipoon Sanomat. Paikallislehdet ilmestyvät 1–3 kertaa viikossa. Konsernin kustannat kaupunkilehdet ovat Jyväskylässä ilmestyvä Suur-Jyväskylän Lehti ja Kuopiossa ilmestyvät Viikkosavo ja Kuopion Kaupunkilehti. Iisalmen seudulla ilmestyy Töllötin. Lisäksi kaupunkilehdistä Saarijärven alueella ilmestyy Saarijärveläinen ja Äänekosken seudulla Pikkukaupunkilainen. Etelä-Suomen alueella ilmestyvät Mäntsälän Uutiset, Nurmijärven Uutiset, Hyvinkään Viikkouutiset, Riihimäenseudun Viikkouutiset, Tuusulanjärven Viikkouutiset, Iltalohja, Vihdin Uutiset, Imatralainen, Helsingin Uutiset, Länsiväylä, Vantaan Sanomat, Lappeenrannan Uutiset, Tamperelainen, Turkulainen ja Seinäjoen Sanomat. Loppuvuonna 2015 hankittiin Joroisissa ilmestyvä Joroisten lehti. Lokakuusta 2016 konserniin kuuluvat myös Lahden seudulla ilmestyvät Uusi Lahti sekä Seutuneluset lehtiperheeseen kuuluvat Orimattilan aluelehti, Nastola-lehti, Hollolan Sanomat ja Päijät-Häme. Kaupunkilehdistä 12 ilmestyy kaksi kertaa viikossa ja 14 pääsääntöisesti kerran viikossa.

Tuotanto- ja logistiikkapalvelut

Tuotanto- ja logistiikkapalveluihin kuuluva painotoiminta käsittää viisi lehtipainoa, jotka sijaitsevat Jyväskylässä, Pieksämäellä, Tuusulassa, Hämeenlinnassa ja Lahdessa. Lisäksi konsernilla on arkkipainotalo Lahdessa. Lahden lehtipaino on mukana viimeisen neljänneksen luvuissa. Savon Jakelu Oy hoitaa sanomalehtien yhteisjakelun Kuopiossa, Varkaudessa, Pieksämäellä, Siilinjärvellä, Maaningalla, Joroisissa, Leppävirralla, Iisalmessa, Kiuruvedellä, Lapinlahdella ja Säyneisissä. Tuotanto- ja logistiikkapalveluihin kuuluva Mediasepät Oy tuottaa konsernin lehdille sivun- ja ilmoitusvalmistuksen.

Toimintasegmentti

(1 000 eur)

2015	Kustannustoiminta	Tuotanto- ja logistiikkapalvelut	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
------	-------------------	----------------------------------	--------------	------------------	-------------------

TULOSLASKELMATIEDOT

Ulkoinen liikevaihto	131 036	17 661		1 104	149 802
Sisäinen liikevaihto	232	36 463	-44 317	7 622	0
Liikevaihto	131 268	54 125	-44 317	8 726	149 802
Segmentin liikevoitto	13 516	4 063		-4 023	13 556
Liikevoitto	13 516	4 063	0	-4 023	13 556
Rahoitustuotot ja -kulut				-2 242	-2 242
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista				-1 511	-1 511
Tuloverot				-2 119	-2 119
Tilikauden tulos	13 516	4 063	0	-9 895	7 685

MUUT TIEDOT

Liikevaihto, tavarat	48 852	15 826		316	64 995
Liikevaihto, palvelut	82 184	1 835		788	84 807
Investoinnit	932	1 709		1 195	3 836
Poistot	-909	-2 555		-3 927	-7 391
Arvonalentuminen				-1 282	-1 282

2016	Kustannustoiminta	Tuotanto- ja logistiikkapalvelut	Eliminoinnit	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
------	-------------------	----------------------------------	--------------	------------------	-------------------

TULOSLASKELMATIEDOT

Ulkoinen liikevaihto	130 432	19 716	0	1 884	152 033
Sisäinen liikevaihto	611	34 298	-42 810	7 901	0
Liikevaihto	131 044	54 014	-42 810	9 785	152 033
Segmentin liikevoitto	13 148	2 681	0	-4 544	11 286
Liikevoitto	13 148	2 681	0	-4 544	11 286
Rahoitustuotot ja -kulut				-42	-42
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista				-1 264	-1 264
Tuloverot				-2 130	-2 130
Tilikauden tulos	13 148	2 681	0	-7 979	7 851

MUUT TIEDOT

Liikevaihto, tavarat	51 350	17 257	0	337	68 944
Liikevaihto, palvelut	79 083	2 458	0	1 547	83 088
Investoinnit	13 861	935	0	1 856	16 652
Poistot	-1 027	-3 085	0	-3 991	-8 102
Arvonalentuminen	0	0	0	-1 203	-1 203

	2016	2015
	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liikevaihdon jakautuminen tuotteisiin ja palveluihin		
Ilmoitustuotot	76 931	76 878
Tilautustuotot	51 272	48 705
Paino- ja jakelutuotot	19 202	17 191
Muut tuotot	4 628	7 028
Liikevaihto yhteensä	152 033	149 802

3. Hankitut liiketoiminnot

Hankitut liiketoiminnot 2016

Konsernin omistusosuus Mediatalo ESasta nousi aiemmasta 25,1 prosentista 100 prosenttiin 30.9.2016 tehdyllä osakekaupalla. Kauppahinta oli 13,4 Me ja se maksettiin kokonaan käteisellä. Kauppaan ei liity mahdollisia lisäkauppahintoja.

Kaupassa Keskisuomalainen Oyj:lle siirtyy kaksi tilattavaa lehteä ja viisi kaupunkilehteä. Etelä-Suomen Sanomat on Lahden markkina-alueen luetuin lehti 99 000 lukijallaan. Itä-Häme on Heinolan markkina-alueen luetuin lehti 22 000 lukijallaan. Uusi Lahti on nuorekas lahtelainen kaupunkilehti, jonka jakelu on 52 700. Seutunelaset-lehti-perheeseen kuuluvat Orimattilan aluelehti, Nastola-lehti, Hollolan Sanomat ja Päijät-Häme. Yhteensä näillä lehdistä on 44 000 lukijaa. Kauppaan kuului myös Lahden lehtipaino, jakeluliiketoimintaa ja Radio Voima. Konserni laajeni myös digitaaliseen ulkomainosliiketoimintaan, kun 67,5 % Esa Digital Oy:stä siirtyi konsernille. Konserni osti Esa Digital Oy:n 32,5 %:n vähemmistöosuuden 21.12.2016.

Mediatalo ESAn tuotteet ja palvelut täydentävät erinomaisesti Keskisuomalainen Oyj:n liiketoimintaa.

Mediatalo ESAn hankinnan myötä konsernin omistusosuus Väli-Suomen Media Oy:stä kasvoi 50 prosentista 75 prosenttiin. Väli-Suomen Media

tuottaa omistamilleen lehdille sunnuntaisivustoa sekä politiikan ja talouden uutisia. Hankinnasta syntyi 6 tuhatta euroa negatiivista liikearvoa, joka on tuloutettu.

Konsernin liikevaihto tammi-joulukuulta 2016 olisi ollut 174,5 Me ja tulos 5,4 Me, jos tilikauden aikana toteutuneet liiketoimintojen hankinnat olisi yhdistelty konserniin tilikauden 2016 alusta lähtien. Hankitusta liiketoiminnoista on yhdistelty liikevaihtoa 8,4 Me. Mediatalo ESAn hankitusta liiketoiminnasta on arvostettu asiakkuuksiin 0,1 Me ja tuotemerkkeihin 1,5 Me, molemmat poistetaan kymmenessä vuodessa. Hankinnasta syntyi liikearvoa 4,5 Me. Liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Liikearvon syntymiseen vaikuttivat hankinnasta odotettavissa olevat synergiaedut sekä markkinaosuuksien kasvattaminen kyseisellä alueella. Tilikauden tulokseen sisältyy 0,3 Me hankittujen yhtiöiden tulosta. Hankinnasta syntyneet transaktiokulut 0,6 Me on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin. Kun huomioidaan myös tilikauden poisto hankituista asiakkuuksista ja tuotemerkeistä sekä hankinnasta aiheutuneet muut kulut, niin hankinnan vaikutus tilikauden tulokseen on yhteensä -0,2 Me.

Hankitut liiketoiminnot 2015

Vuoden 2015 elokuun lopussa konserni osti Mediatalo ESA Oy:ltä 60 % arkkipainoliiketoimintaa Lahdessa harjoittavasta Esa Print Oy:stä ja yhdisti siihen Por-

voossa toimivan Kirjapaino Uusimaan liiketoiminnan. Hankinta toteutettiin siten, että SLY-Lehtipaino Oy luovutti Porvoossa sijaitsevan kirjapaino Uusimaan painoliiketoiminnan apporttiomaisuutena Painotalo Plus Digital Oy:lle. Painotalo Plus Digital teki suunnatun osakeannin ja laski liikkeelle 240 kappaletta uusia osakkeita. SLY-Lehtipaino Oy merkitsi uudet osakkeet apporttiomaisuutta vastaan, SLY-Lehtipaino Oy:stä tuli emoyhtiö. Kauppaan ei liittynyt mahdollisia lisäkauppahintoja.

Konsernin liikevaihto tammi-joulukuulta 2015 olisi ollut 152,2 Me ja tulos 7,4 Me, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konserniin tilikauden 2015 alusta lähtien. Painotalo Plus Digital Oy:n hankitusta liiketoiminnasta on yhdistelty liikevaihtoa 2,4 Me vuonna 2015. Hankitusta liiketoiminnasta on arvostettu asiakkuuksiin 0,1 Me, jotka poistetaan kuudessa vuodessa. Tilinpäätöksen tulokseen sisältyy hankittujen yhtiöiden tulosta -0,3 Me. Kun huomioidaan myös tilikauden poisto hankituista asiakkuuksista, niin hankinnan vaikutus tilikauden tulokseen on yhteensä -0,3 Me vuonna 2015.

Lisäksi konserni osti marraskuun lopussa Joroisten lehden liiketoiminnan. Kerran viikossa ilmestyvän tilattavan lehden levikki on noin 2 000 kappaletta. Hankinnasta syntyi 35 tuhatta euroa liikearvoa. Liikearvon syntymiseen vaikuttivat hankinnasta odotettavissa olevat synergiaedut. Hankinnalla oli vähäinen vaikutus konserniin 2015 tulokseen.

Hankitun nettovarallisuuden erittely

	2016		2015
	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot		Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot
	Mediatalo ESA	Väli-Suomen Media	
Aineettomat hyödykkeet	2 281	5	118
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15 571	10	628
Sijoitukset	2 374	-111	0
Pitkäaikaiset myynti- ja muut saamiset	0		19
Vaihto-omaisuus	204		113
Lyhytaikaiset myynti- ja muut saamiset	2 490	19	193
Laskennallinen verosaaminen	643		
Muut rahoitusvarat	3 491		
Rahavarat	527	245	144
Varat yhteensä	27 581	168	1 216
Määräysvallattomien omistajien osuus nettovaroista	-179	39	280
Eläkevelvoitteet	1 655		96
Laskennallinen verovelka	893		18
Pitkäaikaiset korolliset velat	2 977		574
Lyhytaikaiset korolliset velat	1 369		150
Ostovelat ja muut velat	7 493	123	190
Velat yhteensä	14 386	123	1 028
Hankintahetken sijoitus svop rahastoon			506
Nettovarat	13 374	6	413
Hankintameno 74,92 %	13 426		
Aiemman 25,08 % omistusosuuden käypä arvo	4 494		
Hankintameno yhteensä	17 920	0	455
Liikearvo	4 546	-6	42
Annettu apporttiomaisuus			420
Rahana maksettu kauppahinta	13 626		35
Hankitun tytäryrityksen rahavarat	527	245	144
Rahavirtavaikutus	13 099	-245	-109

(1 000 eur)

	2016	2015
4. Liiketoiminnan muut tuotot	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Vuokratuotot	750	795
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	186	89
Muut tuotot	62	128
Myyntivoitot käyttöomaisuudesta	138	42
Liiketoiminnan muut tuotot	1 136	1 053
5. Liiketoiminnan muut kulut	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Tilakulut	-4 881	-4 388
Tietoliikenne-, konttori- ja ict-kulut	-5 112	-4 596
Luovutustappiot käyttöomaisuudesta	-20	-13
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	-126	-68
Muut kulut	-12 752	-11 911
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-22 891	-20 976
Ernst & Young Oy:lle maksettiin vuonna 2016 tilintarkastuksesta 94 tuhatta euroa ja muista palveluista 98 tuhatta euroa (vuonna 2015 tilintarkastuksesta 101 tuhatta euroa ja muista palveluista 84 tuhatta euroa).		
6. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Palkat ja palkkiot	-53 083	-51 191
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-9 264	-8 041
Eläkekulut, etuuspohjaiset järjestelyt	-235	-366
Muut henkilösivukulut	-2 717	-2 347
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut yhteensä	-65 299	-61 945
Henkilöstö keskimäärin	2016	2015
Kustannustoiminta	639	646
Tuotanto- ja logistiikkapalvelut	433	396
Muut	113	104
Yhteensä	1 185	1 146
7. Tutkimus- ja kehitysmenot		
Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehitysmenoja 500 tuhatta euroa vuonna 2016 (513 tuhatta euroa vuonna 2015).		
8. Rahoitustuotot	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Osinkotuotot, myytävissä olevista sijoituksista	495	466
Myyntivoitot, myytävissä olevista sijoituksista	933	
Realisoitumattomat voitot johdannaisista	314	314
Muut korkotuotot, lainat ja muut saamiset	79	122
Rahoitustuotot yhteensä	1 822	903

(1 000 eur)

9. Rahoituskulut	2016	2015
Tulosvaikutteisesti kirjatut erät	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Arvonalentumiset myytävissä olevista sijoituksista		-562
Korkokulut, jaksotettuun hankintamenuon arvostetuista rahoitusveloista	-1 849	-2 522
Luovutustappiot, myytävissä olevat	-5	-35
Muut rahoituskulut	-9	-25
Rahoituskulut yhteensä	-1 863	-3 144

Muut laajan tuloksen erät

Rahoitusinstrumentteihin liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät sekä niihin liittyvät luokittelun muutoksesta johtuvat oikaisut ovat seuraavat:

2016	Käyvän arvon muutokset	Luokittelun muutos	Yhteensä
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-309		-309
Myytävissä olevat rahoitusvarat	3 098	-254	2 843
Yhteensä	2 789	-254	2 535
2015	Käyvän arvon muutokset	Luokittelun muutos	Yhteensä
Etuuspohjaisen nettovelan (tai omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	387		387
Myytävissä olevat rahoitusvarat	1 414	-450	964
Yhteensä	1 801	-450	1 351

10. Tuloverot	2016	2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	2 759	2 950
Edellisten tilikausien verot	-62	-35
Laskennalliset verot	-567	-796
Yhteensä	2 130	2 119
Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:		
Tulos ennen veroja	9 981	9 804
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	1 996	1 961
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat	16	6
Verovapaat tulot	-149	-185
Vähennyskelvottomat kulut	196	236
Aikaisempien tilikausien verot	-62	-35
Tappioista kirjaamaton vero	128	54
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö		-8
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	253	302
Muut erät	-248	-211
Verot tuloslaskelmassa	2 130	2 119

11. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	2016	2015
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto (1 000 eur)	7 903	7 544
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	10 714 128	10 715 375
Laimentamaton osakekohtainen tulos (eur/osake)	0,74	0,70

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten kantaosakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus. Konsernilla ei ole laimentavia instrumentteja, jolloin laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake on sama kuin laimentamaton tulos.

12. Aineettomat hyödykkeet ja liikearvo

Aineettomat hyödykkeet 2016	Kehittämismenot	Aineettomat oikeudet	Asiakkuudet ja tavaramerkit	Ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		7 404	12 955	245	20 604
Liiketoimintojen yhdistäminen	78	1 061	1 613		2 752
Lisäykset		414		40	454
Vähennykset		-771		0	-771
Siirrot erien välillä		245		-245	0
Hankintameno 31.12.	78	8 353	14 568	40	23 039
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-4 516	-4 156	0	-8 672
Liiketoimintojen yhdistäminen	-49	-483			-532
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-7	753			746
Tilikauden poisto		-1 099	-1 320		-2 418
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-56	-5 345	-5 476	0	-10 877
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	21	3 008	9 092	40	12 162

Aineettomat hyödykkeet 2015	Kehittämismenot	Aineettomat oikeudet	Asiakkuudet ja tavaramerkit	Ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.		7 102	12 866	307	20 275
Liiketoimintojen yhdistäminen		306			306
Lisäykset		852	89	221	1 161
Vähennykset		-1 487			-1 487
Siirrot erien välillä		632		-283	349
Hankintameno 31.12.		7 404	12 955	245	20 604
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		-4 948	-2 878	0	-7 826
Liiketoimintojen yhdistäminen		-276			-276
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		1 560			1 560
Tilikauden poisto		-852	-1 278		-2 130
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		-4 516	-4 156	0	-8 672
Kirjanpitoarvo 31.12.2015		2 888	8 799	245	11 932

Liikearvot

	2016	2015
Hankintameno 1.1.	69 015	68 974
Liiketoimintojen hankinta	4 579	42
Hankintameno 31.12.	73 595	69 015
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	-4 764	-4 764
Arvonalennukset		
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	-4 764	-4 764
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 831	64 251

13. Arvonalentumiset

Arvonalentumisen arviointi tapahtuu pääosin rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Rahavirtaa tuottavia yksiköitä, joille liikearvoa on kohdistettu, ovat Savon Sanomat + Kuopion kaupunkilehti, Iisalmen Sanomat + Töölön, Warkauden Lehti, Keski-Suomen Media, Etelä-Suomen Media, Lehtisepät ja Evento + S&A lehti. Lisäksi arvonalentumista arvioidaan Savon alueen paikallislehtien rahavirtaa tuottavan paikallislehtiryhmän tasolla, johon kuuluvat yhtiön lehdistä Koillis-Savo, Heinäveden Lehti, Matti ja Liisa, Pieksämäen Lehti, Pielavesi-Keitele, Pitäjäläinen,

Paikallislehti Sisä-Savo, Soisalon Seutu, Uutis-Jousi ja Joroisten Lehti.

Aikaisemmin hankitusta sivun- ja ilmoitusvalmistuksen liiketoiminnasta syntynyt liikearvo 185 tuhatta euroa on kohdennettu Mediaseppiin. Mediaseppien liikevaihto tulee lähes yksinomaan konsernin sisältä kustannustoiminnasta, joten jatkossa liikearvo kohdennetaan Keski-Suomen Mediaan, Savon Mediaan ja Etelä-Suomen Mediaan. Aiemmin Sampo ja Saarjärveläiseen kohdistuvat liikearvot testataan nyt osana Keski-Suomen Mediaa, koska yhteistyö saman alueen lehdissä on tiivistynyt ja lehtiä johdetaan yhtenä kokonaisuutena.

Merkittävin osuus liikearvosta on kohdistettu seuraaville yksiköille:

	2016	2015
Savon Sanomat ja Kuopion Kaupunkilehti	21 941	21 941
Etelä-Suomen Media	16 792	16 792
SLY-Painotoiminta		9 042
Savon alueen paikallislehdet	4 795	4 795
Lehtisepät Oy	13 345	4 303
Mediatalo ESA	4 585	
Yhteensä	61 458	56 873
Muut rahavirtaa tuottavat yksiköt ja niiden ryhmä	7 373	7 378
Liikearvot yhteensä	68 831	64 251

Savon Sanomat, Kuopion kaupunkilehti, Etelä-Suomen Media, Keski-Suomen Media, Iisalmen Sanomat, Töölön, Warkauden Lehti ja Savon alueen paikallislehdet kuuluvat kustannustoiminnan toimintasegmenttiin. Laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet pohjautuvat toteutuneisiin liikevoittoihin ja seuraavien viiden vuoden ennusteisiin, jotka johto on hyväksynyt. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen. Kustannustoiminnan diskonttokorkona on käytetty 7,85 % (8,59 %), joka perustuu pääoman tuottovaatimukseen (WACC) riskikertoimen ollessa 3,6 (3,8). Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on laskettu jäännösarvomenetelmällä. Jäännösarvoa määritettäessä on kasvuprosenttina käytetty 0 % (0 %).

Lehtisepät Oy kuuluu tuotanto- ja logistiikkapalvelut -segmenttiin. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on laskettu käyttöarvoon perustuen. Perusteena ovat toteutuneet liikevoitot ja johdon viiden vuoden ennusteet, jonka jälkeen rahavirrat on arvioitu -3 %:n (-1 %) kasvulla niin pitkälle kuin nykyisen konekannan arvioidaan toimivan. Tämän ajanjakson jälkeen painotoiminnan jäännösarvo on määritetty käyttöomaisuuden arvioidun myyntihinnan perusteella. Tuotanto- ja logistiikkapalveluissa diskonttokorkona on käytetty 7,85 % (8,59 %), joka perustuu pääoman tuottovaatimukseen (WACC) riskikertoimen ollessa 3,6 (3,8). Rahavirtaennusteissa on otettu huomioon vain korvausinvestoinnit. Uusinvestoinnit otetaan mukaan laskelmiin vasta kun niihin on sitouduttu.

Vuosina 2016 ja 2015 ei ole kirjattu arvonalentumistappioita.

Rahavirtaa tuottavan yksikön kassa-
virtoja ennustettaessa on oletuksena
käytetty seuraavia tekijöitä:

EBITDA

EBITDA (liikevoitto ennen poistoja) en-
nusteet perustuvat historialliseen koke-
mukseen ja viiden vuoden ennusteisiin,
jotka johto ja hallitus on hyväksynyt.
Tuleva viiden vuoden ennuste perustuu
useimpien yksiköiden osalta pieneen
laskuun.

Investoinnit

Investointien kassavirta perustuu histo-
rialliseen kokemukseen ja viiden vuoden
ennustettuihin investointeihin. Ennus-
teissa on otettu huomioon vain korvaus-
investoinnit ja painojen on oletettu toi-
mivan nykyisellä konekannalla.

Pitkän ajan kasvukerroin

Pitkän ajan kasvukertoimena ennus-
tejakson jälkeisiä jäännösarvoja määri-

tettäessä on käytetty kustannustoin-
nassa 0 % (2015 0 %) ja tuotanto- ja
logistiikkapalveluissa -3 % (2015 -1 %).

Diskonttauskorko

Kustannustoiminnassa diskonttauskor-
kona (korkokanta ennen veroja) käy-
tetään 7,85 % (8,59 %) ja tuotanto- ja
logistiikkapalveluissa 7,85 % (8,59 %).
Diskonttokorko määritettiin perustuen
keskimääräisen painotetun pääomakus-
tannuksen (WACC) avulla, joka kuvaa
oman ja vieraan pääoman kokonaiskus-
tannusta ottaen huomioon omaisuu-
seriin liittyvät erityiset riskit. Tuotto-
vaatimusta määritettäessä riskittömänä
korkona on käytetty Suomen valtion
kymmenen vuoden obligaatiolainan
korkoa. Toimialaverrokkeihin perustu-
va omavaraisuusaste on noin 60 % ja
yhtiökohtainen riskilisä on 3,6 %. Mui-
ta laskentakomponentteja ovat mark-
kinariskipreemio, toimialaverrokkeihin
perustuva oman pääoman betakerroin
sekä vieraan pääoman kustannus. Dis-
konttokorkoa määritettäessä ei ole ha-
vaittu merkittäviä eroja eri liiketoimien
riskikertoimissa, jolloin on päädytty

käyttämään samaa korkoa kaikissa lii-
ketoimissa.

Herkkyysanalyysin kannalta merkittä-
vimmat arvonalentumistestaukseen
vaikuttavat tekijät ovat pitkän tähtäi-
men kasvukerroin (kustannustointinta
0 % sekä tuotanto- ja logistiikkapalve-
lut -3 %), rahavirtaa tuottavan yksikön
EBITDA sekä diskonttauskorko. Kustan-
nustoiminnan EBITDA-tason pitäisi las-
kea vähintään 0,5 % ennen kuin tulee
alaskirjauksia. Tällöin Warkauden leh-
destä tulisi alaskirjausta 23 tuhatta eu-
roa. Mikäli lasku olisi 1 %, alaskirjaus-
ta tulisi 257 tuhatta euroa Warkauden
lehdestä.

Lisäksi analysoitiin, että ainoastaan
Warkauden lehdestä tulisi alaskirjausta
14 tuhatta euroa, jos kasvuolettamana
käytettäisiin -1 %. Mikäli painotoimin-
nan liikevaihto ja kustannukset laskisi
4,5 %, tulisi Lehtisepistä alaskirjausta
167 tuhatta euroa. Mikäli diskonttaus-
korko nousisi 1 %, alaskirjausta tulisi
vain Warkauden lehdestä 121 tuhatta
euroa.

(1 000 eur)

14. Sijoituskiinteistöt

	2016	2015
Hankintameno 1.1.	697	917
Vähennykset		-220
Siirrot erien välillä	167	
Hankintameno 31.12.	864	697
Kertyneet poistot 1.1.	-117	-120
Vähennysten kertyneet poistot		42
Siirtojen kertyneet poistot	-21	
Tilikauden poisto	-36	-39
Kertyneet poistot 31.12.	-174	-117
Kirjanpitoarvo 31.12.	690	580

Sijoituskiinteistöt ovat liikehuoneistoja tai asuntoja, jotka on vuokrattu konsernin ulkopuolelle.
Käypää arvoa ei ole voitu luotettavasti määrittää.

15. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet 2016	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maks. ja kesk. eräs. hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 010	47 913	53 834	623	289	106 668
Liiketoimintojen yhdistäminen	905	10 316	5 464	453		17 138
Lisäykset		146	1 043		1	1 190
Vähennykset			-19 848	0	-1	-19 849
Siirrot erien välillä	-34	-130	274		-274	-165
Hankintameno 31.12.	4 881	58 244	40 767	1 075	15	104 982
Kertyneet poistot 1.1.	0	-32 087	-41 158	0	0	-73 244
Liiketoimintojen yhdistäminen		-1 003	-627			-1 630
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		34	19 249			19 283
Tilikauden poisto		-2 160	-3 267			-5 427
Kertyneet poistot 31.12.	0	-35 216	-25 802	0	0	-61 018
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	4 881	23 028	14 965	1 075	15	43 964

Aineelliset hyödykkeet 2015	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maks. ja kesk. eräs. hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 010	48 684	51 187	614	1 543	106 038
Liiketoimintojen yhdistäminen		0	3 958			3 958
Lisäykset		63	2 212	9	118	2 402
Vähennykset		-834	-4 457			-5 292
Siirrot erien välillä	0		933		-1 372	-439
Hankintameno 31.12.	4 010	47 913	53 834	623	289	106 668
Kertyneet poistot 1.1.	0	-30 800	-39 583	0	0	-70 383
Liiketoimintojen yhdistäminen			-3 218			-3 218
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		834	4 792			5 626
Tilikauden poisto		-2 121	-3 149			-5 270
Kertyneet poistot 31.12.	0	-32 087	-41 158	0	0	-73 244
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	4 010	15 826	12 676	623	289	33 424

Rahoitusleasingsopimukset	2016	2015
Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:		
Hankintameno 1.1.	61	404
Liiketoimintojen yhdistäminen	98	
Lisäykset	785	61
Vähennykset		-404
Hankintameno 31.12.	944	61
Kertyneet poistot 1.1.	-2	-42
Vähennysten kertyneet poistot		135
Tilikauden poisto	-222	-94
Kertyneet poistot 31.12.	-223	-2
Kirjanpitoarvo 31.12.	721	59

(1 000 eur)

16. Osuudet osakkuusyrityksissä

	2016	2015
Tilikauden alussa	8 984	11 117
Liiketoimintojen yhdistäminen	157	
Lisäykset ja osuus osakkuusyhtiön suorista oman pääoman kirjauksista	-128	-126
Vähennykset	-1	
Osuus kauden tuloksesta	-61	-229
Arvonalentuminen	-1 203	-1 282
Siirrot erien välillä	-4 472	
Tilikauden aikana saadut osingot	-393	-497
Tilikauden lopussa	2 883	8 984

Tiedot konsernin olennaisista osakkuusyrityksistä

Nimi	Pääasiallinen toimiala	Kotipaikka	Omistususuus-%	
			2016	2015
Arena Partners Oy	mobiilipalvelut	Kuopio	37,86	37,86
Mediatalo ESA Oy	kustannustoiminta	Lahti	100,00	25,08

Konsernin osakkuusyrityksiä Arena Partners Oy tuottaa mobiili-palveluja ja omistajayhtiöille sähköistä kauppapaikkaa internetissä. Mediatalo ESA Oy on Päijät-Hämeen johtava viestintäkonser-ni. Mediatalo ESAssa on kustannus-, jakelu- ja painotoimintaa. Keskisuomalainen Oyj osti 30.9.2016 Mediatalo ESan koko osa-kekannan, jonka jälkeen Mediatalo ESA on yhdistelty konserniin tytäryhtiönä. Syyskuusta 2012 alkaen 30.9.2016 saakka Media-talo ESA on yhdistelty konserniin osakkuusyrityksenä.

Taloudellisen informaation yhteenveto olennaisista osakkuusyrityksistä

Taulukossa mainitut konsernin olennaiset osakkuusyritykset on käsitelty konsernitilinpäätöksessä pääomaosuusmenetelmällä. Niistä esitettävä taloudellisen informaation yhteenveto perus-tuu osakkuusyritysten IFRS-standardien mukaisesti laadittuihin tilinpäätöksiin.

	Mediatalo ESA Oy		Arena Partners Oy	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset varat		7 463	2 009	1 936
Pitkäaikaiset varat		31 242	15 924	15 834
Lyhytaikaiset velat		8 176	1 358	4 053
Pitkäaikaiset velat		5 717	13 357	10 850
Liikevaihto		35 006	4 508	3 957
Tilikauden voitto jatkuvista toiminnoista		-1 072	387	67
Muut laajan tuloksen erät				
Osakkuusyritykseltä kaudella saadut osingot		214		
Osakkuusyritysten taloudellisen informaation täsmäytys konsernin kirjaamaan tasearvoon:				
Osakkuusyrityksen nettovarar		24 812	3 218	2 867
Konsernin omistususuus-%		25,08 %	37,86 %	37,86 %
Konsernin osuus nettovaroista		6 223	1 218	1 086
Liikearvo		1 709		
Arvonalentuminen		-1 282		
Muut oikaisut		-156	-289	-303
Osakkuusyrityksen tasearvo konsernin taseessa		6 494	929	783

(1 000 eur)

Ehdolliset velat

Ehdolliset velat, jotka aiheutuvat konsernille sen antamista takauksista osakkuusyrityksien puolesta, olivat 3 964 tuhatta euroa 31.12.2016 (3 964 tuhatta euroa 31.12.2015)

Taloudellisen informaation yhteenveto muista kuin olennaisista osakkuusyrityksistä	2016	2015
Konsernin osuus laajasta tuloksesta	304	188
Kirjanpitoarvo konsernin taseessa yhteensä	1 953	1 707

Konserni ei ole kirjannut osuuttaan Jakelujuniorit Oy:n tilikauden tappiosta, 22 tuhatta euroa, koska voittovarar ovat negatiiviset ja yhtiöllä ei ole sitoumuksia osakkuusyrityksen veloitteiden täyttämiseen. Kirjanpitoarvo on kirjattu nolaksi jo aiemmin.

17. Myytävissä olevat sijoitukset

2016	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet		Yhteensä
	noteeratut	noteeraamattomat	
Hankintameno 1.1.2016	7 908	2 148	10 056
Liiketoimintojen yhdistäminen	167	1 765	1 932
Lisäykset	9	236	246
Vähennykset	-261	-333	-593
Käypään arvoon arvostaminen	3 198	600	3 798
Siirrot erien välillä	42	-160	-119
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	11 063	4 257	15 320

2015	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet		Yhteensä
	noteeratut	noteeraamattomat	
Hankintameno 1.1.2015	7 320	2 137	9 457
Lisäykset		101	101
Vähennykset		-143	-143
Käypään arvoon arvostaminen	588	53	641
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	7 908	2 148	10 056

Myytävissä olevista sijoituksista noteeratut osakkeet arvostetaan käypään arvoon (IFRS käyvän arvon hierarkiataso 1). Noteeraamattomista osakkeista ne, joiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä verokkikauppojen perusteella on arvostettu käypään arvoon (hierarkiataso 2) ja muut on kirjattu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

18. Pitkäaikaiset saamiset

Konsernin pitkäaikaiset saamiset 883 tuhatta euroa on myyntisaaminen 41 tuhatta euroa, siirtosaaminen 86 tuhatta euroa, lainasaami-nen osakkuusyrityksiltä 656 tuhatta euroa ja pääomalainasaaminen 100 tuhatta euroa. (Vuonna 2015 pitkäaikaiset saamiset 758 tuhat-ta euroa on myyntisaaminen 55 tuhatta euroa, siirtosaaminen 65 tuhatta euroa ja lainasaaminen osakkuusyrityksiltä 638 tuhatta euroa.)

19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2016 aikana:	1.1.2016	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut liike-toiminnot	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset:					
Varaukset	21	-11			11
Työsuhde-etuudet	191	3	77	331	602
Aineelliset hyödykkeet	576	27			603
Vahvistetut tappiot	231	233		198	662
Muiden sijoitusten arvostaminen käypään arvoon	3 063	-223	9	114	2 963
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	291	-63			228
Laskennallisten verojen netotus	-553				-1 164
Yhteensä	3 821	-34	86	643	3 905
Laskennalliset verovelat:					
Kertyneet poistoerot	921	-283		291	929
Muiden sijoitusten arvostaminen käypään arvoon	465		706		1 171
Aineelliset hyödykkeet	593	-54		279	818
Aineettomat hyödykkeet	1 760	-264		323	1 818
Laskennallisten verojen netotus	-553				-1 164
Yhteensä	3 186	-602	706	893	3 572

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana:	1.1.2015	Kirjattu tulos-laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Ostetut liike-toiminnot	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset:					
Varaukset	21	1			21
Työsuhde-etuudet	335	-66	-97	19	191
Aineelliset hyödykkeet	350	226			576
Vahvistetut tappiot		231			231
Muiden sijoitusten arvostaminen käypään arvoon	2 951	112			3 063
Johdannaisten arvostaminen käypään arvoon	362	-71			291
Laskennallisten verojen netotus	-162				-553
Yhteensä	3 856	434	-97	19	3 821
Laskennalliset verovelat:					
Kertyneet poistoerot	960	-39			921
Muiden sijoitusten arvostaminen käypään arvoon	224		241		465
Aineelliset hyödykkeet	661	-68			593
Aineettomat hyödykkeet	1 997	-255		18	1 760
Laskennallisten verojen netotus	-162				-553
Yhteensä	3 681	-362	241	18	3 186

Hyllypoistot ja tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista ovat 1 683 tuhatta euroa (1 675 tuhatta euroa vuonna 2015). Verosaamisia ei ole kirjattu, koska todennäköisesti kaikkia hyllypoistoja ja tappioita ei pystytä hyödyntämään. Tappiot vanhenevat vuosina 2019–2025.

20. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus koostuu aineista ja tarvikkeista.

21. Myyntisaamiset ja muut saamiset (lainat ja muut saamiset)

	2016	2015
Myyntisaamiset	11 505	8 936
Saamiset osakkuusyrityksiltä	1 389	1 175
Muut saamiset	30	164
Siirtosaamiset	1 895	1 762
Yhteensä	14 819	12 037

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät henkilöstökuluihin ja myynnin jaksotukseen. Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 165 tuhatta euroa (342 tuhatta euroa vuonna 2015).

Myyntisaamisten ikäjakautuma	2016	2015
Tasearvo	12 894	10 111
Erääntyneet 31–60 päivää	233	242
Erääntyneet 61–90 päivää	90	79
Erääntyneet yli 90 päivää	137	166

22. Muut rahoitusvarat

Konsernin muihin rahavaroihin sisältyy 3 670 tuhatta euroa rahastosijoituksia ja 66 tuhatta euroa sulkutilillä olevia rahavaroja (66 tuhatta euroa sulkutilillä olevia rahavaroja vuonna 2015).

23. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Osakkeiden enimmäismäärä on 21 493 760 kappaletta (21 493 760 kappaletta vuonna 2015). Osakkeiden nimellisarvo on 0,21 euroa per osake ja konsernin enimmäisosakepääoma on 4 519 tuhatta euroa (4 519 tuhatta euroa vuonna 2015). Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu.

Osakkeet jakautuvat kahteen sarjaan. K-osakkeet ja A-osakkeet eroavat toisistaan siten, että jokainen K-osake tuottaa oikeuden äänestää yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja A-osake yhdellä (1) äänellä.

Osakkeiden kokonaismäärä on 10 736 704 (10 736 960 kappaletta vuonna 2015), josta ulkona olevien osakkeiden mää-

rä on 10 710 853 kappaletta (10 715 204 kappaletta vuonna 2015). Tilinpäätöksessä 31.12.2016 K-osakkeita oli 5 052 124 kappaletta ja A-osakkeita 5 684 580 kappaletta.

Omat osakkeet

Omat osakkeet sisältää konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintamenon. Konsernin emoyhtiö KeskiSuomalainen Oyj osti yhtiökokouksen 29.4.2009 antaman valtuutuksen nojalla 21 500 omaa A-osaketta 18.3.2010 ja yhden K-osak-

keen 23.3.2016. Mediatalo ESan hankinnan yhteydessä konsernille tuli 4 350 kappaletta omia A-osakkeita. Omien osakkeiden hankintameno yhteensä on 357 tuhatta euroa. Omat osakkeet ovat 0,2 % yhtiön koko osakemäärästä ja edustavat 0,02 % äänimäärästä. Omat osakkeet esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Vararahasto

Vararahasto on voittovarojen luonteinen rahasto, jota on käytetty 1950–1970 -luvulla. Sen jälkeen rahaston suuruus on pysynyt ennallaan. Vararahasto ei ole jakokelpoisia varoja.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten ja rahoitusarvopapereiden käypien arvojen muutokset vähennettynä laskennallisilla veroilla.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,50 euroa/osake, yhteensä 5 355 tuhatta euroa. Vuodelta 2015 jaettiin osinkoa 0,46 euroa/osake, yhteensä 4 929 tuhatta euroa.

(1 000 eur)

Oma pääoma	2016	2015
Osakepääoma	2 257	2 257
Omat osakkeet	-357	-324
Rahastot	4 975	2 132
Sidottu oma pääoma	6 876	4 065
Edellisten tilikausien voitto	57 486	54 608
Tilikauden voitto/tappio	7 903	7 544
Vapaa oma pääoma	65 389	62 152
Määräysvallattomien omistajien osuus	680	787
Oma pääoma	72 945	67 004

24. Eläkevelvoitteet

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkkeet ovat vapaaehtoisia ryhmäeläkejärjestelyjä, jotka oikeuttavat varhennettuun vanhuuseläkkeeseen. Etuus pohjaiset eläkkeet on järjestetty eläkevakuutusyhtiön kautta. Konsernin eläkejärjestelyt ovat osittain rahastoituja.

Taseeseen merkityt erät	2016	2015
Rahastoitujen veloitteiden nykyarvo	15 066	4 118
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-12 055	-3 161
Eläkevelka taseessa	3 011	957

Etuuspohjainen nettovelka on muuttunut tilikauden aikana seuraavasti:

2015	Velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2015	4 653	2 979	1 674
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	354		354
Liiketoimintojen yhdistäminen	809	711	98
Korkokulu tai -tuotto	43	31	12
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno ja tappiot velvoitteen täyttämisestä	-1 080	-574	-506
	4 779	3 147	1 632
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) tai tappiot (+)	-643	-159	-484
Järjestelyn supistaminen	-2	47	-49
	4 134	3 035	1 099
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta (+)		142	-142
Järjestelyistä suoritettut maksut:			
Maksetut etuudet (-)	-16	-16	0
31.12.2015	4 118	3 161	957

2016	Velvoitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Yhteensä
1.1.2016	4 118	3 161	957
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	214		214
Liiketoimintojen yhdistäminen	10 851	9 197	1 654
Korkokulu tai -tuotto	105	84	21
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno ja tappiot velvoitteen täyttämisestä	0	0	0
	15 288	12 442	2 846
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:			
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) tai tappiot (+)	43	-343	386
Järjestelyn supistaminen	-46	-48	2
	15 285	12 051	3 234
Maksusuoritukset:			
Työnantajilta (+)		223	-223
Järjestelyistä suoritettut maksut:			
Maksetut etuudet (-)	-219	-219	0
31.12.2016	15 066	12 055	3 011

Järjestelyn varoihin sisältyy tilinpäätöspäivään mennessä vakuutusyhtiölle suoritettut maksut. Varat ovat vakuutusyhtiön vastuulla ja ne ovat osa vakuutusyhtiön omaisuutta. Täten varojen jakautumista omaisuusryhmittäin ei ole mahdollista esittää.

Tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset

Diskonttauskorko
Palkkojen nousu
Eläkkeiden nousu

2016	2015
1,30 %	1,90 %
2,10 %	2,20 %
1,90 %	0–1,90 %

Kuolevuutta koskevat oletukset tehdään vakuutusmatemaatikkojen ohjeistuksen pohjalta ja ne perustuvat julkaistuihin tilastoihin ja kokemukseen. Oletusten pohjalta johdetaan odotettavissa oleva keskimääräinen jäljellä oleva elinikä 65-vuotiaana eläkkeelle jäävälle henkilölle:

Raportointikauden lopussa eläkkeelle jäävät:

- miehet 22,0
- naiset 27,0

20 vuoden kuluttua raportointikauden päättymisestä eläkkeelle jäävät:

- miehet 21,4
- naiset 25,4

Konserni ennakoi maksavansa etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin 291 tuhatta euroa vuonna 2017.

Diskonttaamattomien eläkevelvoitteiden oletettu maturiteettianalyysi (1 000 euroa)

• Vuoden kuluessa	659
• Yhtä vuotta pidemmän ja enintään 5 vuoden kuluttua	2 946
• Viittä vuotta pidemmän ja enintään 10 vuoden kuluttua	4 348
• Myöhemmin kuin 10 vuoden kuluttua	9 903
	17 856

Herkkyysanalyysi

Etuuspohjaisen velvoitteen herkkyys painotetuissa keskeisissä oletuksissa tapahtuville muutoksille. Taulukossa on esitetty merkittävimmistä vakuutusmatemaattisista oletuksista herkkyysanalyysi, joka osoittaa jokseenkin mahdollisen vakuutusmatemaattisen oletuksen muutoksen vaikutuksen etuus-pohjaiseen eläkeveloitteeseen. Herkkyysanalyysin vaikutukset on laskettu niin, että oletuksen muu-toksen vaikutusta laskettaessa on kaikkien muiden oletusten oletettu pysyvän ennallaan.

Vaikutus etuuspohjaiseen eläkevelvoitteeseen

Oletus	Oletuksen muutos	Oletuksen kasvun vaikutus	Oletuksen vähentymisen vaikutus
Diskonttokorko	0,50 %	velvoite pienenee 2,2 %	velvoite kasvaa 9,6 %
Palkkojen nousuvauhti	0,50 %	velvoite kasvaa 3,4 %	velvoite pienenee 3,3 %
Eläkkeiden nousuvauhti	0,50 %	velvoite kasvaa 18,1 %	velvoite pienenee 34,5 %
Odotettavissa oleva elinikä	1 vuosi	velvoite kasvaa 4,2 %	velvoite pienenee 4,2 %

25. Varaukset

(1 000 eur)

Pitkäaikaiset varaukset

2016	Työttömyys-eläkevaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2016	107	0	107
Käytetyt varaukset	-54		-54
Varaukset 31.12.2016	53	0	53

2015	Työttömyys-eläkevaraukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2015	104	0	104
Varausten lisäykset	3		3
Varaukset 31.12.2015	107	0	107

26. Korolliset velat

	31.12.2016		31.12.2015	
	Tasearvot	Käyvät arvot	Tasearvot	Käyvät arvot
Pitkäaikaiset velat				
Rahalaitoslainat	57 120	57 679	40 804	41 069
Rahoitusleasingvelat	420	426	41	42
Pitkäaikaiset korolliset velat	57 540	58 105	40 845	41 110
Lyhytaikaiset velat				
Rahalaitoslainat	8 599	9 530	6 768	7 435
Rahoitusleasingvelat	301	310	18	19
Pääomalainat			16 840	17 861
Johdannaiset	1 141	1 141	1 455	1 455
Lyhytaikaiset korolliset velat	10 041	10 981	25 082	26 770

Korollisten velkojen käyvät arvot on laskettu diskonttaamalla velkaan liittyvät rahavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorolla (IFRS käyvän arvon hierarkiataso 2). Kaikki korolliset velat kuuluvat jaksoitettuun hankintamenuon arvostettuihin rahoitusvelkoihin ja valuutta on euro.

Pääomalaina

Yhtiöllä oli pääomalaina, joka oli laskettu liikkeeseen 3.6.2011. Lainaehtojen mukaan pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön purkautuessa ja yhtiön konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Muuten pääoma saadaan palauttaa vain, jos emoyhtiön tai konsernin viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen mukaiselle sidotulle omalle pääomalle ja muille jakokelvottomille erille jää täysi ka-te. Pääomalainalle voidaan maksaa korkoa vain, jos maksetta-

va määrä voidaan käyttää voitonjakoon emoyhtiön ja konsernin viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan taseen mukaan.

Pääomalainalle maksettiin 6,7 % kiinteää vuotuista korkoa.

Osakeyhtiölain 5 luvun ja lainaehtojen mukaiset takaisinmaksuedellytykset täytyivät ja laina on maksettu takaisin 3.6.2016.

(1 000 eur)

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä – vähimmäisvuokrat erääntymisajoin

Yhden vuoden kuluessa	310	19
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	426	42
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	736	60
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	15	1
Rahoitusvelkojen nykyarvo	721	59

Rahoitusvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti:

Yhden vuoden kuluessa	301	18
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	420	41
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	721	59

27. Ostovelat ja muut velat

Ostovelat	4 686	3 866
Saadut ennakot	10 190	7 314
Velat osakkuusyrityksille	15	37
Siirtovelat	11 770	11 518
Muut velat	3 837	3 004
Yhteensä	30 499	25 739

Lyhytaikaisiin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät ovat työsuhde-etuuksista johtuvia jaksotuksia. Ostovelat kuuluvat jaksotettuun hankintamenoan arvostettuihin rahoitusvelkoihin.

28. Rahoitusriskien hallinta

Keskisuomalainen-konserni toimii pääasiassa kotimaisilla markki-noilla, joten sen pääasialliset rahoitusriskit ovat korkoriski, luot-toriski sekä likviditeettiriski. Konsernin riskienhallinnan tavoite on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaiku-tukset konsernin tulokseen sekä turvata konsernin likviditeetti. Riskienhallinta- sekä rahoitusperiaatteet hyväksyy ja niistä vastaa konsernin hallitus ja periaatteiden käytännön toteutuk-sesta vastaavat konsernin toimitusjohtaja ja talousjohtaja sekä konsernin keskitetty talousosasto.

Korkoriski

Konsernin korkoriskin katsotaan liittyvän lähinnä konsernin lai-nasalkkuun sekä varainhankintaan. Hallituksen määrittämien periaatteiden mukaisesti konserni voi ottaa lainaa joko kiinteä-korkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopi-muksia tai vastaavia järjestelyjä päästäkseen rahoitusperiaattei-den mukaiseen tavoitteeseen. Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoinna 19,6 Me koronvaihtosopimus, jonka perusteella kon-serni vaihtaa vaihtuvan koron kiinteään korkoon. Konserni analysoi korkopositionsa laatimalla säännöllises-ti herkkyyshanalyysin pohjalta arvion mahdollisten ympäris-tömuutosten sekä vaihtoehtoisten rahoitusmuotojen aiheut-tamien korkomuutosten vaikutuksesta konsernin tulokseen. Simulointien perusteella 1 korkoprosentin nousu vaihtuvissa koroissa vaikuttaisi konsernin tulokseen vuositasolla -0,6 Me (-0,4 Me vuonna 2015) tai vastaavasti laskun vaikutus olisi 0,6 Me (0,4 Me vuonna 2015). Todellisuudessa markkinakorot ovat niin matalalla 31.12.2016, että 1 korkoprosentin lasku ei ole mahdollista. Simulaatio tehdään neljännesvuosittain. Konsernin lainoihin liittyvät kovenantit perustuvat riittävän omavaraisuustason säilyttämiseen sekä käyttökate per netto-velka tunnuslukuun. Tilinpäätöshetken ennusteen mukaan on epätodennäköistä, että kovenanttien tunnusluvut heikkenisivät niin paljon, että konsernin korkotaso nousisi kovenanttien pe-rusteella, tai että lainoja jouduttaisiin uudelleen järjestelemään.

Markkinariski – hintariski

Konserni altistuu toiminnassaan noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille. Konser-

nin hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaisesti osa va-roista saa olla sijoitettuna noteerattuihin osakkeisiin tai osake-pohjaisiin rahoitusinstrumentteihin. Pääsääntöisesti konserni sijoittaa vain oman toimialansa yritysten osakkeisiin. Tilinpää-töksessä 31.12.2016 konsernin merkittävimmät sijoitukset ovat Alma Media Oyj:n, Ilkka-Yhtymä Oyj:n ja Sanoma Oyj:n osakkeissa. Sijoitusten hintariskiä arvioidaan säännöllisesti. Ti-linpäätöksessä on käyvän arvon rahastoon omaan pääomaan kirjattu 4,1 Me käyvän arvon kasvua. Osakeindekseissä tapah-tuva 15 %:n vahvistuminen tai heikkeneminen kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina aiheuttaisi konsernissa 1,3 Me (vuonna 2015 0,9 Me) vaikutuksen omaan pääomaan, koska sijoitukset ovat myytävänä olevia. Myytävänä olevien si-joitusten arvonmuutokset vaikuttavat omaan pääomaan. Las-kelma on tehty olettaen, että konsernin sijoitukset muuttuvat kyseisten indeksien mukaisesti.

Rahavirran ja käyvän arvon luottoriski

Konsernin periaatteet määrittelevät asiakkaiden, sijoitustrans-aktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokel-poisuusvaatimukset sekä sijoituspolitiikan. Tuotteita myydään velaksi vain sellaisille yrityksille, joilla ei ole merkintöjä luotto-tiedoissa. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä asiakassaamisissa ja sillä on laaja asiakaskunta. Tilikauden ai-kana kirjattujen luottotappioiden määrä ei ole ollut merkittävä. Myyntisaamisten ikäjakautuma on esitetty kohdassa 21.

Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liike-toiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja eräänty-vien lainojen takaisinmaksuun. Ylimääräiset likvidit varat sijoite-taan rahoitusperiaatteiden mukaisesti. Rahoituksen saatavuutta ja joustavuutta pyritään takaamaan nostamattomilla luottolimi-i-teillä sekä likvideillä sijoituksilla. Nostamattomien luottolimiit-tien määrä 31.12.2016 oli 2,0 Me. Seuraava taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteet-tianalyysia. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä korkomaksut että pääoman takaisinmaksut.

(1 000 eur)

2016	tasearvo	rahavirta	alle 1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	65 718	67 564	9 556	56 353	1 335	321
Rahoitusleasing	721	721	301	299	121	
Ostovelat ja muut velat	8 539	8 539	8 539			
Johdannaisinstrumentit						
Koronvaihtosopimus	1 141	1 184	444	376	365	

2015	tasearvo	rahavirta	alle 1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Pankkilainat, vaihtuvakorkoiset	47 572	49 425	7 492	7 360	34 573	
Rahoitusleasing	59	59	19	19	22	
Pääomalaina, kiinteäkorkoinen	16 840	17 968	17 968			
Ostovelat ja muut velat	6 907	6 907	6 907			
Johdannaisinstrumentit						
Koronvaihtosopimus	1 455	1 574	478	411	685	

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on ylläpitää pitkällä aikavälillä riittävää omavaraisuutta ja likvidiä vakautta ja täten luoda pohja liiketoiminnan kehittymiselle. Konsernilla tulee olla myös riittävää liikkumavaraa investointien ja yritysostojen rahoittamiseksi. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset ja siten paremman tuoton sijoitetulle pääomalle.

Haluttuun pääomarakenteeseen päästään kestävällä osinkopolitiikalla sekä tehokkaalla taseen hallinnalla. Konserni pyrkii jakamaan vähintään 50 % tilikauden tuloksesta osinkona.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan jatkuvasti mm. omavaraisuusasteen perusteella. Konsernin korolliset nettovelat olivat vuoden 2016 lopussa 53,8 Me (31.12.2015 48,3 Me) ja omavaraisuusaste 43,3 % (42,7 %).

Omavaraisuusaste on kehittynyt konsernissa seuraavasti:	2016	2015
Korolliset velat	67 581	65 927
Korolliset saamiset	656	638
Rahavarat	9 085	16 964
Nettovelat	57 840	48 325
Oma pääoma yhteensä	72 945	67 004
Omavaraisuusaste	43,3 %	42,7 %

(1 000 eur)

29. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

Yhden vuoden kuluessa	142	397
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	119	627
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	261	1 024

Vähimmäisvuokrat pitävät sisällään maksuja myös muista järjestelyn osatekijöistä, koska niitä ei ole voitu erottaa toisistaan. Lisäksi konsernilla on muita vuokrasopimuksia, jotka ovat purettavissa irtisanomisajan puitteissa.

Konserni vuokralle antajana
Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella saatavat vuokratuotot:

Yhden vuoden kuluessa	557	548
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	2 041	2 193
Yli viiden vuoden kuluttua	0	413
Yhteensä	2 598	3 155

Konserni on vuokrannut toimisto- ja hallitilat sekä asuinhuoneistot, jotka eivät ole omassa käytössä. Konsernilla on myös vuokrasopimuksia, jotka ovat purettavissa irtisanomisajan puitteissa.

30. Vakuudet ja vastuusitoumukset

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai yritys kiinnityksiä

Rahalaitos- ja eläkelainat	65 718	47 572
Luottolimiitti	2 000	2 000

Omasta puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	41 895	33 279
Yrityskiinnitykset	50 068	50 068
Tytäryhtiöosakkeet	18 790	

Takaukset osakkuusyhtiön puolesta

	3 964	3 964
--	-------	-------

31. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin kuuluvat konsernin johtoryhmä, Keski-suomalainen Oyj:n hallitus, osakkuusyritykset ja yhteisyritykset.

Konsernin emo- ja tytäryrityssuhteet ovat seuraavat:

Emoyritys:	Kotimaa	Omistusosuus	Osuus äänivallasta
Keski-suomalainen Oyj	Suomi		
Tytäryritykset:			
Keski-Suomen Media Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Savon Media Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Etelä-Suomen Media Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Mediasepät Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Kamua Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Lehtisepät Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Hämeen Lehtipaino Oy	Suomi	80,0 %	80,0 %
Painotalo Plus Digital Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Savon Jakelu Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Tietoykkönen Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Kiinteistö Oy Kuopion Vuorikatu 21	Suomi	100,0 %	100,0 %
Kiinteistö Oy Tahko Twinhills 213	Suomi	100,0 %	100,0 %
Länsi-Uusimaan Kiinteistö Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Riihimäen Kirjapaino Oy	Suomi	99,7 %	99,7 %
Vaba Meedia Öu	Viro	100,0 %	100,0 %
Suomen Lehtiyhtymä Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
SLY-Aikakauslehdet Oy	Suomi	52,1 %	52,1 %
SLY-Kirkkolehdet Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Omnipress Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Väli-Suomen Media Oy	Suomi	75,0 %	75,0 %
Mediatalo ESA Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %
Esa Digital Oy	Suomi	100,0 %	100,0 %

(1 000 eur)

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:	2016	2015
Myynnit		
Osakkuusyritykset	7 159	6 925
Muu lähipiiri	13	2
Ostot		
Osakkuusyritykset	1 223	1 375
Muu lähipiiri	63	175

Osakkuusyrityksistä Arena Partners Oy on vuokrannut tilat emoyhtiöltä Jyväskylässä.
Konsernin johtoryhmä ja hallitus olivat merkinneet vuonna 2012 liikkeellelaskettua pääomailainaa 2 510 tuhatta euroa.
Pääomailainalle maksettiin 6,7 % kiinteää vuotuista korkoa. Lainaehtojen mukaisesti pääomailaina on maksettu pois 3.6.2016.

Johdon työsuhde-etuudet

Maksetut palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 724	1 802
Lakisääteinen Tyel-maksu	272	289
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet		202
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, vapaaehtoisia eläkejärjestelyjä	140	135

Johdon kompensaatiot yhteensä	2 136	2 428
--------------------------------------	--------------	--------------

Palkat ja palkkiot luontoisetuineen (ei sisällä henkilösivukuluja)

Toimitusjohtaja	405	388
Keski-suomalainen Oyj:n hallitus:		
Vesa-Pekka Kangaskorpi	27	23
Antero Vesterinen	47	44
Simo Kutinlahti	9	22
Pekka Haltia	26	22
Leena Hautsalo	29	27
Kalle Kautto	26	22
Jaakko Kurikka	24	21
Mikko Paananen	25	22
Yhteensä	212	203

Toimitusjohtaja on tulospalkkiojärjestelmän piirissä, tulospalkkio perustuu hallituksen hyväksymiin periaatteisiin. Toimitusjohtajan irtisanomisaika yhtiön puolelta on 6 kk ja irtisanoutumisaika on 6 kk. Mikäli Keski-suomalainen Oyj irtisanoo toimitusjohtajan, hänelle maksetaan 12 kk peruspalkkaa vastaava korvaus normaalin irtisanomisajanpalkan lisäksi. Itse irtisanoutuessa tätä lisäkorvausta ei makseta. Toimitusjohtajan sopimuksessa ei ole erityisiä ehtoja eläkeiästä. Toimitusjohtajalla on maksuperusteinen lisäeläkejärjestely, josta maksettiin vakuutusmaksuja 31 tuhatta euroa vuonna 2016. Toimitusjohtajalle maksettavan palkan Tyel-eläkemaksut olivat 74 tuhatta euroa. Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot on määritelty kirjallisessa hallituksen hyväksymässä toimitusjohtajasopimuksessa.

32. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole tapahtumia, joilla olisi olennaista merkitystä konsernin liiketoimintaan tai tuloksen kehittymiseen.

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUMA
JA TIEDOT OSAKKEENOMISTAJISTA

Osakkeet

Osakkeet jakautuvat kahteen sarjaan. K-osakkeet ja A-osakkeet eroavat toisistaan siten, että jokainen K-osake tuottaa oikeuden äänestää yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja A-osake yhdellä (1) äänellä.

Osakevaihdot

Vuonna 2016 muunnettiin K-osakkeita pörssissä noteeratuiksi A-osakkeiksi 55 378 kappaletta. Kumulatiivisesti muuntojen määrä on 286 976 kappaletta. Yhtiö on mitätöinyt 256 kappaletta omia K-osakkeita. Muuntojen ja mitätöintien jälkeen 31.12.2016 K-osakkeita oli yhteensä 5 052 124 kappaletta ja A-osakkeita 5 684 580 kappaletta.

Hallituksen osakepääoman korottamiseen sekä omien osakkeiden hankintaan liittyvät valtuudet ja päätökset

Yhtiökokous päätti 29.4.2016 valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankinnasta. Hallitus voi päättää

hankkia A-sarjan osakkeita enintään 1 000 000 kappaletta ja K-sarjan osakkeita enintään 1 000 000 kappaletta, kuitenkin yhteensä enintään 1 000 000 osaketta. Enimmäismäärä vastaa 9,3 % yhtiön osakkeista ja enintään 17,6 % äänimäärästä. Omia osakkeita voidaan hankkia myös suunnattuna hankintana ja vastikkeen on oltava vähintään 6 euroa ja enintään 15 euroa osakkeelta. Hallitus voi valtuutuksen perusteella päättää omien osakkeiden hankkimisesta vain yhtiön vapaalla omalla pääomalla.

Hallitus voi päättää myös enintään 1 000 000 uuden A-sarjan osakkeiden antamisesta. Valtuutusta voidaan käyttää yhtiön kasvustrategian tukemiseksi yrityshankinnoissa tai muissa järjestelyissä. Lisäksi osakkeita saadaan antaa yhtiön nykyisille osakkeenomistajille tai ne voidaan mitätöidä tai K-sarjan osakkeet voidaan muuntaa A-sarjan osakkeiksi ja myydä ne julkisessa kaupankäynnissä tai käyttää henkilöstön kannustusjärjestelmässä. Valtuutus sisältää myös oikeuden antaa osakkeita suunnatusti, osakkeenomistajien merkintäoikeudesta poiketen laissa säädetyin ehdoin.

Valtuutus on voimassa seuraavaan yhtiökokoukseen, kuitenkin enintään 29.4.2017 saakka.

Edellisenä vuonna on ollut vastaava yhtiökokouksen myöntämä valtuutus.

Osakkeenomistajat

Osakkeenomistuksen jakauma sektoreittain 31.12.2016

	% osakkeista
Yksityiset yritykset	2,88
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,52
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,48
Kotitaloudet	95,68
Ulkomaat	0,44
Yhteensä	100,00
Odoteluettelolla	0,00
Hallintarekisteröity	0,00
Kaikki yhteensä	100,00

Hallituksen, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen osakkeenomistus 31.12.2016

	Kpl	Osuus-% osakkeista	Osuus-% äänistä
K-osakkeet	257 756	5,10	5,10
A-osakkeet	167 867	2,95	2,95
Yhteensä	425 623	3,96	4,99

Osakkeenomistuksen jakauma suuruusluokittain 31.12.2016

Osakkeita	Osakkaiden lukumäärä kpl	Osuus osakkaista %	Osakkeita yhteensä kpl	Osuus osakkeista %	Äänimäärä kpl	Osuus äänimäärästä %
1–100	594	26,45	30 162	0,28	53 570	0,05
101–1 000	967	41,51	394 789	3,41	1 692 261	1,57
1 001–10 000	538	23,10	1 821 825	16,17	17 459 756	15,64
10 001–100 000	178	8,22	5 390 473	50,15	57 463 982	53,65
100 001–999 999	15	0,74	3 099 455	29,99	30 057 491	29,10
Yhteensä	2 292	100,00	10 736 704	100,00	106 727 060	100,00
Odoteluettelolla yhteensä	0		0	0,00	0	0,00
Liikkeeseen laskettu määrä			10 736 704	100,00	106 727 060	100,00

Tiedot osakkeenomistajista

Suurimmat osakkeenomistajat osakkeiden lukumäärän mukaan

Osakas	K-osakkeita kpl	A-osakkeita kpl	% kaikista osakkeista	% kaikista äänistä
Kalevi Takalan kuolinpesä	223 326	311 064	4,98	4,48
Kangaskorpi Pekka	216 481	184 608	3,74	4,23
Ristola Arimo		232 806	2,17	0,22
Kangaskorpi Vesa-Pekka	119 532	111 201	2,15	2,34
Jalkanen Matti	106 810	80 204	1,74	2,08
Kangaskorpi Inkeri	94 840	91 840	1,74	1,86
Moisio Lauri	90 424	86 847	1,65	1,78
Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj		160 800	1,50	0,15
Pekkala Tuula	84 958	74 288	1,48	1,66
Pekkala Tiina	84 078	73 408	1,47	1,64
Yhteensä	1 020 449	1 407 066	22,61	20,44
K-osakkeita yhteensä	5 052 124			
A-osakkeita yhteensä	5 684 580			
Osakkeet yhteensä	10 736 704			

Suurimmat osakkeenomistajat ääniosuuden mukaan

Osakas	K-osakkeita kpl	A-osakkeita kpl	% kaikista äänistä	% kaikista osakkeista
Kalevi Takalan kuolinpesä	223 326	311 064	4,48	4,98
Kangaskorpi Pekka	216 481	184 608	4,23	3,74
Kangaskorpi Vesa-Pekka	119 532	111 201	2,34	2,15
Kautto Anna-Liisa	114 076	21 472	2,16	1,26
Jalkanen Matti	106 810	80 204	2,08	1,74
Kangaskorpi Inkeri	94 840	91 840	1,86	1,74
Moisio Lauri	90 424	86 847	1,78	1,65
Pekkala Tuula	84 958	74 288	1,66	1,48
Pekkala Tiina	84 078	73 408	1,64	1,47
Kurikka Maija-Leena	77 375	75 175	1,52	1,42
Yhteensä	1 211 900	1 110 107	23,75	21,63
K-osakkeita yhteensä	5 052 124			
A-osakkeita yhteensä	5 684 580			
Osakkeet yhteensä	10 736 704			

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

	2016	2015	2014	2013	2012
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liikevaihto, Me	152,0	149,8	157,7	150,0	106,2
Liikevoitto, Me	11,3	13,6	14,4	13,9	17,1
• % liikevaihdosta	7,4	9,0	9,1	9,3	16,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, Me	10,0	9,8	10,6	6,1	11,7
• % liikevaihdosta	6,6	6,5	6,8	4,1	11,0
Tilikauden voitto	7,9	7,7	8,6	4,6	9,4
• % liikevaihdosta	5,2	5,1	5,5	3,0	8,9
Oman pääoman tuotto (ROE), %	11,2	11,8	14,2	7,8	16,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	8,7	9,7	11,1	12,7	21,4
Omavaraisuusaste, %	43,3	42,7	39,0	35,4	53,6
Bruttoinvestoinnit, Me	14,7	3,5	6,5	24,1	11,6
• % liikevaihdosta	9,7	2,3	4,4	16,1	10,9
Taseen loppusumma, Me	178,6	164,4	168,3	174,8	115,3
Henkilöstö keskimäärin	1185	1146	1210	1293	829
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos/osake, eur	0,74	0,70	0,79	0,43	0,88
Oma pääoma/osake, eur	6,74	6,18	5,82	5,45	5,49
Osakekohtainen osinko, eur	*) 0,50	0,46	0,46	0,40	0,55
Osinko/emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos, %	67,8	65,3	58,0	93,0	62,5
Efektiivinen osinkotuotto, %	6,6	5,6	5,2	4,5	4,0
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	10,3	11,8	11,3	20,7	15,7
Osakkeen osakeantioikaistu kurssikehitys					
• alin, eur	7,06	8,10	8,42	8,60	13,80
• ylin, eur	8,35	10,65	10,70	15,18	17,90
• keskimurssi, eur	7,70	9,02	9,10	12,10	15,26
Osakekannan markkina-arvo A-osakkeille, Me	38,4	46,6	49,40	49,0	75,7
Koko osakekannan markkina-arvo, Me	81,5	88,7	95,60	95,4	147,9
Osakkeiden vaihdon kehitys koko osakekannasta					
osakkeiden lukumäärä	443 676	295 453	286 414	311 172	120 307
% A-sarjan osakkeista	8,8	5,2	5,2	5,6	2,2
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 1 000 kpl	10 714	10 715	10 715	10 715	10 715

Bruttoinvestointeihin sisältyy myös investointien ennakkomaksut.

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle osingon määrästä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto-% (ROE)	$\frac{(\text{Tilikauden tulos}) \times 100}{\text{Oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)	$\frac{(\text{Voitto ennen veroja} + \text{rahoituskulut}) \times 100}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste-%	$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot (=tilausvastuu)}}$
Tulos/osake	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos}}{\text{Keskimääräinen osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä}}$
Oma pääoma/osake	$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$
Osinko/tulos, %	$\frac{(\text{Osakeantioikaistu osinko/osake}) \times 100}{\text{Tulos/osake}}$
Efektiivinen osinkotuotto-%	$\frac{(\text{Osakeantioikaistu osinko/osake}) \times 100}{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}$
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	$\frac{\text{Osakeantioikaistu pörssikurssi 31.12.}}{\text{Tulos/osake}}$
Osakekannan markkina-arvo	$\text{Osakkeiden lukumäärä} \times \text{tilikauden päätöskurssi}$

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

(1 000 eur)

	2016	2015
	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
LIKEVAIHTO	8 475	7 925
Liiketoiminnan muut tuotot	3 606	7 249
Ulkopuoliset palvelut	334	1
Henkilöstökulut	6 325	6 810
Poistot ja arvonalentumiset	1 894	1 506
Liiketoiminnan muut kulut	5 880	4 546
LIIKEVOITTO / TAPPIO	-2 352	2 310
Rahoitustuotot	9 296	9 840
Rahoituskulut	-8 032	-2 536
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-1 088	9 614
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	896	20
Saadut konserniavustukset	2 400	3 900
Tuloverot	242	-3
TILIKAUDEN VOITTO	2 450	13 531

EMOYHTIÖN TASE

(1 000 eur)

	2016	2015
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	984	1 227
Aineelliset hyödykkeet	11 903	13 793
Osuudet saman konsernin yrityksissä	106 218	97 857
Osuudet omistusyhteisy yrityksissä	524	10 006
Muut sijoitukset	14 829	11 595
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	134 458	134 478
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	3 214	2 977
Lyhytaikaiset saamiset	6 864	7 955
Muut rahoitusvarat	66	66
Rahat ja pankkisaamiset	6 501	14 798
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	16 645	25 796
Vastaavaa yhteensä	151 103	160 274
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	2 257	2 257
Vararahasto	269	269
Edellisten tilikausien voitto	46 775	37 315
Tilikauden voitto	2 450	13 531
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	51 751	53 373
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		896
PAKOLLISET VARAUKSET	3	3
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma	54 872	40 263
Pääomalainat		16 840
Lyhytaikainen vieras pääoma	44 478	48 899
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	99 349	106 002
Vastattavaa yhteensä	151 103	160 274

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

(1 000 eur)

	2016	2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Myynnistä saadut maksut	9 702	8 653
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	3 606	2 227
Maksut liiketoiminnan kuluista	-13 402	-11 086
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-94	-206
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-2 453	-2 489
Saadut korot liiketoiminnasta	109	603
Saadut osingot liiketoiminnasta	4 627	3 197
Maksetut välittömät verot	-2	-32
Liiketoiminnan rahavirta (A)	2 188	1 073
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-328	-1 136
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	562	0
Investoinnit muihin sijoituksiin	-246	-101
Luovutustulot muista sijoituksista	11 325	299
Myönnetyt lainat	-9	0
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-14 127	-45
Saadut osingot investoinneista	413	399
Investointien rahavirta (B)	-2 410	-584
Rahoituksen rahavirta		
Omien osakkeiden hankinta	0	-1
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	-1 807	5 808
Lyhytaikaisten lainojen nostot konserniyhtiöiltä	-4 224	9 703
Pitkäaikaisten lainojen nostot	22 000	
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-23 015	-6 175
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-4 929	-4 929
Saadut konserniavustukset	3 900	4 000
Rahoituksen rahavirta (C)	-8 075	8 405
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys+/vähennys -	-8 297	8 895
Rahavarat tilikauden alussa	*) 14 864	5 969
Rahavarat tilikauden lopussa	*) 6 567	14 864

*) Rahavarat sisältää sekä rahat ja pankkisaamiset että muut rahavarat
*) Rahavaroihin sisältyy 66 tuhatta euroa (66 tuhatta euroa vuonna 2015) sulkutilillä olevia varoja.

1. Laadintaperiaatteet

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Keskisuomalainen Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitosäännösten mukaisesti (FAS).
Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Konsernissa osassa käyttöomaisuudesta hankintameno on kertyneisiin poistoihin sisältyvät vain ne hankintamenot, joita ei ole vielä poistettu kokonaan.

Suunnitelman mukaiset pitoajat ovat:

- ATK-ohjelmat 5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 10 vuotta
- Rakennukset 30 vuotta
- Rakennusten koneet ja laitteet 10 vuotta
- Rakennusten peruseräparannukset 10 vuotta
- Rakennelmat ja muut rakennukset 10 vuotta
- Muut koneet ja kalusto 4–5 vuotta

2. Liikevaihto toimialoittain

Hallintopalvelut	6 681	6 437
Muu myynti	1 794	1 487
Yhteensä	8 475	7 925

3. Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä

Vuokratuotot	3 596	2 127
Liiketoiminnan muut tuotot	10	100
Fuusiovoitto, konsernin sisäiset yritysjärjestelyt		5 021
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0

Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	3 606	7 249
--	------------------------	------------------------

4. Henkilöstö keskimäärin tilikaudella

Henkilöstöä	91	94
------------------------------	---------------------	---------------------

5. Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	5 187	5 560
Eläkekulut	864	985
Muut henkilösivukulut	274	265
Yhteensä	6 325	6 810

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta ja eräiden muiden johtoryhmän jäsenten eläkeikä on 60–65 vuotta.

Vaihto-omaisuus ja sijoitukset arvostetaan hankintameno on tai sitä alempaan todennäköiseen myyntihintaan.
Tilikauden suunnitelman mukaisten ja kokonaispoistojen erotus tilinpäätöksessä esitetään tuloslaskelman tilinpäätössiirtois- ja kertynyt poistoero taseen vastattavien tilinpäätössiirtojen kertymässä. Konsernitiilinpäätöksessä kertynyt poistoero jaetaan omaan pääomaan ja verovelkaan.
Saamiset arvostetaan hankintameno on tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.
Velat arvostetaan nimellisarvoon.
Yhtiöllä on koronvaihtosopimus, joka arvostetaan käypään arvoon. Koronvaihtosopimuksen käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Koronvaihtosopimus on euromääräinen ja sen voimassaoloaika on 31.3.2020 asti.
Vertailtaessa tilikauden tietoja edellisen vuoden tietoihin, tulee huomioida yritysjärjestelyt sekä uuden kirjanpitolain (30.12.2015) tuomat muutokset tilinpäätöksen esittämiseen. Edellisellä tilikaudella fuusiovoitto ja fuusiotappio on näytetty satunnaisissa erissä, nyt ne näytetään muissa tuotoissa ja kuluissa.

(1 000 eur)

	2016	2015
1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015	
Hallintopalvelut	6 681	6 437
Muu myynti	1 794	1 487
Yhteensä	8 475	7 925
1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015	
Vuokratuotot	3 596	2 127
Liiketoiminnan muut tuotot	10	100
Fuusiovoitto, konsernin sisäiset yritysjärjestelyt		5 021
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	3 606	7 249
2016	2015	
Henkilöstöä	91	94
1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015	
Palkat ja palkkiot	5 187	5 560
Eläkekulut	864	985
Muut henkilösivukulut	274	265
Yhteensä	6 325	6 810

(1 000 eur)

	2016	2015
6. Johdon palkat, palkkiot ja luontoisedut	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	405	388
Hallituksen jäsenet	212	203
Yhteensä	617	591
7. Tilintarkastajien palkkiot	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Tilintarkastus	30	33
Veroneuvonta	26	10
Muut palvelut	72	56
Yhteensä	128	99
8. Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	4 315	8 279
Tuotot osuuksista omistusyhteisy yrityksissä	312	397
Tuotot osuuksista yhteensä	4 627	8 676
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	413	400
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	413	400
Muut korko- ja rahoitustuotot saman konsernin yrityksiltä	74	484
Muut korko- ja rahoitustuotot omistusyhteisy yrityksiltä	28	28
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	9	16
Osakkeiden myyntivoitot	879	
Realisoitumattomat voitot käypään arvoon arvostuksesta	3 264	235
Muut rahoitustuotot yhteensä	4 255	764
Rahoitustuotot yhteensä	9 296	9 840
Rahoituskulut		
Muut korko- ja rahoituskulut konserniyrityksille		
Realisoitumattomat tappiot koronvaihtosopimuksesta	-1 141	
Muut korko- ja rahoituskulut muille	-1 812	-2 536
Muut korko- ja rahoituskulut yhteensä	-2 954	-2 536
Realisoitumattomat tappiot käypään arvoon arvostuksesta	-5 078	
Rahoituskulut yhteensä	-8 032	-2 536
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 264	7 304

(1 000 eur)

9. Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet 2016	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 424	145	903	15	2 487
Lisäykset	38		22		60
Siirrot erien välillä			15	-15	0
Vähennykset	-42		-4		-45
Hankintameno 31.12.	1 420	145	936	0	2 502
Kertyneet poistot 1.1.	-873	-24	-364		-1 260
Tilikauden poisto	-175	-19	-110		-304
Vähennysten kertyneet poistot	42		4		45
Kertyneet poistot 31.12.	-1 005	-43	-470		-1 518
Kirjanpitoarvo 31.12.	415	103	467	0	984

Aineettomat hyödykkeet 2015	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 293	47	707	105	2 152
Lisäykset	175		132	15	322
Siirrot erien välillä	71		34	-105	0
Lisäykset, kons. sis. yritysjärjestelyt	14	99	30		142
Vähennykset	-129				-129
Hankintameno 31.12.	1 424	145	903	15	2 487
Kertyneet poistot 1.1.	-810	-4	-259		-1 074
Tilikauden poisto	-192	-19	-105		-315
Vähennysten kertyneet poistot	129				129
Kertyneet poistot 31.12.	-873	-24	-364		-1 260
Kirjanpitoarvo 31.12.	552	122	539	15	1 227

10. Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet 2016	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 378	35 833	2 889	399	41 499
Lisäykset		141	127		268
Vähennykset			-595		-595
Hankintameno 31.12.	2 378	35 974	2 421	399	41 172
Kertyneet poistot 1.1.		-25 969	-1 737		-27 706
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			27		27
Tilikauden poisto		-1 300	-291		-1 590
Kertyneet poistot 31.12.		-27 268	-2 001		-29 269
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 378	8 706	421	399	11 903

Aineelliset hyödykkeet 2015	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 581	22 654	2 286	390	26 911
Lisäykset		33	633	9	674
Lisäykset, kons. sis. yritysjärjestelyt	797	13 146	212		14 154
Vähennykset			-241		-241
Hankintameno 31.12.	2 378	35 833	2 889	399	41 499
Kertyneet poistot 1.1.		-15 830	-1 487		-17 317
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			238		238
Kertyneet poistot, kons. sis. yritysjärjestelyt		-9 272	-165		-9 437
Tilikauden poisto		-867	-324		-1 191
Kertyneet poistot 31.12.		-25 969	-1 737		-27 706
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 378	9 864	1 152	399	13 793

11. Sijoitukset

Sijoitukset 2016	Saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus-yhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	97 857	10 006	11 595	119 458
Lisäykset	14 127		246	14 372
Siirrot erien välillä	9 482	-9 482		
Vähennykset			-275	-275
Pääomanpalautukset	-10 170			-10 170
Uudelleen arvostus	-5 078		3 264	-1 814
Hankintameno 31.12.	106 218	524	14 829	121 571
Kirjanpitoarvo 31.12.	106 218	524	14 829	121 571

Sijoitukset 2015	Saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuus-yhtiöissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	80 088	10 006	9 594	99 689
Lisäykset	48		101	148
Lisäykset, kons. sis. yritysjärjestelyt	48 880		2 010	50 890
Vähennykset			-346	-346
Vähennykset, kons. sis. yritysjärjestelyt	-31 159			-31 159
Arvonpalautus			235	235
Hankintameno 31.12.	97 857	10 006	11 595	119 458
Kirjanpitoarvo 31.12.	97 857	10 006	11 595	119 458

12. Konserniosakkeet

	2016	2015
Etelä-Suomen Media Oy, Tuusula	100,0	100,0
Hämeen Lehtipaino Oy, Hämeenlinna	80,0	80,0
Kamua Oy, Jyväskylä	100,0	100,0
Keski-Suomen Media Oy, Jyväskylä	100,0	100,0
Kiinteistö Oy Kuopion Vuorikatu 21, Kuopio	100,0	100,0
Kiinteistö Oy Tahko Twinhills 213, Kuopio	100,0	100,0
Lehtisepät Oy, Jyväskylä	100,0	100,0
Länsi-Uusimaan Kiinteistö Oy, Lohja	100,0	100,0
Mediasepät Oy, Jyväskylä	100,0	100,0
Mediatalo ESA Oy, Lahti	100,0	25,1
Riihimäen Kirjapaino Oy, Riihimäki	99,7	99,7
Savon Jakelu Oy, Kuopio	100,0	100,0
Savon Media Oy, Kuopio	100,0	100,0
SLY-Kaupunkimedia Oy, Tampere		100,0
SLY-Lehtipainot Oy, Tuusula	100,0	100,0
Suomen Lehtiyhtymä Oy, Tuusula	100,0	100,0
Tietoykkönen Oy, Jyväskylä	100,0	100,0
Vaba Meedia Oü, Tallinna	100,0	100,0

13. Osakkuusyritykset

Väli-Suomen Media Oy, Jyväskylä	50,00	50,00
Arena Partners Oy, Kuopio	37,86	37,86
Jyväskylän Messut Oy, Jyväskylä	26,25	23,89
Jyväskylän Jakelut Oy, Jyväskylä	50,00	50,00

14. Pörssiosakkeet

Kirjanpitoarvo	9 454	6 450
Markkina-arvo	9 983	6 969

15. Pitkäaikaiset saamiset

Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	2 400	2 400
Saamiset omistusyhteisyrittäyksiltä		
Lainasaamiset	577	568
Muut saamiset	237	10

(1 000 eur)

16. Lyhytaikaiset saamiset

	2016	2015
Myyntisaamiset	40	32
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	333	1 441
Lainasaamiset	3 407	554
Konsernitilisaamiset	2 730	5 258
Siirtosaamiset	2	18
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	6 472	7 272
Saamiset omistusyhtesyrietyksiltä		
Myyntisaamiset	0	91
Saamiset omistusyhtesyrietyksiltä yhteensä	0	91
Muut saamiset	6	121
Siirtosaamiset	345	439
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	6 864	7 955
17. Siirtosaamisten olennaiset erät		
Verot		1
Työterveysmenojen korvausjaksotus	22	21
Muut	323	418
Yhteensä	345	439

18. Rahavarat

Rahavaroihin sisältyy 66 tuhatta euroa (66 tuhatta euroa vuonna 2015) sulkutilillä olevia varoja.

19. Oman pääoman muutos

Oman pääoman muutos 2016	Osake-pääoma	Muut rahastot	Voitto-varat	Omat osakkeet	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.	2 257	269	51 171	-324	53 373
Osingonjako			-4 929		-4 929
Osakkeiden ja osinkojen palautuminen yhtiölle			857	1	859
Oikaisu aikaisemmalta tilikaudelta			-1		-1
Tilikauden voitto			2 450		2 450
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2016	2 257	269	49 548	-323	51 751
Oman pääoman muutos 2015	Osake-pääoma	Muut rahastot	Voitto-varat	Omat osakkeet	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.	2 257	269	42 518	-323	44 722
Osingonjako			-4 929		-4 929
Osakkeiden ja osinkojen palautuminen yhtiölle			50	-1	49
Tilikauden voitto			13 531		13 531
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ 31.12.2015	2 257	269	51 171	-324	53 373

(1 000 eur)

20. Voitonjakokelpoiset varat

	2016	2015
Edellisten tilikausien voitto	46 775	37 315
Tilikauden voitto/tappio	2 450	13 531
Voitonjakokelpoiset varat	49 225	50 847

21. Pääomalainat

Pääomalainat, korollinen	0	16 840
Pääomavelat	0	16 840

Pääomalainan korkojen ja lainapääoman takaisinmaksuun on sovellettu osakeyhtiölain 5 luvun säännöksiä. Lainalle on maksettu vuosittain jälki-käteen 3.6. (koronmaksupäivä) 6,7 % kiinteää vuotuista korkoa. Pääoma-lainan korko on kirjattu tuloslaskelman korkokuluihin. Lainan pääoma on maksettu takaisin kokonaisuudessaan laina-ajan päätyttyä 3.6.2016.

22. Pakolliset varaukset

Eläkevaraukset	3	3
Pakolliset varaukset	3	3

23. Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	175	192
Liikearvot	19	19
Muut pitkävaikutteiset menot	110	105
Rakennukset ja rakennelmat	1 300	867
Koneet ja kalusto	291	324
Yhteensä	1 894	1 506
Muut pitkävaikutteiset menot	20	20
Yhteensä	20	20

24. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero		3
Poistoero lisäys, kons. sis. yritysjärjestelyt		893
Tilinpäätössiirrot yhteensä		896

25. Pitkäaikainen vieras pääoma

Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	54 763	40 138
Muut velat	108	125
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	54 872	40 263
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	37 069	15 438
Yhteensä	37 069	15 438

(1 000 eur)

26. Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Poistoeroa vastaavat verovelat		179
--------------------------------	--	-----

27. Lyhytaikainen vieras pääoma

Lainat rahoituslaitoksilta	7 375	6 175
Pääomalaina		16 840
Ostovelat	504	1 066
Siirtovelat	1 119	2 635
Muut velat	112	91
Korkojohdannaiset, ei suojausta	1 141	

Yhteensä	10 252	26 806
-----------------	---------------	---------------

Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille:

Ostovelat	42	526
Konsernitilivelka	34 002	38 226

Yhteensä	34 225	38 933
-----------------	---------------	---------------

Velat omistusyhteyshyönteysyrityksille:

Ostovelat	0	0
-----------	---	---

Yhteensä	0	0
-----------------	----------	----------

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	44 478	65 739
---	---------------	---------------

28. Siirtovelkojen olennaiset erät

Jaksotetut henkilöstökulut	1 004	1 025
Jaksotetut korkokulut	17	658
Osakehuutokauppavelka		857
Muut siirtovelat	98	94

Yhteensä	1 119	2 635
-----------------	--------------	--------------

29. Pantit, vastuut, takaukset

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin tai yritysikiinnityksiä

Rahalaitos- ja eläkelainat	62 138	46 313
Takaukset osakkuusyhtiön puolesta	3 964	3 964
Kiinteistöikiinnitykset	32 318	21 678
Yrityskiinnitykset	30 068	30 068
Tytäryhtiöosakkeet	18 790	
Konsernitiilin luottolimiitin takausvastuu	2 000	2 000

Konsernitiilisopimuksen perusteella syntyneet tytäryhtiösaamiset (2 730 tuhatta euroa) on pantattu yleisvakuudeksi Nordea Pankki Suomi Oyj:lle.

30. Leasingvastuut

Seuraavan vuoden maksut	358	46
Sitä seuraavien vuosien maksut	439	76

31. Lähipiiritapahtumat

Konsernin johdolta ja hallituksen jäseniltä ei ole lainasaamisia. Johdon ja osakkaiden puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuuta. Konserniliitetiedossa 31 on eritelty lähipiiritapahtumat.

TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kuopiossa 22. päivänä helmikuuta 2017

Hallitus
Antero Vesterinen, puheenjohtaja
Leena Hautsalo, varapuheenjohtaja
Pekka Haltia
Vesa-Pekka Kangaskorpi
Kalle Kautto
Jaakko Kurikka
Mikko Paananen

Toimitusjohtaja
Vesa-Pekka Kangaskorpi

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 22. päivänä helmikuuta 2017

Ernst & Young Oy
KHT-yhteisö

Tuija Korpelainen
KHT

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keskisuomalainen Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keskisuomalainen Oyj:n (y-tunnus 0174445-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2016. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitiilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,

- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme.

Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunnillemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Myyntituottojen tuloutus

Viittaus liitetieto 1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (Tuloutusperiaate ja liikevaihto), liitetieto 2 Segmentti-informaatio.

Konsernin myyntituotot muodostuvat tuotteiden ja palveluiden myynnistä. Myyntituottojen määrä konsernitilinpäätöksessä oli 152,0 miljoonaa euroa. Tuotemyynnit tuloutetaan kun tuotteiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Palvelumyyntit tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu.

Myyntituottojen tulouttamiseen liittyvän riskin huomioimiseksi suoritimme muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Arvioimme yhtiön tuloutusperiaatteita sovellettaviin tuloutusstandardeihin nähden
- Arvioimme konsernitason kontroleja
- Suoritimme myynnin tuloutukseen liittyen analyttisiä ja transaktiotasoisia tarkastustoimenpiteitä.
- Arvioimme konsernin myyntituottoihin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Liikearvo

Viittaus liitetieto 12 Aineettomat hyödykkeet ja liikearvo, liitetieto 13 Arvonalentumiset sekä liitetieto 1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (Arvonalentumistestaus).

Tilinpäätöspäivänä liikearvon tasearvo oli 68,8 miljoonaa euroa vastaten 38,5 % varoista ja 94,4 % omasta pääomasta. Tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka on liikearvon vuotuinen arvonalentumistestaus, koska testaus sisältää Keski-suomalaisen johdon arvioita ja oletuksia. Keski-suomalaisen johto jou-

tuu käyttämään harkintaa määrittäessään muun muassa EBIT-DA-ennustetta, diskonttaus korkoa ja pitkän ajan kasvukerrointa.

Tilintarkastustoimenpiteemme sisälsivät muun muassa seuraavat toimenpiteet:

- Arvonmäärittelyn asiantuntijat avustivat meitä arviointimenetelmän sekä oletusten arvioinnissa.
- Arvioimme johdon arvioiden historiallista tarkkuutta
- Kiinnitimme huomioita siihen, voisiko jokseenkin mahdollinen muutos oletuksissa saada aikaan sen, että kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Liitetiedossa 13 on esitetty tietoja liikearvon arvonalentumistestauksen tärkeimmistä oletuksista. Arvioimme näiden liitetietojen riittävyyttä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet, mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aiheutta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikis-

ta suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksen. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastuksessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntomme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia, ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Kuopiossa 22.2.2017

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Tuija Korpelainen
KHT

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Tämä on Arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7§:n tarkoittama erillinen selvitys Keskisuomalainen Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, johon on viitattu hallituksen toimintakertomuksessa vuodelta 2016 ja joka on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 22.2.2017.

Hallinnointikoodi

Keskisuomalainen Oyj noudattaa Suomen Arvopaperimarkkina-yhdistyksen 1.10.2015 antamaa ja 1.1.2016 voimaan tullutta suositusta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodista (Corporate Governance) jäljellä esitetyin poikkeuksin, sekä toimialo- ja valvovien viranomaisten määräyksiä ja ohjeita. Listayhtiöiden hallinnointikoodin edellyttämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on annettu erillisenä kertomuksena toimintakertomuksen yhteydessä. Yhtiön hallinnointikoodi on nähtävillä yhtiön verkkosivuilla www.keskisuomalainen.com kohdassa Sijoittajalle / Hallinto ja omistajat.

Hallinnointikoodin tavoitteena on varmistaa, että yhtiötä johdetaan ammattitaitoisesti, ja että käytössä ovat eettisesti ja ammatillisesti korkeatasoiset liiketoimintaperiaatteet ja käytännöt.

- Hyvän hallinnointikoodin keskeisiä ominaisuuksia ovat:
- omistajien oikeuksien sekä heidän tasapuolisen kohtelunsa turvaaminen
 - hallintoelinten vastuu yhtiön johtamisesta ammattitaitoisesti sekä vastuullisesti
 - yhtiön taloudellisesta ja muusta toiminnasta annettavan tiedon asianmukaisuus ja läpinäkyvyys
 - eri sidosryhmien etujen huomioon ottaminen

- Keskisuomalainen Oyj:n hallinnointikoodi edellyttää, että
- yrityksen strategiset tavoitteet ovat selkeät ja ne on viestitetty henkilöstölle, joka sitoutuu niihin
 - päättäntävalta ja vastuut on selkeästi määritelty koko konsernissa
 - hallitus on ammattitaitoinen ja toimivasta johdosta riippumaton
 - hallitus ja toimiva johto tietävät valvontavastuunsa
 - yrityksessä ymmärretään sisäisen ja ulkoisen valvonnan merkitys ja rooli
 - palkitsemisjärjestelmät tukevat yhtiön strategisia tavoitteita ja ovat osa johtamisjärjestelmää
 - yhtiön hallintokulttuuri on avoin ja läpinäkyvä
 - konsernilla on vahvistetut missio, visio ja arvot

Keskisuomalainen-konserni

Keskisuomalainen Oyj on Helsingin Pörssissä noteerattu viestintäyhtymä ja sen kotipaikka on Jyväskylä. Keskisuomalainen-konserni toimii Uudellamaalla, Keski-Suomessa, Pohjois-Savossa, Varsinais-Suomessa, Hämeessä, Etelä-Pohjanmaalla, Etelä-Karjalassa sekä Tallinnassa, Virossa. Yhtiön päätoimialana on sanomalehtien kustantaminen, sanomalehtien ja muiden painotuotteiden painaminen ja jakelu sekä sähköinen liiketoiminta.

Keskisuomalainen-konserniin kuuluvat emoyhtiö Keskisuomalainen Oyj ja sen tytäryhtiöt Keski-Suomen Media Oy, Savon Media Oy, Etelä-Suomen Media Oy, Väli-Suomen Media Oy, Lehtisepät Oy, Hämeen Lehtipaino Oy, Painotalo Plus Digital Oy, Savon Jakelu Oy, Mediasepät Oy, Kamua Oy, Tietoykkönen Oy, Riihimäen Kirjapaino Oy sekä kiinteistöyhtiöt Kiinteistö Oy Kuopion Vuorikatu 21, Kiinteistö Oy Tahko Twinhills 213 ja Länsi-Uusimaan Kiinteistö Oy, alakonserni Suomen Lehtiyhtymä Oy ja sen tytäryhtiöt SLY-Aikakauslehdet Oy, Omnipress Oy ja SLY-Kirkkolehdet Oy sekä alakonserni Mediatalo ESA Oy ja sen tytäryhtiö Esa Digital Oy.

Keskisuomalainen-konserniin kuuluvat lisäksi myös seuraavat osakkuusyhtiöt: Jyväskylän Jakelut Oy (50 %), Arena Partners Oy (37,9 %), Jyväskylän Messut Oy (26,2 %), Kärkimedia Oy (26,5 %), Porvoon Mediajakelu Oy (40,0 %), Jakelujuniorit Oy (20,0 %), Myyntimestarit Oy (31,6 %), Hämeen Ääni Oy (40,0 %) sekä Lahden Jakelut Oy (44,8 %).

Emoyhtiö Keskisuomalainen Oyj

Yhtiökokous

Yhtiön tavoitteena on antaa osakkeenomistajille riittävästi etukäteen tietoa yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Yhtiökokouskutsu ja seuraavat tiedot ovat saatavilla yhtiön verkkosivuilla viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta:

- osakkeiden ja äänioikeuksien kokonaismäärä osakelajeittain kokouskutsun päivänä
- yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat
- hallituksen päätösehdotukset

Osakkeenomistajalla on oikeus saada haluamansa asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän kirjallisesti sitä vaatii hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Yhtiö julkistaa vuosittain päivämäärän, johon mennessä osakkeenomistajien tulee esittää yhtiön hallitukselle asiat, jotka hän vaatii Keskisuomalainen Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen asialistalle.

Yhtiön verkkosivuilla on kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta nähtävissä yhtiökokouksen pöytäkirja äänestystuloksi-neen ja ne pöytäkirjan liitteet, jotka ovat osa yhtiökokouksen päätöstä.

Keskisuomalainen Oyj:n yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kesäkuun loppuun mennessä. Yhtiön hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle sekä valmistelee kokoukselle esityslistan. Yhtiökokous päättää osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen edellyttämistä asioista. Varsinaisessa yhtiökokouksessa päätetään mm.

- tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta
- voiton jakamisesta
- vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien valitsemisesta
- hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavista palkkiosta

Yhtiön tavoitteena on, että kaikki hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat läsnä yhtiökokouksessa. Tilintarkastajan on osallistuttava yhtiökokoukseen. Hallitukseen ensimmäistä kertaa ehdolla olevan jäsenen on osallistuttava yhtiökokoukseen, jotta hänet voidaan esitellä osakkeenomistajille.

Hallitus

Keskisuomalainen Oyj:n hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään yhdeksän (9) yhtiökokouksen osakkeenomistajien keskuudesta valitsemaa jäsentä. Yhtiön hallitukseen valitaan henkilöitä, joilla on tehtävän edellyttämä pätevyys.

Hallituksen jäsenet pyritään valitsemaan siten, että he edustavat monipuolista asiantuntemusta ja omistajien näkökulmaa sekä molempia sukupuolia. Hallituksessa oli 31.12.2016 kuusi miestä ja yksi nainen. Tulevissa hallituksen jäsenten valinnoissa pyritään huolehtimaan hallituksen monimuotoisuudesta ja kasvattamaan naisten osuutta hallituksessa.

Hallituksen toiminnassa noudatetaan yhtiöjärjestyksen määräyksiä, voimassa olevaa Suomen lainsäädäntöä, osakeyhtiölakia ja arvopaperimarkkinalakia. Samoin noudatetaan Suomessa pörssiyhtiöille annettuja ohjeita ja säännöksiä soveltuvin osin.

Yhtiön hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen. Hallituksen tehtäviin kuuluvat mm:

- vahvistaa yhtiön strategian ja seuraa jatkuvasti sen ajankohtaisuutta

- määrittelee yhtiön osinkopolitiikan
- hyväksyy strategian pohjalta vuosittaisen toimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista
- hyväksyy vuosittaiset investointiperiaatteet sekä päättää suurista ja merkittävistä investoinneista, yrityskaupoista ja omaisuuden myynnistä
- vahvistaa toimitusjohtajan esityksestä konsernin organisaatorakenteen
- nimittää ja erottaa tehtävistään toimitusjohtajan, päätoimittajat ja määrää heidän tehtävänsä sekä päättää heidän työehdoistaan ja palkitsemisjärjestelmistään sekä vahvistaa yhtiön julkaisujen toimituksellisen linjan
- asettaa vuosittain toimitusjohtajalle henkilökohtaiset tavoitteet ja arvioi niiden toteutumista
- päättää yhtiössä käytössä olevista palkitsemisperiaateista
- käsittelee ja hyväksyy puolivuositarkastuksen, toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen
- käsittelee muut asiat, jotka hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja ovat esittäneet otettaviksi kokousten esityslistalle. Myös hallituksen jäsenillä on oikeus saattaa haluamansa asia hallituksen käsiteltäväksi ilmoittamalla siitä puheenjohtajalle.

Emoyhtiön hallitus nimeää tytäryhtiöiden hallitukset. Hallitus vahvistaa vuosittain itselleen kokousaikataulunsa. Vuoden 2016 aikana hallitus kokoontui 15 kertaa, hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 97,3 %. Hallitus on suorittanut toiminnastaan itsearvioinnin. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet kolmeksi (3) vuodeksi kerrallaan.

Poikkeaminen suosituksesta 6: Hallituksen jäsenet on valittava vuodeksi kerrallaan

Selitys: Yhtiön liiketoiminnan luonne edellyttää hallituksen jäseniltä yhtä vuotta pitkäaikaisempaa perehtymistä ja sitoutumista toimintaan. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan kolmannen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäsenistä on kunakin vuonna erovuorossa kahdesta kolmeen jäsentä. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 65 vuotta.

Poikkeaminen suosituksesta 7

Hallituksen jäsen ehdokkaita ei ilmoiteta yhtiökokouskutsussa. Hallitus käy valmistellessaan yhtiökokousta keskustelua mahdollisista uusista jäsenistä, mutta jättää yhtiökokoukselle esityksen teon jäsen ehdokkaista.

Keskisuomalainen Oyj:n hallitus suorittaa hallituksen jäsenten riippumattomuusarvioinnin kerran vuodessa. Tämän hetken arvioinnin perusteella ovat kaikki muut hallituksen jäsenet paitsi toimitusjohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi yhtiöstä ja lista-yhtiöiden hallinnointikoodisuosituksessa tarkoitetusta merkittävästä osakkeenomistajasta riippumattomia. Vesa-Pekka Kangaskorvella on työsuhte yhtiöön.

Nykyisessä 29.4.2016 yhtiökokouksen valitsemassa hallituksessa on seitsemän jäsentä. Hallitukseen kuului:

1.1.2016–29.4.2016	29.4.–31.12.2016
• Antero Vesterinen	• Antero Vesterinen
• Leena Hautsalo	• Leena Hautsalo
• Pekka Haltia	• Pekka Haltia
• Mikko Paananen	• Mikko Paananen
• Jaakko Kurikka	• Jaakko Kurikka
• Kalle Kautto	• Kalle Kautto
• Simo Kutinlahti	• Vesa-Pekka Kangaskorpi
• Vesa-Pekka Kangaskorpi	

Hallituksen jäsenet ja heidän omistuksensa esitellään vuosikertomuksessa ja yhtiön verkkosivuilla www.keskisuomalainen.com/fi/sijoittajalle/hallinto-ja-omistajat/hallitus-ja-toimitusjohtaja

Hallituksen valiokunnat

Keskisuomalainen Oyj:n hallituksella on palkitsemisvaliokunta, joka raportoi työstään hallitukselle. Yhtiöllä ei ole tarkastusvaliokuntaa, vaan koko hallitus osallistuu yhtiön taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden käsittelyyn. Yhtiöllä ei ole erillistä nimitysvaliokuntaa.

Palkitsemisvaliokunta

Keskisuomalainen Oyj:n hallituksella on palkitsemisvaliokunta, joka raportoi työstään hallitukselle. Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on valmistella johdon ja henkilöstön palkkaus- ja palkitsemisperiaatteet. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana hallituksen puheenjohtaja Antero Vesterinen sekä hallituksen varapuheenjohtaja Leena Hautsalo. Toimitusjohtaja toimii esittelijänä. Valiokunta kokoontui vuonna 2016 3 kertaa.

Toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja muu konsernin johto

Keskisuomalainen Oyj:n hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja vastaa koko konsernin toiminnasta konsernin hallituksen hyväksymien strategisten tavoitteiden, budjettien ja yleisperiaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtaja hoitaa Keskisuomalainen Oyj:n toimitusjohtajana yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajalla on apunaan konsernin johtoryhmä, jonka hallitus nimeää.

Toimitusjohtaja toimii hallituksen kokouksissa esittelijänä. Hän voi halutessaan kutsua myös muita yhtiön johtoon kuuluvia henkilöitä hallituksen kokouksiin esittelemään omaan asian- tuntijatehtäväänsä kuuluvia asioita.

Keskisuomalainen Oyj:n toimitusjohtajana on KTM Vesa-Pekka Kangaskorpi (syntynyt 1963). Toimitusjohtajan sijaisena toimii Keskisuomalainen Oyj:n talousjohtaja, KTM, Heikki Linnavirta (syntynyt 1965).

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmän keskeiset tehtävät ovat:

- konsernin strategiatyön valmistelu ja jalkauttaminen
- liiketoiminnan kilpailukyvyyn kehittäminen
- jatkuva liiketoiminnan seuranta ja toiminnan ohjaus
- asiakaslähtöisen tuotekehityksen edistäminen sekä asiakastytyväisyyden ja tuloksien seuranta
- liiketoimintasuunnitelmat, budjetoinnit, investoinnit, koulutussuunnitelmat konsernin vuosikellon mukaan
- konsernin henkilöstön osaamisen ja työtyytyväisyyden kehittäminen
- sisäinen viestintä
- johtaminen omalla esimerkillä
- konsernihallituksen asioiden valmistelu

Johtoryhmän jäsenet

Konsernin johtoryhmä 1.1.–31.12.2016

- Konsernijohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi
- Päätoimittaja Pekka Mervola, Keski-Suomen medialiiiketoiminta
- Vastaava päätoimittaja Antti-Pekka Pietilä, Etelä-Suomen medialiiiketoiminta, kaupunkilehtimatriisi
- Toimitusjohtaja Erkki Summanen, Savon medialiiiketoiminta, konsernin myynti
- Talousjohtaja Heikki Linnavirta
- Kehitysjohtaja Osmo Kurki
- Digitaalisen liiketoiminnan johtaja Kirsi Hakaniemi

Konsernin johtoryhmän sihteerinä toimi Ida Lindroos. Konsernin johtoryhmä kokoontui kerran kuukaudessa.

Konsernin johtoryhmä 1.1.2017–

- Konsernijohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi
- Liiketoimintajohtaja Erkki Summanen
- Kaupallinen johtaja Jaakko Lintunen
- Talous- ja rahoitusjohtaja Heikki Linnavirta
- Journalistinen johtaja, päätoimittaja Pekka Mervola
- Digitaalisen liiketoiminnan johtaja Kirsi Hakaniemi
- Vastaava päätoimittaja Antti-Pekka Pietilä

Konsernin johtoryhmän sihteerinä toimii Anna Järvinen.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten henkilö- ja omistustiedot esitellään yhtiön verkkosivuilla.

Tytäryhtiöiden ja tulosyksiköiden johto ja hallinto

Emoyhtiön yhtiökokouksesta, hallituksesta, toimitusjohtajasta sekä johtoryhmistä todettu pätee myös soveltuvin osin tytäryhtiöissä ja tulosyksiköissä.

Palkat ja palkkiot

Hallituksen jäsenten palkkiot

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 29.4.2016 Keskisuomalainen Oyj:n hallituksen palkkioiksi:

Puheenjohtajan palkkio on 3 000 € kuukaudessa ja kokouspalkkio 600 € kokoukselta. Varapuheenjohtajan palkkio on 1 700 € kuukaudessa ja kokouspalkkio on 500 € kokoukselta. Jäsenen palkkio on 1 500 € kuukaudessa ja kokouspalkkio on 500 € kokoukselta.

Hallitukselle maksetut palkkiot vuonna 2016:

• Antero Vesterinen, 47 te	• Leena Hautsalo, 29 te
• Simo Kutinlahti, 9 te	• Pekka Haltia, 26 te
• Kalle Kautto, 26 te	• Jaakko Kurikka, 24 te
• Mikko Paananen, 25 te	• Vesa-Pekka Kangaskorpi, 27 te

Keskisuomalainen Oyj:n hallituksen jäsenille maksettiin vuonna 2016 kuukausi- ja kokouspalkkioita yhteensä 212 te.

Keskisuomalainen Oyj:n toimitusjohtajalle on maksettu vuonna 2016 palkkaa ja luontoisetuja 405 te. Toimitusjohtaja on tulospalkkiojärjestelmän piirissä, tulospalkkio perustuu hallituksen hyväksymiin periaatteisiin. Toimitusjohtajalla on oikeus maksimissaan 6 kuukauden tulospalkkioon. Toimitusjohtajan irtisanomisaika yhtiön puolelta on 6 kuukautta ja irtisanoutumisaika 6 kuukautta. Mikäli Keskisuomalainen Oyj irtisanoo toimitusjohtajan, hänelle maksetaan 12 kk peruspalkkaa vastaava korvaus normaalin irtisanomisajanpalkan lisäksi.

Toimitusjohtajasopimuksessa ei ole erityisiä ehtoja eläkeiästä. Toimitusjohtajalla on maksuperusteinen lisäeläkejärjestely, josta maksettiin vakuutusmaksuja 31 t€ vuonna 2016. Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot on määritelty kirjallisessa hallituksen hyväksymässä toimitusjohtajasopimuksessa.

Muille johtoryhmän jäsenille maksettujen palkkojen, palkkioiden ja luontoisetujen yhteismäärä oli 1 083 te. Toimitusjohtajan ja hänen suorien alaistensa palkoista ja palkitsemisjärjestelmästä päättää Keskisuomalainen Oyj:n hallituksen palkitsemisvaliokunta.

Konsernin tulospalkkiojärjestelmä

Konsernissa on tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteet hallitus määrittelee vuosittain. Yhtiössä ei ole käytössä kannustejärjestelmää, jossa yhtiö antaa johdolle omia osakkeita.

Sisäpiirihallinto

Keskisuomalainen Oyj noudattaa Helsingin Pörssin, Nasdaq Helsinki Oy:n 3.7.2016 voimaan tullutta sisäpiiriohjetta.

Keskisuomalainen Oyj:ssä sisäpiiriläiset on jaettu kahteen kategoriaan: ilmoitusvelvollisiin johtohenkilöihin sekä hankekohtaisiin sisäpiiriläisiin.

Johtohenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka on jäsen liikkeenlaskijan hallinto-, johto- tai valvontaelimessä. Johtohenkilöllä tarkoitetaan myös ylemmän tason johtajaa, jolla on säännöl-

linen pääsy kyseistä yhteisöä suoraan tai välillisesti koskevaan sisäpiiritietoon, ja jolla on valtuudet tehdä johdolle kuuluvia yhtiöön vaikuttavia päätöksiä. Keskisuomalainen Oyj:n johtohenkilöt muodostuvat hallituksesta, toimitusjohtajasta ja konsernin johtoryhmästä. Yhtiö on laatinut ja ylläpitää rekisteriä kaikista johtohenkilöistä sekä heidän lähipiiriin kuuluvista. Rekisteri ei ole julkinen.

Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä Keskisuomalainen Oyj pitää puolestaan hankekohtaisia sisäpiirirekisterejä, jotka eivät ole julkisia.

Keskisuomalainen Oyj:n johtohenkilöt eivät saa käydä kaupaa Keskisuomalainen Oyj:n rahoitusvälineillä ennen Keskisuomalainen Oyj:n puolivuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista ajanjaksona, joka alkaa 30 vuorokautta ennen puolivuositarkastuksen ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista ja päättyy julkistamispäivää seuraavana päivänä.

Riskien hallinta

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä.

Sisäisen valvonnan yleiskuvaus

Keskisuomalainen Oyj:n sisäisen valvonnan tavoitteena on varmentaa, että konsernin toiminta on tuloksellista, tehokasta ja sääntöjenmukaista sekä se, että liiketoimintojen riskienhallinta on asianmukaista ja taloudellinen raportointi luotettavaa. Keskeisiä sisäisen valvonnan periaatteita ovat valvontaympäristön määrittely (mm. toimintaohjeet ja -valtuudet), riskienhallinta, esimiesten suorittamat käytännön valvontatoimenpiteet, tiedottaminen ja koulutus sekä sisäisen valvonnan toimivuuden jatkuva seuranta. Havaintoihin ja poikkeamiin reagoidaan viipymättä.

Sisäisen valvonnan viitekehys

Keskisuomalainen-konserniin on nimetty sisäinen tarkastaja, jonka avulla voidaan tehostaa hallitukselle kuuluvan valvontavollisuuden hoitamista. Sisäisen tarkastajan tehtävänä on avustaa ja tukea hallitusta ja toimivaa johtoa sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa. Sisäinen tarkastaja raportoi konsernin toimitusjohtajalle. Sisäistä valvontaa suoritetaan lisäksi kautta koko konsernin organisaation sisäisen tarkastajan koordinoimana. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat osaltaan oman liiketoimintayksikkönsä sisäisen valvonnan toimeenpanosta.

Sisäinen valvonta perustuu hallituksen vahvistamien konsernin ja tytäryhtiöiden toiminta- ja hankinta- yms. ohjeiden noudattamisen seurantaan. Riittävän tarkoilla toimintaohjeilla pyritään jo ennakoiden estämään riskit ja mahdolliset väärinkäytökset. Olennainen huomio kiinnitetään myös konsernin voimavarojen tehokkaaseen hyödyntämiseen.

Konsernin hallitus seuraa talousraportointia säännöllisesti kuukausittain kokouksissaan. Lisäksi kaikki ulkoiset julkistettavat talousraportit käsitellään hallituksessa ennen julkaisua. Taloudelliseen valvontaympäristöön liittyen toimitusjohtaja ja talousjohtaja raportoivat hallitukselle ja hallitus keskustelee asiaan liittyen tarvittaessa myös tilintarkastajien kanssa.

Riskienhallinnan yleiskuvas

Riskienhallinta on olennainen osa konsernin sisäistä valvontaa. Keski-suomalainen Oyj:n riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin strategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Riskienhallinnan avulla johdetaan ja kehitetään liiketoimintaan liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamista, arviointia ja niihin reagointia ja raportointia osana tuloksellista liiketoimintaa. Keski-suomalainen Oyj pyrkii toiminnassaan hyödyntämään liiketoiminnan mahdollisuudet sekä karttamaan tarpeetonta tai liiallista riskinottoa.

Konsernin riskienhallinta ja markkinamuutosten ennakointi on Keski-suomalainen-konsernin johdon jokapäiväistä työtä toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Keski-suomalainen Oyj:n hallitus käsittelee ja vahvistaa konsernin strategian, jonka yhteydessä kartoitetaan vuosittain myös liiketoiminta- ja muuhun toimintaympäristöön liittyvät riskit. Hallitus on vahvistanut konsernin ja tytäryhtiöiden toiminta- ja hankintaohjeet, jotka ovat myös liiketoiminnan riskien hallinnan välineitä.

Konsernin suunnittelu- ja ohjausjärjestelmä sisältää mm. vuosittaisen strategiaproessin, toimintasuunnitelmat ja seurannan sekä riskikartoitukset.

Riskienhallinnan järjestämisen pääperiaatteet

Keski-suomalainen Oyj:n hallitus vastaa konsernin riskienhallinnasta ja liiketoimintojen sisäisestä valvonnasta. Operatiivisella tasolla toimiva johto emon ja tytäryhtiöissä huolehtii riittävän kattavan ja ajantasaisen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Konsernin riskienhallinta tukee pyrkimyksiä saavuttaa päätehty tavoitteet välttämällä ei-toivottuja operatiivisia ja taloudellisia yllätyksiä. Tämän ohella riskienhallinnassa pyritään myös tunnistamaan ja käyttämään hyväksi liiketoiminnassa esiin tulevat mahdollisuudet.

Riskienhallinnassa pyritään ennakoidaan toimintatapaan, kokonaisvaltaisuuteen sekä liiketoimintastrategialähtöisyyteen. Tässä toimintamallissa konsernin hallituksella ja liiketoimintojen johdolla on keskeinen rooli.

Riskienhallintaproessin pääpiirteet ja yhteys sisäiseen valvontaan

Strategisten sekä rahoitukseen ja raportointiin liittyvien riskien hallinta on keskitetty konsernitasolla. Konsernijohto seuraa aktiivisesti liiketoimintaympäristön muutoksia sekä arvioi, suunnittelee ja koordinoi konsernin rahoitukseen ja pääomahuoltoon liittyviä asioita.

Taloudelliseen raportointiin liittyvä riskienhallinta sisältää mm. toteutuneet tulosraportit ja muut tunnusluvut. Talousenusteprosessi perustuu koko vuoden näkemien ja tuloksen arviointiin kautta koko konsernin toiminta-alueen sekä markkinatoimijoilta saatavan numeerisen tiedon ja historiallisen tiedon analysointiin. Näiden pohjalta eri yksiköiden vetäjät ja konsernin johto muodostavat näkemyksen yleisen taloudellisen tilanteen,

alueellisten tekijöiden ja markkinoiden kehityksestä sekä niiden vaikutuksesta eri yksiköihin ja sitä kautta koko konserniin. Taloudellinen ennuste päivitetään jokaiseen hallituksen kokoukseen, jossa käsitellään tilinpäätöstä tai puolivuositarkastusta.

Konsernitason controller-toiminto tekee säännöllistä laadunvarmistustyötä analysoimalla talousraportit ja -ennusteet ennen jakelua. Konsernin taloudellista kehitystä ja riskejä seurataan kuukausittain hallituksessa ja johtoryhmissä. Lisäksi konsernin hallitus käsittelee riskit säännöllisesti vuosi- ja puolivuositarkastusten käsittelyn yhteydessä.

Konsernin operatiivisia riskejä ovat mm. mediatuotantoon, painolaitoksiin ja painamiseen liittyvät riskit, henkilöstöriskit sekä tietoturvariskit.

Tuotannolliset riskit konserni pyrkii minimoimaan selkeällä prosessien dokumentoinnilla, niiden automatisoinnilla, laatu järjestelmillä sekä selkeillä päätöksenteon ja valvonnan menettelytavoilla. Konsernissa tehdään säännöllistä toimintaprosessien kehittämistä. Siinä tunnistetaan yksiköittäin tärkeimmät kehityskohteet sekä yhtenäistetään ja selkeytetään koko konsernin toimintaa.

Omaisuuksivahinkoihin ja liiketoiminnan keskeytymiseen on varauduttu vakuutuksin. Vakuutusturvan kattavuus tarkistetaan säännöllisesti ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Henkilörisien toteutumista konsernissa ehkäistään varahenkilö järjestelmällä ja tehtävien kierrättämisellä sekä huolehtimalla hyvästä työilmapiiristä. Tietoturvariskien hallinta ja valvonta on keskitetty konsernin tietohallinnolle ja sitä kehitetään tietoturva-asiantuntijoiden antamien suositusten perusteella.

Merkittävimmät tunnistetut riskialueet huomioidaan myös sisäisen tarkastuksen ja valvonnan suunnitelmissa. Tällä varmistetaan niiden systemaattinen seuranta ja riittävä ennakointi mahdollisiin ongelmiin.

Tilintarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan Keski-suomalainen Oyj:ssä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keski-kauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Myös konsernin tilintarkastus seuraa konsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa osana tarkastustyötä. Lisäksi erityistoimeksiannoilla voidaan tarvittavassa laajuudessa kiinnittää tiettyihin havaintoihin tarkempaa huomiota.

Keski-suomalainen Oyj:n vuoden 2016 varsinainen yhtiökokous 29.4.2016 valitsi varsinaiseksi tilintarkastajaksi Ernst & Young Oy:n, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Tuija Korpelainen.

Ernst & Young Oy:lle maksettiin vuonna 2016 tilintarkastuksesta 94 te ja muista palveluista 98 te.

Tiedottaminen

Keski-suomalainen-konsernin ulkoisesta tiedottamisesta ja sijoittajainformaatiosta vastaa Keski-suomalainen Oyj:n toimitusjohtaja. Yhtiö antaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä erillisenä kertomuksena. Selvitys yhtiön hallinnointi- ja ohjauskoodista löytyy yhtiön verkkosivuilta osoitteessa www.keski-suomalainen.com kohdasta Sijoittajalle.

Konsernin hallitus & johtoryhmä

ORGANISAATIOKAAVIO JA A-OSAKKEEN KURSSIKEHITYS

Vesa-Pekka Kangaskorpi

toimitusjohtaja

s. 1963, KTM,
konsernijohtaja, johtoryhmän puheenjohtaja
Keskisuomalainen Oyj, hallituksen jäsen 1996–,
Mediatalo ESan toimitusjohtaja 2017–

Luottamustehtävät

- Alma Mediapartners Oy, hallituksen jäsen 2010–
- Arena Partners Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2010–
- Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), hallituksen jäsen 2016–
- Ilkka-Yhtymä Oyj, hallintoneuvoston jäsen 2000–
- Jyväskylän Messut Oy, hallituksen jäsen 2010–
- Keskisuomalainen Oyj, hallituksen jäsen 1996–,
hallituksen puheenjohtaja 2002–2010
- Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen 2016–
- Medialiitto (ent. Viestinnän Keskusliitto),
hallituksen jäsen 2014–, hallituksen puheenjohtaja 2016–
- Mediatalo ESA Oy, hallituksen jäsen 2012–,
hallituksen puheenjohtaja 2016–
- Sanomalehtien Liitto, hallituksen jäsen 2010–,
hallituksen puheenjohtaja 2014–2015
- Suomen Lehtiyhtymä Oy, hallituksen puheenjohtaja 2013–
- Suomen Saksan kunniakonsuli 2014–
- Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätö,
hallituksen jäsen 2017–
- WAN-IFRA, Sanomalehtien maailmanjärjestö,
hallituksen jäsen 2014–, johtokunnan jäsen 2016–

Aiemmat työtehtävät

- Eduskunta, kansainvälisten asiain neuvos 1993–2010
- Enso-Gutzeit Oy, myyntijohtaja 1989–1993

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake 111 201 kpl
K-osake 119 532 kpl

Heikki Linnavirta

talous- ja rahoitusjohtaja

s. 1965, KTM
Keskisuomalainen Oyj, toimitusjohtajan sijainen 2008–

Luottamustehtävät

- Jyväskylän Jakelut Oy, hallituksen jäsen 2010–
- Painotalo Plus Digital Oy, hallituksen jäsen 2015–

Aiemmat työtehtävät

- Keskisuomalainen Oyj, talousjohtaja 2005–2017
- Elisa Oyj, aluejohtaja 2005
- Yomi Oyj, talous- ja hallintojohtaja 2003–2004
- Flexlink Automation Oy, johtaja 2001–2003
- Metso Paper Oy, Business Controller 2000–2001
- Valmet Oyj/Metso Oyj, projektipäällikkö,
sisäinen tarkastaja, laskentapäällikkö 1990–2000

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake -
K-osake -

Erkki Summanen

liiketoimintajohtaja

s. 1961, DI
Savon Media Oy, toimitusjohtaja 2015–
Keskisuomalainen Oyj, konsernin myyntijohtaja 2014–

Luottamustehtävät

- Jyväskylän Jakelut Oy, hallituksen puheenjohtaja 2010–
- Kärkimedia Oy, hallituksen jäsen 2014–
- Mediapoolin Graafisen viestinnän ryhmän puheenjohtaja 2014–
- Myyntimestarit Oy, hallituksen puheenjohtaja 2015–
- Painotalo Plus Digital Oy, hallituksen jäsen 2015–
- Suoralähetys Oy, hallituksen jäsen 2004–
- Sanomalehtien Liitto, Jakelun edunvalvontaryhmän jäsen 2014–
- Jakeluyhtiö Suomi Oy 2016–

Aiemmat työtehtävät

- Konsernin myyntijohtaja 2014–2016
- Lehtisepät Oy, toimitusjohtaja 2006–2014
- Maakunnan Sanomat Oy, toimitusjohtaja 2014
- Savon Aluemia Oy, toimitusjohtaja 2014
- Savon Sanomat Oy, toimitusjohtaja 2006, 2014
- Mediasepät Oy, toimitusjohtaja 2009–2013
- Savon Mediat Oy, toimitusjohtaja 2004–2007
- Savon Jakelu Oy, toimitusjohtaja 2000–2006

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake -
K-osake -

Antti-Pekka Pietilä

Etelä-Suomen Media Oy, toimitusjohtaja

s. 1954

Etelä-Suomen paikallisjohtaja 2017–
Länsiväylä, Vantaan Sanomat ja Helsingin Uutiset,
vastaava päätoimittaja 2008–

Luottamustoimet

- Sanomalehtien Liitto, hallituksen jäsen 2014–
- Sanomalehtien Liitto, kaupunkilehti- jaoston jäsen 2010–, puheenjohtaja 2014–

Aiemmat työtehtävät

- Suomen Lehtiyhtymä -konsernin palveluksessa 2008–
- Ilta-Sanomat, vastaava päätoimittaja 2003–2006
- Taloussanomat, vastaava päätoimittaja 1997–2002, toimitusjohtaja 1999–2001
- Uutistoimisto Startel, vastaava päätoimittaja 1997–2002, toimitusjohtaja 1999–2001
- Esmerk Group Oy, hallituksen puheenjohtaja 1999–2001
- Ilta-Sanomat, toimituspäällikkö 1989–1997
- MTV:n uutis- ja ajankohtaisohjelmien toimituspäällikkö 1987–1989
- Tietokirjailija 1990–

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake -
K-osake -

Kirsi Hakaniemi

digitaalisen liiketoiminnan johtaja

s. 1978, KTM

Luottamustoimet

- Arena Messaging Oy, hallituksen jäsen 2016–
- IAB Finland, hallituksen jäsen 2016–
- Sanomalehtien Liitto, Sanomalehtialan kilpailukyky ja mielikuvat, strategiaryhmän jäsen 2016–

Aiemmat työtehtävät

- Keskisuomalainen Oy, verkkoliiketoiminnan päällikkö 2014–2015
- Reuters Institute for the Study of Journalism, Oxford, Journalist Fellow 2013–2014
- Sanomalehti Keskisuomalainen, verkkoliiketoiminnan päällikkö 2010–2014
- Sanomalehti Keskisuomalainen, verkkotuottaja 2007–2010
- Sanomalehti Keskisuomalainen, verkkotoimituksen esimies 2005–2007
- Sanomalehti Keskisuomalainen, verkko- ja uutistoimittaja 2003–2005

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake -
K-osake -

Pekka Mervola

journalistinen johtaja

s. 1965, FT

Keski-Suomen paikallisjohtaja 2017–
Keski-Suomen Media Oy, toimitusjohtaja 2015–
Keskisuomalainen, päätoimittaja 2008–

Luottamustoimet

- Suomen Tietotoimisto Oy (STT), hallituksen jäsen 2009–
- Viestinnän Keskusliiton työelämävaliokunta, jäsen 2008–
- Viestinnän tutkimussäätiö, hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 2012–2016, puheenjohtaja 2016–
- Väli-Suomen Media Oy, hallituksen jäsen 2002–

Aiemmat työtehtävät

- Sanomalehti Keskisuomalainen Oy, toimitusjohtaja 2008–2014
- Sanomalehti Karjalainen, päätoimittaja, toimitusjohtaja 2002–2008
- Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oy, lehtitoimialajohtaja 2002–2008
- Sanomalehti Karjalainen, toinen päätoimittaja 2001
- Väli-Suomen Media Oy, toimitusjohtaja, tuottaja 1997–2000
- Sanomalehti Keskisuomalainen, toimittaja 1994–1997
- Jyväskylän yliopisto, tutkimusassistentti 1993–1994

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake -
K-osake -

Jaakko Lintunen

kaupallinen johtaja

s. 1970, KTM

Keskisuomalainen Oy, Kaupallinen johtaja, 2016–

Luottamustoimet

- Jakeluyhtiö Suomi Oy 2016–

Aiemmat työtehtävät

- Mediatalo ESA Oy, toimitusjohtaja, 2016
- Suomen Terveystalo Oy, yksikönjohtaja 2014–2016
- Alma Media Kustannus Oy, Alma Aluemia, kaupallinen johtaja 2012–2014
- Alma Media Oyj, mediamyynnin ketjun vetäjä 2011–2014
- Kustannus Oy Aamulehti, mediamarkkinoinnin johtaja 2007–2013
- Carat Finland Oy, toimitusjohtaja 2005–2007
- Aegis Media Nordic, nordic product development director 2002–2004
- Mainostoimisto Taivas Maan Päällä Oy, projektijohtaja 2000–2001
- Carat Finland Oy, Account Director 1998–2000

Omistus Keskisuomalainen Oyj:ssä 31.12.2016

A-osake -
K-osake -

”MUIDEN
LIIKETOIMINTA
ON SUPISTUNUT,
MUTTA ME
OLEMME
ONNISTUNEET
SAAMAAN
KASVUA.”

VESA-PEKKA KANGASKORPI

Keskisuomalainen-konsernin
toimitusjohtaja

37 %

Konsernin tuotteilla
tavoitetaan nyt 37 %
12 vuotta täyttäneistä
suomalaisista.*

HAUTSALO 2016-2017

ANTERO VESTERINEN
hallituksen puheenjohtaja

s. 1949, maanviljelysneuvos, ylioppilas, maanviljelijä
Keski-suomalainen Oyj:n hallituksen jäsen 1991-2006, varapuheenjohtaja 2006–2010, puheenjohtaja 2010–

- Hevosurheilulehti Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 1991–2011, puheenjohtaja 2011–
- Iisalmen Sanomat Oy, hallituksen jäsen 2004–2007
- Keski-Suomen hevosjalostusliitto, hallituksen puheenjohtaja 1984–1997
- Keski-Suomen Ravirata Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 1996–2007, jäsen 2007–2008
- LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö, hallintoneuvoston jäsen 2011–
- Sanomalehti Keski-suomalainen Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2006–2010, puheenjohtaja 2010–2014
- Savon Mediat Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2006–2007
- Savon Sanomat Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2006–2010, puheenjohtaja 2010–2014
- Suomen Hevosomistajien Keskusliitto, hallituksen puheenjohtaja 1993–1999
- Suomen Hippos, hallituksen varapuheenjohtaja 1994–1999
- Suomen Hippos, valtuuskunnan puheenjohtaja 1988–1989
- Suomen Lehtiyhtymä Oy, hallituksen jäsen 2013–2014

Työtehtävät
• Maanviljelijä

Omistus Keski-suomalaisessa 31.12.2016

A-Osake 15 908 kpl
K-osake 20 392 kpl

LEENA HAUTSALO
hallituksen varapuheenjohtaja

s. 1969, FM, toimitusjohtaja
Keski-suomalainen Oyj:n hallituksen jäsen 2000-, varapuheenjohtaja 2012–

- Heebeli Oy, hallituksen puheenjohtaja 2015–2016
- Jyväskylän Kesä -festivaali, hallituksen jäsen 2007–, hallituksen puheenjohtaja 2016–
- Sanomalehti Keski-suomalainen Oy, hallituksen jäsen 2006–2012, varapuheenjohtaja 2012–2014
- Savon Sanomat Oy, hallituksen jäsen 2006–2012, varapuheenjohtaja 2012–2014
- Viitasaaren Seutu, lukijatoimikunnan jäsen 2000–2006, puheenjohtaja 2007–
- Wiisuri Oy, hallituksen jäsen 2012–2015

Työtehtävät
• Heebeli Oy, toimitusjohtaja 2016–
• Wiisuri Oy, toimitusjohtaja 2007–2015
• Musiikin aika -kansainvälinen nykymusiikkifestivaali, toiminnanjohtaja 2001–2007
• Opettaja 1988–2001

Omistus Keski-suomalainen Oyj:ssä 31.12.2016
A-osake 400 kpl
K-osake 560 kpl

PEKKA HALTIA
hallituksen jäsen

s. 1959, insinööri, metsätalousyrittäjä
Keski-suomalainen Oyj:n hallituksen jäsen 2009–

- Ala- ja Keski-Keiteleen kalastusalue, hallituksen jäsen 2011–
- Mainostoimisto Mediataivas Oy, hallituksen jäsen 2000–2015
- Sanomalehti Keski-suomalainen Oy, hallituksen jäsen 2009–2014
- Savon Sanomat Oy, hallituksen jäsen 2009–2014

Työtehtävät
• Staples Finland Oy, avainasiakaspäällikkö 1986–2014
• Suomen Puhallintehdas, suunnittelija 1982–1986

Omistus Keski-suomalainen Oyj:ssä 31.12.2016
A-osake 18 094 kpl
K-osake 56 244 kpl

KALLE KAUTTO

hallituksen jäsen

s. 1971, DI, MMM, toimitusjohtaja
Keski-suomalainen Oyj:n hallituksen jäsen 2006–

- Sanomalehti Keski-suomalainen Oy, hallituksen jäsen 2006–2016
- Savon Sanomat Oy, hallituksen jäsen 2006–2016
- Viitasaaren Reserviupseerit ry, hallituksen puheenjohtaja 2017–
- Viitasaaren Ampujat ry, johtokunnan sihteeri 2016–

Työtehtävät

- Toimitusjohtaja, Viitasaaren Vuokra-asunnot Oy 2011–
- Maatalousyrittäjä
- Tuotantoteknologian tuntiopettaja, Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2009–2011

Omistus Keski-suomalainen Oyj:ssä
31.12.2016

A-osake 11 988 kpl
K-osake 40 778 kpl

MIKKO PAANANEN

hallituksen jäsen

s. 1963, KTM, OTK, varatuomari
Keski-suomalainen Oyj:n hallituksen jäsen 2001–, varapuheenjohtaja 2010–2012, jäsen 2012–

- Kaisanet Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2011–
- Puhelinosuuskunta IPY, hallituksen jäsen 2009–
- Sanomalehti Keski-suomalainen Oy, hallituksen jäsen 2006–2010, varapuheenjohtaja 2010–2012, jäsen 2012–2014
- Savon Sanomat Oy, hallituksen jäsen 2006–2010, varapuheenjohtaja 2010–2012, jäsen 2012–2014

Työtehtävät

- Ylä-Savon Osuuspankki, liiketoimintajohtaja 2015–, toimitusjohtajan sijainen 2016–
- Säästöpankki Optia, toimitusjohtaja 2014
- Olvi Oy, johtaja (liiketoiminnan ohjaus ja lakiasiat) 2009–2013
- Ponsse Oy, talousjohtaja, CFO 2002–2009
- Ponsse Oy, toimitusjohtajan sijainen 2004–2008
- Osuuspankkiryhmä, asiantuntija- ja johtotehtävät 1989–2002

Omistus Keski-suomalainen Oyj:ssä
31.12.2016

A-osake 8 280 kpl
K-osake 12 280 kpl

JAAKKO KURIKKA

hallituksen jäsen

s. 1975, DI, toimitusjohtaja
Keski-suomalainen Oyj:n hallituksen jäsen 2005–

- Alfa-Kiinteistöt Oy, hallituksen puheenjohtaja 2017–
- Alfa-Kodikas Talot Oy, hallituksen puheenjohtaja 2001–2016
- Caudex Oy, hallituksen jäsen, toimitusjohtaja 2010–
- Finnvera Oyj, alueellisen neuvottelukunnan jäsen 2011–2016
- Kurikka Kiinteistöt Oy, hallituksen puheenjohtaja 2004–
- Kurikka Timber Oy, hallituksen puheenjohtaja 2001–2012, jäsen 2012–
- North Star Timber Oy, hallituksen jäsen 2009–
- Sanomalehti Keski-suomalainen Oy, hallituksen jäsen 2006–2014
- Savon Sanomat Oy, hallituksen jäsen 2006–2014
- Suomen Yrittäjien kasvuyrittäjyyden valiokunta 2008–2011

Työtehtävät

- Kurikka Timber Oy, toimitusjohtaja

Omistus Keski-suomalainen Oyj:ssä
31.12.2016

A-osake 1 996 kpl
K-osake 7 960 kpl

VESA-PEKKA KANGASKORPI

toimitusjohtaja, hallituksen jäsen

s. 1963, KTM, konsernijohtaja, johtoryhmän puheenjohtaja
Keski-suomalainen Oyj, hallituksen jäsen 1996–, hallituksen puheenjohtaja 2002–2010

- Alma Mediapartners Oy, hallituksen jäsen 2010–
- Arena Partners Oy, hallituksen varapuheenjohtaja 2010–
- Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), hallituksen jäsen 2016–
- Ilkka-Yhtymä Oyj, hallintoneuvoston jäsen 2000–
- Jyväskylän Messut Oy, hallituksen jäsen 2010–
- Keski-suomalainen Oyj, hallituksen jäsen 1996–, hallituksen puheenjohtaja 2002–2010
- Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen 2016–
- Medialiitto (ent. Viestinnän Keskusliitto), hallituksen jäsen 2014–, hallituksen puheenjohtaja 2016–
- Mediatalo ESA Oy, hallituksen jäsen 2012–, hallituksen puheenjohtaja 2016–
- Sanomalehtien Liitto, hallituksen jäsen 2010–, hallituksen puheenjohtaja 2014–2015
- Suomen Lehtiyhtymä Oy, hallituksen puheenjohtaja 2013–
- Suomen Saksan kunniakonsuli 2014–
- Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton (TT) -säätö, hallituksen jäsen 2017–
- WAN-IFRA, Sanomalehtien maailmanjärjestö, hallituksen jäsen 2014–, johtokunnan jäsen 2016–

Aiemmat työtehtävät:

- Eduskunta, kansainvälisten asiain neuvos 1993–2010
- Enso-Gutzeit Oy, myyntijohtaja 1989–1993

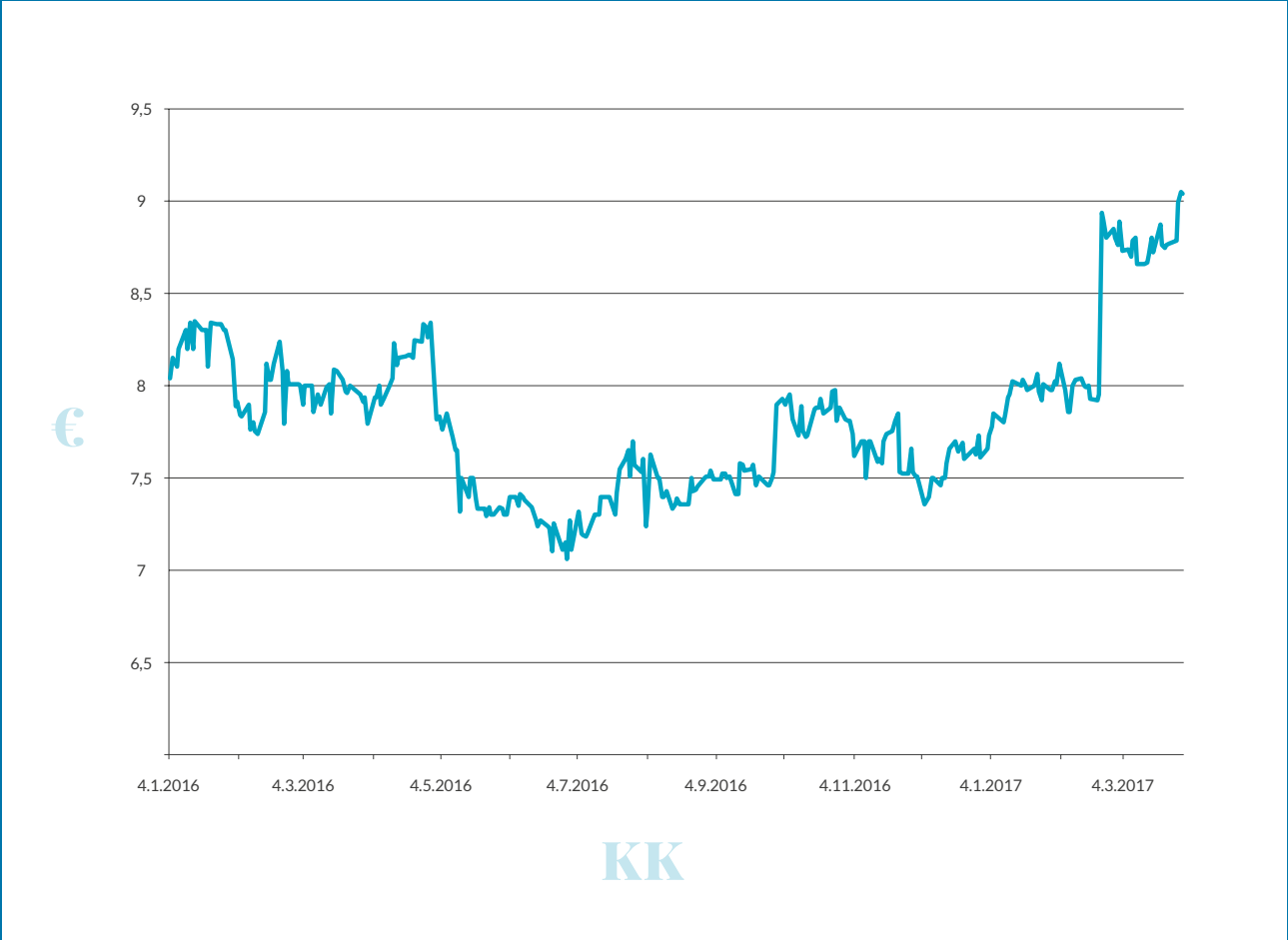
Omistus Keski-suomalainen Oyj:ssä
31.12.2016

A-osake 111 201 kpl
K-osake 119 532 kpl

KESKISUOMALAINEN OYJ

Savon Media Oy	Keski-Suomen Media Oy	Etelä-Suomen Media Oy
Tietoykkönen Oy	Kamua Oy	Mediasepät Oy
Lehtisepät Oy	Painotalo Plus Digital Oy	Hämeen Lehtipaino Oy
Mediatalo ESA Oy	Länsi-Uusimaan Kiinteistö Oy	Savon Jakelu Oy
Esa Digital Oy	Kiint. Oy Tahko Twinhills 213	OÜ Vaba Meedia
Väli-Suomen Media Oy	Kiint.Oy Kuopion Vuorikatu 21	Suomen Lehtiyhtymä Oy
OSAKKUUSYHTIÖT		
Jyväskylän Jakelut Oy (50 %)	Kärkimedia Oy (26,47 %)	Myyntimestarit Oy (31,6 %)
Arena Partners Oy (37,86 %)	Porvoon Mediajakelu Oy (40,0 %)	Hämeen Ääni Oy (40,0 %)
Jyväskylän Messut Oy (26,25 %)	Jakelu juniorit Oy (20,0 %)	Lahten Jakelut Oy (44,8 %)
SLY-Aikakauslehdet Oy		
SLY-Kirkkolehdet Oy		

KESKISUOMALAINEN OYJ:N
A-OSAKKEEN KURSSIKEHITYS
HELSINGIN PÖRSSISSÄ
2016-2017 ALKU

Toimitusneuvosto

Tiina Happonen, Anna Järvinen,
Jaana Larsson, Heikki Linnavirta

Tuottaja

Kamua Oy / Jaana Larsson

Visuaalinen suunnittelu

Kamua Oy / Roosa Arela

Taitto

Kamua Oy / Roosa Arela ja Outi Tuomainen

Kuvat

Taina Ristikivi,
Mediatalo Keski-suomalaisen kuvaajat

Artikkelit

Mediatalo Keski-suomalaisen toimittajat,
Kamua Oy

Paino

Painotalo Plus Digital, Lahti

Aholaidantie 3, PL 159, 40101 Jyväskylä
014 622 000

keski-suomalainen.com

KESKISUOMALAINEN
ONNITTELEE
100-VUOTIASTA

SUOMEA

